

***VASMEGYERI MEGYER VEZÉR
ÁLTALÁNOS ISKOLA***

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Készítette:

**Pányáné Nyárádi Julianna
igazgató**

Tartalom

Az intézmény adatai	4
Bevezető	5
1. A Vas megyeri Megyer Vezér Általános Iskola nevelési programja	7
1.1. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai alapelvei	7
1.2. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai értékei, céljai	9
1.3. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai feladatai	11
1.4. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eljárásai	13
1.5. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eszközei	15
1.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	25
1.7. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	33
1.8. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	37
1.9. Az iskolai hagyományok rendszere	40
1.10. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnökök feladatai	42
1.11. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	43
1.12. A tanulóknak az intézményi döntés folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	52
1.13. A magasabb évfolyamba lépés feltétele	52
1.14. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, rendje, követelményei	53
1.15. Iskolaváltás, valamint a tanulók átvételének szabályai; a hátrányos helyzetű tanulókon kívüli további felvételi kérelmekkel kapcsolatos döntés szempontjai	55
2. Vas megyeri Megyer Vezér Általános Iskola helyi tanterve	58
2.1. Választott kerettantervek	58
2.1.1. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, pedagógusválasztás	58
2.1.1.1 Szabadon tervezhető órák felhasználása	59
2.1.2. Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához	59
2.1.2.1 Szabadon tervezhető órák felhasználása	60
2.2. Fejlesztési területek – nevelési célok	62
2.3. Pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	72
2.3.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	72
2.3.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	72
2.3.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	72
2.3.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	72
2.4. A mindennapos testnevelés, testmozgás	73

2.5. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	75
2.6. Mérések.....	80
2.7 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	83
2.8. Gyermek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	83
2.9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	84
2.10. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	84
2.11. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje.....	86
2.12. Az otthoni, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	87
2.13. Mulasztások igazolása, távolmaradási, távozási engedélyek.....	88
2.14. Boldogságóra program.....	90
2.15. Egyéni munkarend	91
2.16 A választható foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai ..	93
2.17 Az intézményben alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témanapok, témahetek, projektoktatás	93
3. Az iskola pedagógiai programjával kapcsolatos egyéb intézkedések.....	94
3.1 A tiltott és használatában korlátozott eszközök átadás-átvételének rendje tárolásának rendje.....	94
A tiltott és használatában korlátozott eszközök engedély nélküli használatáért kiszabható szankció.....	95
A tiltott és használatában korlátozott eszközök elvesztése, megrongálódása esetén a kártérítési felelősség.....	95
A használatában korlátozott eszközök birtoklására és használatára vonatkozó engedélyezés rendje.....	95
MELLÉKLETEK.....	99
Pedagógiai Program melléklete 1. számú melléklet.....	100
2.sz. melléklet.....	103
3.sz. melléklet.....	104
4 sz. melléklet.....	127
5. sz. melléklet.....	194

Az intézmény adatai

Az iskola hivatalos neve:	Vasmegyeri Megyer Vezér Általános Iskola
OM azonosító:	033605
Szervezeti egységkód:	SD0801
A fenntartó	Kisvárdai Tankerületi Központ
Alapfeladatok	Köznevelési alapfeladatok: • Általános iskolai nevelés-oktatás - nappali rendszerű iskolai oktatás - alsó tagozat, felső tagozat - 1. évfolyamtól 8. évfolyamig - a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása - integrációs felkészítés • Egész napos iskola • Egyéb foglalkozások: tanulószoba • Az iskolai könyvtár együttműködésben: települési illetékességű könyvtárral
Az intézmény típusa:	általános iskola
Elérhetőségei:	Tel: 42/558-523 Fax: 06 42/558-523 email: vasmegyeriskola@gmail.com <u>4502 Vasmegyer Kossuth u. 141</u>

Bevezető

Vasmegyer község Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében, Nyíregyházától 22 km-re található település. A község a Nyírség és Rétköz találkozásánál fekszik. Állandó lakosainak száma jelenleg 1.670 fő.

Vasmegyer község ősrégi település, mely a hagyomány szerint a Megyer törzsről kapta a nevét. A vas előtag megerősített helyre utal. Hosszabb ideig királyi birtok, a király katonai kíséretének lakóhelye volt.

A település honfoglalás kori eredetére emlékezve az intézmény 1998. augusztus 20-án vette fel a Megyer Vezér Általános Iskola nevet.

Az iskolában 2003-ban az iskola átadásának 20. évfordulójára került felállításra a „Tanítók Fája”. Ezen a fán emléktáblával őrizzük meg azon iskolaigazgatók nevét, akik 1948-tól irányították az intézményt, illetve azon pedagógusoknak a nevét, akik legalább tíz évet tanítottak az intézményben.

A településünk infrastrukturális helyzete jó, telefon, vezetékes víz, vezetékes gáz, szennyvízcsatorna biztosítja a lakossági ellátást.

A településen jelentős a munkanélküliek száma, mivel kevés a munkalehetőséget biztosító vállalkozások, üzemek száma.

Meghatározó szerepet töltött be az 1990-es évek elején épült modern hűtőház, mely több személynek biztosított a településen munkalehetőséget.

Foglalkoztatási lehetőséget jelent az itt lakóknak a településen alakult korlátolt felelősségű társaságok mindegyike, melyek a mezőgazdasághoz kötődnek. A községben mintegy 20 vállalkozó, szolgáltató folytat kereskedelmi, vendéglátó tevékenységet.

A község határában található egy horgásztó, amely a szabadidő hasznos eltöltésére, kikapcsolódására nyújt lehetőséget.

A jelenlegi iskolaépület 1983-ban épült 5 tanteremmel, tornateremmel. Még ebben az évben megépült az iskola udvarán külön épületként a technika műhely.

1998-ban emelet ráépítésével, 5 tanteremmel, számítástechnika teremmel, stúdióval növekedett az iskola épülete. 2000-ban a régi iskola épületében kialakításra került az ebédlő melegítőkonyhával.

Az nevelő munkánkat nagyban befolyásolja, hogy a gyermekek milyen szociális háttérrel rendelkeznek. Intézményünkben magas a hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma. A hátrányos helyzet csökkentése érdekében a 2003/2004-es tanévtől

az első osztályban bevezettük az egész napos oktatást felmenő rendszerben. Jelenleg az 1-4. évfolyamon működik ez az oktatási forma.

Iskolánkban a pedagógusok száma 16 fő. Végzettség szerint tanító 9 fő, tanár 7 fő, pedagógiai asszisztens 1 fő. Iskolai könyvtárunk minden nap nyitva van, egy fő könyvtáros látja el a könyvtári feladatokat. A takarítási feladatot 3 fő végzi el.

Iskolánkban jelenleg több idegen nyelv tanítására van lehetőség: angol, német. Első ízben a 2001/2002-es tanévben kezdtük el a nyelvoktatást az első évfolyamtól.

Iskolánk rendelkezik egy modern számítógépes szaktanteremmel, 8 tanterem pedig digitális táblával is fel van szerelve.

A külön épületben berendezett technikai műhely van, amely felújításra szorul.

A mindennapi sportolás feltételei adottak az iskolában. A tornaterem és a mellette kialakított sportpálya ad lehetőséget a sportolásra.

Az iskolai ebédlőben kulturált körülmények között minden tanulónak lehetősége van az étkezést igénybe venni.

A szabadidő hasznos eltöltésének megszervezésére elsősorban az intézmény keretén belül működő Diákönkormányzat (DÖK) a hivatott.

1. A Vas megyei Megyer Vezér Általános Iskola nevelési programja

1.1. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai alapelvei

Nevelő - oktató munkánk során a személyiség harmonikus fejlesztése érdekében az alábbi alapelveket tartjuk szem előtt:

Pedagógiai alapelvünk, hogy:

- iskolánk nevelő – oktató munkájában a demokratizmus, a humanizmus, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a személyiség fejlődése, az alapvető közösségek (család, nemzet, az európai nemzetek közössége, az emberiség) együttműködésének kibontakoztatása, a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és a nemek egyenlősége, a szolidaritás és a tolerancia értékei hatják át a tanítási-tanulási folyamatokat;
- alapvető jelentőséget tulajdonítunk a kulcskompetenciák kialakításának, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kiművelésének;
- kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző **kultúrák iránti nyitottságra**;
- pedagógiánk elfogadott alapelve: **a komplexitás elve**, azaz annak állandó figyelembevétele, hogy a nevelés során biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásával kell számolnunk;
- a nevelés **két alapvető tényezője**: a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt a folyamatban, közöttük aktív kölcsönhatás van;
- a nevelő irányító, kezdeményező szerepe érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében;
- a **közösségek biztosítanak terepet** a növendékek önállóságának, öntevékenységeinek, önkormányzó képességeinek kibontakoztatásához;
- az iskola valamennyi dolgozója és tanulója kölcsönösen tiszteletben tartja **egymás emberi méltóságát**;
- minden iskolai tevékenységünket a gyermekek **szeretete** hatja át;
- iskolánk a fiatalokat felkészíti az **önálló ismeretszerzésre és önművelésre**, ennek feltétele a **tanulási képességek és szilárd alapkészségek** kialakítása;
- a tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában **a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg**, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;

- **alkotó pedagógiai klímát** teremtünk az eredményes munka érdekében;
- minden tanulónak biztosítjuk az egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az **önmegvalósítás lehetőségét**;
- az egyéni szükségletek szerint megfelelő feltételeket nyújtunk gyermekeinknek a **tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez**;
- minden támogatást megadunk ahhoz, hogy tanítványaink elsajátítsák **az élethosszig tartó tanulás alapjait**, a folyamatot megkönnyítő képességeket, készségeket és **kompetenciákat**: tanulás kompetenciái, kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi), digitális kompetenciák; matematikai, gondolkodási kompetenciák, személyes és társas kapcsolati kompetenciák; kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái; munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák
- a **kompetencia alapú oktatás során az ismereteket – készségeket és attitűdöket kölcsönhatásban fejlesztjük**;
- hatékony felzárkóztató munkával támogatást adunk a **szociokulturális hátrányok leküzdéséhez**;
- iskolánk segíti a világban való eligazodást az **idegen nyelvek oktatásával**;
- az általános társadalmi modernizációt követve **lépést tartunk az informatikai forradalommal**;
- az egyéni adottságokat figyelembe véve kialakítjuk tanítványainkban a **teljesítményorientált** beállítódást, az önálló tanulás képességét;
- megalapozzuk a **konstruktív életvezetést, az egyéni életpálya-építést és egészséges életmód** készségét;
- reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő **továbbtanulási irány** illetve **pálya kiválasztását**;
- a **kommunikációs - és viselkedéskultúra elsajátíttatásával** kialakítjuk a **tárgyi és személyes világukban való eligazodás** képességét;
- alapvető értéknek tekintjük a **szűkebb és tágabb hazához való kötődés** érzését, **környezetünk megismerésének és megóvásának** igényét;
- a képesség-kibontakoztató felkészítés a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához tanulási továbbtanulási esélyének növeléséhez.

1.2 Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai értékei, céljai

Pedagógiai tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és emberi – erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja.

a, Célok az alapfokú nevelés-oktatás alsó tagozat (1 – 4. évfolyam):

- az iskolába lépő kisgyermekben óvja és **fejlessze a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot**;
- **vezesse át a gyermeket** az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- **tegye fogékonnyá** a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a társadalom értékei iránt;
- az iskola **adjon teret** a gyermekjáték- és mozgás iránti vágyának;
- az iskola **segítse** a gyermek természetes fejlődését, érését;
- az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában **elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen**;
- társas kapcsolataikat hassa át az egymás iránti tisztelet, fogadják el a szabályokat és megállapodásokat, alkalmazzák a kulturált együttélés normáit, tudjanak együttműködni másokkal;
- szeressék és óvják természeti környezetüket;
- az **olvasás iránti kedv** felkeltése, fenntartása;
- mélyrehatóan alapozzuk meg az **alapkészségek elsajátítását**;

b, Célok a nevelés-oktatás felső tagozatára (5 – 8 évfolyam):

- folytassa az alsó tagozat nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését;
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két, pedagógiaileg elkülöníthető periódusra tagolódik;
- vegye figyelembe, hogy a 10 - 12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz;
- vegye figyelembe, hogy 12 - 14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás;

- **az alapkészségek kimunkálása** (írás, értő olvasás, számolás, beszéd) és **differentiált fejlesztése**;
- a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket - érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően **készítse fel a továbbtanulásra**;
- a tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a társadalomba való majdani beilleszkedésre;
- alapozza meg a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására;
- magas színvonalú és sokrétű ismeretátadással **fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó képességét, készségét és a kreativitását**;
- a tanítási – tanulási folyamat **strukturált tudást közvetítsen**: az ismeretek megszerzésének, a megértés, az alkalmazás és magasabb műveleti szintű alkalmazás képességének kialakításával;
- tudatosítsa a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi
- **értékeket**, erősítse meg a **humánus magatartásmintákat, pozitív szokásokat**, és a gyermek **jellemét** formálva szolgálja a személyiség kiteljesedését;
- segítse diákjait abban a folyamatban, amelyben **művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberekké válhassanak**;
- **elégedett, magabiztos, optimista és felelősséget vállaló** embereket akarunk nevelni;
- az emberismeret az etika, az antropológia és a pszichológia alapfogalmainak, értelmezési kereteinek bemutatásával járuljon **hozzá a tanulók önismeretének elmélyítéséhez**;
- a **személyiségfejlesztés céljait szolgálja** a tevékenységre nevelés (tanulás, munka, közéleti- és szabadidős tevékenységek), a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarat és testi, a nyelvi-kommunikációs, a matematikai, a természettudományos; a történelmi, társadalmi, az esztétikai, a szomatikus és a technikai nevelés területei) és a szükségletek alakítása képezze;
- fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek **a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz** szükségesek;
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során **fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját**;
- a nevelési folyamat gyakorlati módon igazolja a **megbízhatóság, becsületesség,**

szavahihetőség értékét;

- jellemezze munkánkat egyfelől a **következetes követelés és igényesség**, másrészt a tanulók jogainak, **emberi méltóságának tiszteletben tartása**, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság;
- a pedagógiai munka középpontjában tehát **a személyre szóló fejlesztés** álljon;
- a tárgyi tudás mellé a gyermekek szerezzék meg mindazokat az együttműködési, **kommunikációs képességeket** is, amelyek segítségével tudását önmaga és a mások számára hasznosítani tudja;
- a gyermekekben alakuljon ki a reális önértékelés képessége, **a teljesítmény- és sikerorientált beállítódás**, az egészséges önbizalom és a kockázatvállalás bátorsága;
- a „**tanulás tanulása**” és az **önálló ismeretszerzés** képességének kialakítása minden gyermek számára elérhetővé váljon,
- az **informatika alkalmazása** és az **idegen nyelvek tanulása** iránti igény fejlesztése is járuljon hozzá az alapműveltség kialakításához;
- alakítsa ki az egyéni életélés kultúráját, a konstruktív életvezetés képességét;
- ismerje és alkalmazza **a közösségi együttélés pozitív magatartásformáit**;
- legyen képes az **asszertív (egészségesen önérvényesítő) viselkedésre**, ugyanakkor **tanúsítson önuralmat, toleranciát másokkal szemben**; személyiségében legyen: humánus.

1.3 Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai feladatai

a, Feladatok a nevelés-oktatás alsó tagozatára (1 – 4. évfolyam):

- a pedagógiai munka középpontjában **a személyre szóló fejlesztés** törekvése álljon;
- **a tanítás** nem más, mint **a tanulók tanulásának szervezése**: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése, ezért, a tanulásszervezés meghatározó szempontja **a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása** legyen;
- alapozzuk meg **a tanuláshoz való pozitív viszonyt** (attitűd);
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített **motivációval** fejlessze a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és mozdítsa elő érzelmvilágának gazdagodását;
- alapozza meg **a tanulási szokásokat és módszereket**;
- támogassa **az egyéni képességek kibontakozását**;
- az oktatási folyamatban alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit;

- a tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó **differenciálás** a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- működjön közre **a tanulási nehézségekkel való megküzdés** folyamatában;
- törődjön azoknak **a hátrányoknak a csökkentésével**, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak;
- tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket;
- erősítse meg a **konstruktív magatartásformákat**, szokásokat;
- a gyermek **jellemét formálva szolgálja a személyiség érését**;

b, Feladatok a nevelés-oktatás felső tagozat (5-8. évfolyam):

- fejlessze a tanulóknak azokat a képességeket, készségeket, amelyek **a természeti, társadalmi és emberi környezettel való harmonikus, építő kapcsolatokhoz szükségesek**;
- az aktív tanulási tevékenységek (kooperatív tanulási technikák) közben **fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját, toleranciáját**;
- olyan helyzeteket teremteni, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét;
- tudatosítani a tanulóknak **a közösség demokratikus működésének értékét és jellemzőit**;
- tisztázni **az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát**, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban;
- **a demokratikus normarendszer kiterjesztése** a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra;
- vállalja identitását, a nemzeti, a nemzetiségi azonosságtudatot, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt;
- erősítse a **Európához való tartozás tudatát**, és egyetemes értelemben is késztesse más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére;
- fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására, tudjon „globálisan gondolkodni és lokálisan cselekedni”;
- **felelősen alakítsa saját természeti, társadalmi és emberi környezetét**;

- a test és a lélek harmonikus fejlesztése;
- a szocializáció folyamatainak elősegítése;
- az elemi műveltség alapjainak lerakása, elmélyítése;
- a tanulási stratégiák és módszerek elsajátítása;
- a tanulók **kapjanak folyamatos visszajelzést** a tanulmányi teljesítményükről és magatartásuk minőségéről;
- adaptív tanulásszervezéssel hasznosítsuk a számítógépet, s az info-kommunikációs technikákat;

1.4 Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eljárásai (1–8. évfolyam)

- fokozatosan **átvezetjük a gyermeket** az óvoda játékközpontú cselekvéseiből **az iskolai tanulás tevékenységeibe**;
- **mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz**, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az ismeretek elsajátításának folyamatában az **induktív és deduktív út konstruktív alkalmazásával** törekszünk a konvergens és divergens gondolkodás képességének fejlesztésére;
- a **mozgásigény kielégítésével**, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a **koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával**;
- az egészséges életvitel kialakításához **az egészségtan modul** gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a **drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával** kívánjuk megvalósítani;
- az **önismeret** alakításával, a **fejlesztő értékelés és önértékelés** képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: **az életkori jellemzők figyelembevétele**; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- **nevelés és oktatás egységes keretbe foglalja a tanulók egyéni képességéhez igazodó fejlesztés teljes folyamatát**, biztosítva a tanulónak a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetőségét;
- a képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezhető integrált felkészítésként is, ha a

közösségfejlesztés és a személyiségfejlesztés a halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg;

- **a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;**
- **a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;**
- **a kortárs kapcsolatok megerősítésével; elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával;**
- **a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;**
- **az ismeretek tapasztalati megalapozása, a felfedezés lehetősége, a kreativitás fejlesztése, a differenciált fejlesztés, a művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek fejlesztésének egyensúlya, a tanulók egészséges terhelése; fejlődésük folyamatos követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelés;**
- **fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;**
- **növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték stb.). az iskola épít a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre;**
- **heurisztikus tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket egyaránt kínálunk tanulóinknak, az így szervezett tanulási folyamat juttatja közel őket a megismerés, a tudás öröméhez, erősíti meg önbizalmukat és növeli teljesítményük értékét;**
- **az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával; az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével; az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezésével, a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával a szocializációs folyamatokat segíti elő;**
- **a tanulók megszerzett tudásukat valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák, döntésképeségüket szervezett gyakorlatokban és spontán élethelyzetekben is érvényesítik;**
- **az iskolában folyó nevelő – oktató munka mérési, ellenőrzési, értékelési és**

minőségbiztosítási rendszerében meghatározott rend szerint **funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket;**

- **alkalmazzuk a tanuló-megismerési technikákat, módszereket és eszközöket;**
- **az elemi szocializáció eredményeire építve beavatjuk tanulóinkat a politikai szocializáció folyamatába;**

1.5 Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eszközei

Minden gyermek számára biztosítjuk képességeinek, érdeklődésének illetve távolabbi céljainak **megfelelő programokat, tevékenységi formákat;**

a tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont **az életkori jellemzők figyelembe vétele;**

személyes példamutatással neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása;

a mentális képességek céltudatos fejlesztésével; **az önálló tanulás és az önművelés** alapozásával, gyakoroltatásával;

az iskolai tanulás folyamatában a gyakorlatközpontúság, az életvitelhez szükséges, alkalmazható tudás gyarapítása, **a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése** érvényesül;

megismerjük és alkalmazzuk a szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztésére kidolgozott tanulói és tanári eszközrendszert.

a diagnosztikus és formatív mérések mérőeszközeit iskolai szinten készítjük el, illetve választjuk ki, a szummatív tesztek elkészítéséhez megyei illetve országos standardizált **mérőeszközöket alkalmazunk;**

nevelési célzatú (nyílt és zárt) csoportfoglalkozás a nevelési problémák megbeszélésére, kezelésére;

a nevelési-oktatási eljárások pedagógiai eszközeit a kooperatív technikákkal ötvözzük:

A: a meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei: az oktatás valamennyi módszere, meggyőzés, minta, példa, példakép, példakövetés, eszménykép, bírálat, önbírálat, beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita, beszámoló;

B: a tevékenység megszervezésének módszerei: csoportképzés, kooperatív feladatmegoldás, követelés, megbízás, (ön)ellenőrzés, (ön)értékelés, játékos módszerek, gyakorlás;

technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez (ezek olyan eszközök, technikák, amelyeknek lényeges eleme, hogy a világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban fejlesszük a tanulók belső, pszichés világát, társas kapcsolatait, egyedi tulajdonságait, készségeit: fejlesztő

interjú, fejlesztő beszélgetés;

- **szociális készségfejlesztő technikák** (a tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése, illetve a meglévők erősítése): minta- és modellnyújtás, megerősítés (buzdítás, dicséret, jutalmazás), szerepjáték, dramatizáló tevékenység;

a, A kompetencia-területek beépítése

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

<u>ALAPELVEK</u>	<u>CÉLOK</u>	<u>FELADATOK</u>	<u>ELJÁRÁSOK</u>	<u>ESZKÖZÖK</u>
Tézisek, tényyszerű megállapítások kijelentő mondatokban fogalmazva.	Mozgósító erejű, célok – felszólító mondatokban fogalmazva.	Konkrét feladatok, tennivalók, amelyek elvégzésével valóra válnak a célok. Mit kell tennünk?	Azon folyamatok, eljárások, melyektől sikert várunk.	Alkalmazott módszerek, eszközök. Felsorolás.

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Iskolánk nevelő – oktató munkájában a demokratizmus, a humanizmus, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a személyiség európai nemzetek közössége, az emberiség) együttműködésének kibontakoztatása, a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és a nemek egyenlősége, a szolidaritás és a tolerancia értékei hatják át a tanítási-tanulási folyamatokat.	Alakítsuk ki az alapvető kulcskompetenciákat a tanulóknál: - anyanyelvi, - idegen nyelvi, - matematikai, - a hatékony önálló tanulás, - szociális és állampolgári - kezdeményező-képesség és vállalkozói komp., - esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Minden kompetencia terület tartalmazza a szükséges ismeretek, készségek és attitűdök tárházát a NAT szerint	Fejlesszük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket. A kulcskompetenciák NAT által meghatározott rendszere járuljon hozzá a szükséges ismeretek, képességek és attitűdök közvetítésével akritikus-gondolkodás, a kreativitás, kezdeményező-képesség, a problémamegoldás, a kockázateértékelés, a döntéshozatal és az érzelmek kezelése elsajátításához.	A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulás-szervezési eljárások, módszerek. A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenységközpontú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;	Az egyes kompetencia-területekre készített programcsomagok (tanulói, tanári segédletek, demonstrációs eszközök, stb.) www.nkp.hu A képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezhető integrált felkészítésként is, ha a közös-ségfejlesztés és a személyiség-fejlesztés a halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg;

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Iskolánk a fiatalokat felkészíti az önálló ismeretszerzésre és önművelésre, ennek feltétele a tanulási képességek és szilárd alapkész-ségek kialakítása.	A tanulás tanítását és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítását minden pedagógus tekintse kiemelt feladatának!	A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak. A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják.	A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rendszerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.	A diagnosztikus és formatív mérések mérőesz-közeit iskolai szinten készítjük el, illetve választjuk ki, a szummatív tesztek elkészítéséhez pedig megyei, ill. országos standardizált mérőeszközöket alkalmazunk.
Az egyéni adottságokat figyelembe véve alakítjuk tanítványainkban a teljesítményközpontú beállítódást (attitűd), az önálló	Minden kolléga helyezzen kiemelt hangsúlyt a kreativitás fejlesztésére és a (belső) tanulási motiváció erősítésére!	Differenciált nehézségű feladatokkal, testreszabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az	Gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazzuk a különböző tanulói	Egyéni fejlesztő programokkal (felzárkóztató, fejlesztő, versenyre készítő tehetséggondozó), és a modern infor-

tanulás képességét.		egyéni haladási ütem kialakítására.	képességekhez.	matikai eszközök alkalmazásával segítjük az egyéni haladási ütem követését.
---------------------	--	-------------------------------------	----------------	---

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
A kiváló adottságokkal és képességekkel rendelkező tanulóknak is lehetőséget teremtünk tehetségük kibontakoztatására.	A képességfejlesztés és tehetséggondozás a tantárgy keretében legyen kiemelt szempont mind a tanórai és tanórán kívüli foglalkoztatási formákban	A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában.	A tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben a tanulmányi versenyekre történő felkészítéssel, szerepléssel.	Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programokkal.
Iskolánkban idegen nyelvet (angol/német) oktatunk.	Az idegen nyelvek tanulása iránti igény felkeltése.	Mínél több tanuló biztonságos nyelvtudással rendelkezzen az általános iskola befejezéséig.	Az idegen nyelv tanulását, az idegen nyelvi kompetencia kialakítását az adekvát stratégiák megválasztásával és a programok / taneszközök kiválasztásával segítjük! Természetesen az életkori sajátosságok és egyéni szükségletek figyelembe vételével.	A modern nyelvoktatási technikák, módszerek és eszköztár alkalmazása, a internet lehetőségeinek kihasználása.

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Alkotó pedagógiai klímát teremtünk az eredményes munka érdekében.	Jellemezze munkánkat egyfelől a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság, segítőkészség!	Demokratikus alapokon álló, tanár–diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgozzanak.	Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).	Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási–tanítási folyamatokat.
Támogatást adunk a szociokulturális	Enyhítsük, hogy a szociokulturális	A rászoruló gyermekeket	Differenciált foglalkoztatással, az	Felzárkóztató, differenciált

hátrányok leküzdéséhez. Szakszerű integrációs és integrált nevelési gyakorlat megvalósítására törekszünk.	hátrányok, tanulási esélyegyenlőtlenséget eredményezzenek!	hatékony felzárkóztató munkával, tanuló-szobai foglalkoztatással segítjük.	egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel. Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!	csoportos foglalkozás keretében és egyéni felzárkóztató korrepetálással.
---	--	--	---	--

ALAPELVEK	CELOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Az általános társadalmi modernizációt követve lépést tartunk az informatikai forradalommal. A kompetencia alapú oktatás színesítése az ingyenes digitális programokkal.	Minden pedagógus (a lehetőségekhez mérten) tanulja meg és alkalmazza a modern infokommunikációs technikákat, a számítástechnikai - informatikai eszközöket a saját tantárgya oktatása során!	Tanórai keretben és azon kívül megtanítjuk gyermekeinknek a számítástechnika alapjait, az interaktív tábla kezelését (a lehetőségekhez mérten)	A fejlesztő programok alkalmazásával lehetővé tesszük minden tanulónak az egyéni tanulási utak érvényesítését.	Alsó tagozatban már megismerkednek a számítógéppel, megfelelő informatikai képzést nyújtunk.
Minden iskolai tevékenységünket gyermekek szeretete hatja át. „Szeretni kritika nélkül együgyűség, kritizálni szeretet nélkül becstelenség.” (Németh L.)	„Bátorító, megengedő” de alkalmazzuk, amely pozitív szociális tükör a gyermekek számára! Személyes példával adjunk mintát a gyermekeknek az empátiás személyközi kapcsolatokra!	Növeljük tanulóink önbizalmát és énképét, erősítsük a belső kontrollt és beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot! Tudatosan neveljük énerős, jó komfortérzésű fiatalokat!	A pedagógus a „megszólíthatóság” interperszonális kapcsolatait építő jellegűek.	A pozitív motivációs eszközökkel, a módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazásával.

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
A közösségek biztosítanak terepet a növendékek önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához	A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját!	Az alapvető szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése	A kortárs kapcsolatok megerősítésével, elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával. A diákönkormányzat érdemi működtetése. A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési	Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására toleranciára, a másság elfogadására, empátiára az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusokkezelésére. Gyakorlás és tréningek beiktatásával

			stratégiák elsajátítása	
A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele. Ezáltal válhat a fiatal egyénileg sikeressé, és hasznossá.	A pozitív tartalmú társas kapcsolatok építése, az egyéni életérzés kultúrájának megalapozása, a természeti-társadalmi és emberi környezet felelős alakításában való aktív részvétel.	Az alapfokú oktatásban alkalmazzuk a műveltségterületeknek megfelelő képességek készségek és kialakítására, valamint az attitűdök formálására adódó lehetőségeket.	Tantárgyhoz kapcsolódóan szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése beszélgetéssel, szituációs játékokkal.	Kooperatív tanulás-tanítási technikák, drámapedagógiai módszerek, demonstrációs eszközök.

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
A kompetenciák fejlesztését valamennyi tantárgy és műveltség-terület fontos feladatának tekinti.	Tudatosan tervezz és valósítsa meg minden pedagógus tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon a szociális, és környezeti fejlesztését!	A programok tartalmát (lehetőség szerint) beépíteni a különböző tantárgyak, illetve műveltségterületek tananyagába, a tanórák anyagába.	Osszehangoljuk a tantárgyat, a műveltség-területi osztályfőnöki és etika; egészségtan; hon- és népismeret programok tematikáját.	Az életkori sajátosságoknak megfelelő aktivizáló kooperatív módszerekkel dolgozunk.

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Pozitív életfilozófiát közvetítünk, megalapozzuk a konstruktív életvezetés és egészséges életmód készségét.	A kommunikáció - és viselkedéskultúra elsajátításával alakítsuk ki tanítványainkban a tárgyi és személyes világukban való eligazodás képességét! Tudják helyesen megítélni az emberi kapcsolatok jelentőségét és minőségét!	Tudatosítjuk a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítjük a pozitív szokásokat és a humánus magatartásmintákat. Választási /döntési helyzetekben felelősen cselekedni.	A környezettudatos magatartást, a pozitív életvezetési és kulturált társas kapcsolati formák elsajátítását lehetővé tevő játékoktól a drámapedagógiai eszközökön át a valós élet problémáinak kezeléséhez mintákat adó szituációk megélésével segítjük.	Életszerű tapasztalatok megszerzéséhez igazodó tevékenységek.
Reális önismeret és életszemlélet-formálással segítjük a továbbtanulási / pályaválasztási	Pozitív énkép és reális önfejlesztő stratégiák kialakítása minden tanulóban.	A pedagógusok sajátítsák el és adekvát módon alkalmazzák a tanuló	A tanuló megismerési technikák és eljárások elsajátítása	Vizsgálati módszerek, tesztek rendszerbe állítása, a tapasztalatok

döntések kialakítását, a tudatos életpálya-építést, az egyéni karrierprogramok megvalósítását.	A tanuló legyen képes énképébe, önreflexióiba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, a tanulást segítő beállítódásokat (attitűdök), motívumokat.	megismerési eljárásokat és módszereket! Alakítsuk ki tanítványainkban az önmegismerés és önkontroll; az önmagukért vállalt felelősség, az önállóság; az önfejlesztés igényét és képességét!	és szükség szerinti alkalmazása.	fejlesztő hatású visszacsatolása.
--	---	---	----------------------------------	-----------------------------------

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
A testi, szellemi és lelki fejlődés harmóniájának integrációja a személyiségben.	Fejlesszük a munkavállaláshoz szükséges kompetenciákat: rugalmasság, kreativitás, önállóság, döntéshozatal, cselekvőképesség, magabiztosság, kritikus szemlélet, felelősségtudat,	Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése.	Emberléptékű következetes követelés. Fejlesztő hatású visszacsatolás.	Onértékelés, önkontroll, önfejlesztő feladatok. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése. A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
A Nat valamennyi műveltségi területe szolgálja a kulcskompetenciák fejlesztését: - a magyar nyelv és irodalom; - az élő idegen nyelv; - a matematika; - történelem és állampolgári ismeretek - természettudomány és földrajz - a művészetek; - technológia - a testnevelés és egészségfejlesztés	Cél: Az emberi élet harmóniájának megtalálása, a boldogságélmény megélése, a konstruktív életvezetés az egyén hasznára és a társadalom javára. Sokoldalú kompetenciákkal bíró ifjúság nevelése, akik a felnőtt életben megtalálják helyüket és boldogulásukat.	Kiemelt fejlesztési feladataink: - énkép, önismeret, - hon-és népismeret, - európai azonosságtudat - egyetemes kultúra, - aktív állampolgárságra, - -demokráciára nevelés, - gazdasági nevelés, - környezet-tudatosságra nevelés - a tanulás tanítása, - testi és lelki egészség, - felkészülés a felnőtt szerepekre	A sokoldalú módszertani kulturáltság és változatos eljárások gazdag tárházából minden fejlesztő hatású adekvát eljárás alkalmazható. A pedagógus munkája a professzionális mesterségből ezáltal válik alkotó művészetté.	A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszereket és eszközöket; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformákkal.

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
A kompetencia központú matematikatanítás alapja a matematika specifikus	A mindennapi pedagógiai munkánk fejlesztő jellegű legyen!	Az egyéni fejlesztési szint felmérése, személyre szabott tanulási módszerek	Egyénre szabott fejlesztési módok kidolgozása, differenciálás.	Mérőlapok, feladatlapok, differenciált feladatok a gyorsan,

készségek, képességek, motívumok és attitűdök fejlesztése.		keresése		az átlagosan, a lassan haladó tanulók számára.
A mennyiségi oktatás helyett a minőségi oktatás előtérbe helyezése a matematika órákon.	Biztosítsuk az alkalmazható tudást minden tanuló számára!	Szakmai és módszertani megújulás a már jól bevált hagyományos módszerek mellett.	A hatékony tanulási technikák megismertetése a nevelőkkel.	Differenciálás Kooperatív technikák Projektek
A releváns tudás kialakítása a matematikai-logikai, az idegen nyelvi kompetencia területén.	Juttassuk el a tanulókat a realisztikus, azaz a mindennapi életben előforduló szituációkban való alkalmazás képességéhez!	Szelektálni kell a tantárgyi tartalmak között azon témakörök hangsúlyosabb megjelenítésével, amelyek jobban elősegítik a megszerzett tudás alkalmazását és továbbfejlesztését, a készség és képességfejlesztést.	A kompetencia alapú idegen nyelvi és matematika oktatás bevezetése. Projektnapok szervezése.	A gyakorlati életből vett problémák, feladatok megoldása. Az idegen nyelv funkcionális elsajátítása.
A hatékony matematikatanulás érdekében megfelelő tanulási környezet kialakítása.	A tanulási környezet indítsa aktív, konstruktív elsajátítási folyamatokat a tanulóknál!	Egyensúlyt kell találni az egyéni tanulás, a felfedeztetés, a problémamegoldás, a szervezett oktatás és irányítás között.	Onszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.	Szituációs játékok Gyakorlati életből vett problémák megoldása. Viták indítványozása

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRASOK	ESZKÖZÖK
A nyelvtudás nem a műveltség része csupán, hanem a mindennapi élet szerves része: - munkahelyhez segít - az információáramlást biztosítja - bekapcsolódást enged a nemzetközi gazdasági, kulturális életbe.	Használható nyelvtudás megszerzése, amely biztosítja, hogy a nyelv segítségével a tanuló a való életben cselekedni, tevékenykedni tudjon.	A tanulók idegen nyelv –használati képességének fejlesztése: - a beszéd - az írásbeli szövegalkotás - a szövegértés fejlesztése.	Az információcseré érdekében a tanuló interakcióban, interjúban vesz részt. Egyszerű közlések lényegét megérti, szövegek lényegi tartalmát kiszűri. Nyomtatványokat ki tud tölteni, üzeneteket képes küldeni írott formában.	Nyomtatott és hallott szövegek feldolgozása. - magazinok - interjúk - tévéműsorok - filmrészletek - történetek, mesék - levelek - szerepjátékok

Kiemelten fontos a produktív nyelvi tevékenységek fejlesztése, ezeken belül a szóbeliség prioritást élvez.	A beszédfejlesztés fő céljai: - interakció - összefüggő beszéd	A tanuló az alapvető szükségleteinek kielégítése céljából egyszerű közléseket tud tenni, felszólítani, kérni, utasításokat adni. Személyekről, tárgyakról, helyekről egyszerű közléseket tud tenni.	Betanult szerepeket el tud játszani. Csoportos páros felkészülés után interakcióban vesz részt. Felkészülés után ismerős, személyes témában informál.	A párban és csoportban dolgozzák fel az adott témákat, szituációkat.
Az írásbeli szövegalkotás fejlesztése is alapvetően fontos a mai modern világunkban	Növekedjen a tanuló kreatív íráskészsége, ezzel képes lesz meglévő ismereteit ötletesen, újszerűen, szokatlan funkcióban használni.	Tudjon írni: - üzeneteket - feljegyzéseket - életrajzot - magánlevelet - egyszerű történeteket	Ajánlott nyelvi tevékenységek: - vázlatkészítés - életrajz írása - élménybeszámoló - üzenet - feljegyzés írása - történet tömörítése	Minták, vázlatok, produktumok elemzése, alkotása. Gyakorlás

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRASOK	ESZKÖZÖK
A szövegértés a beszédértés és az olvasás kompetenciáját foglalja magában.	A cél, hogy a tanuló fő vonalaiban képes legyen megérteni a köznyelvi beszédet, a legfontosabb információkat ki tudja szűrni, tudjon követni részletesebb instrukciókat. Továbbá, hogy megértse a közlésekben kifejezett érzelmeket.	A legfontosabb feladat, hogy a hétköznapi témákról szóló szövegeket megértse a tanuló. Hosszabb szövegeket hallva, olvasva a kívánt információt megtalálja, megértse.	Mindenféle szövegtípus hallgatása és olvasása a megfelelő nyelvi szinthez igazodva. - hírműsor - filmrészlet - interjú - történetek, mesék, - versek	Autentikus olvasott és hallható anyagok.
A projektmunka minél szélesebb körű bevezetése és alkalmazása a tanulók nyelvi készségeit integrálja és fejleszti az általános tanulási képességeket is mint tervezés, információszerezés, kooperatív tanulás.	A projektmunka során a tanulók átélhető, valós élményeket szereznek, tevékenységüket önmaguk irányítják, csoportban való együttműködés a kommunikatív nyelvhasználatot erősíti.	A tanulók képesek: - egy adott modellt követve saját szöveget alkotni - saját munkájukat bemutatni - követni tudja a projektkészítés lépéseit - megérti a projekt forrásaként használt szöveg üzenetét és a fő információt.	Szabad interakció: - feladatfelmérés - tervezés - követés - értékelés - megvitatás	Különböző anyag és eszközhasználat, minél szélesebb választékban.

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
A nyelvórákon lehetőség nyílik az általános kompetenciák és a kommunikatív nyelvi kompetencia integrált fejlesztésére.	A cél, hogy növekedjen a tanuló - kreativitása - önismerete, önbecsülése - váljon autonóm személyiséggé - legyen képes együttműködésre - fejlődjenek interkulturális kompetenciái	Fontos arra felkészítenünk a gyermekeket, hogy legyenek képesek érdeklődően, empátiával, segítő szándékkal fordulni más népek képviselői felé. Az emberi élethelyzetek sokfélesége és az alapvető emberi azonosságok eltörölnek országhatárokat.	Az interkulturális tudatosság kialakítása. Ehhez ismernie kell a saját és más kultúrák különbözőségét, a kisebbségi kultúrákat és tudjon összevetéseket készíteni azáltal, hogy önmagát egy nagyobb kultúra részének tekinti.	Az adott nemzet életét bemutató autentikus anyagok, azok sokszínű feldolgozása.
Az értékelés kompetenciákra irányuljon és kommunikatív nyelvhasználat során történjen. Fontos összehasonlítási szempont a tanuló korábbi teljesítménye.	A megszerzett nyelvtudás fenntartása egy életen át tartó folyamat. A bizalommal teli légkör növeli a tanuló önbizalmát, önbecsülését, önismeretét. Cél, hogy az értékelés, fejlesztő jellegű legyen.	Az értékelésnek fontos része legyen - az önértékelés - a társak értékelése. Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges. Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.	Erdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.	A tanuló portfóliót készít,/ a tanuló összes munkája összegyűjtve/ - ünneplés - dicséret - oklevél - naplóvezetés /erősség, gyengeség/ - közös értékelés

1.6 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A személyiség olyan egyedi és megismételhetetlen, dinamikus, funkcionális rendszer, amely veleszületett testi és idegrendszeri sajátosságai bázisán, a társadalmi és természeti környezettel való folytonos kölcsönhatásban, állandó fejlődés és változás folyamatában, „én tudata” birtokában többé-kevésbé tudatos viselkedésválasztással határozza meg önmagát.

A személyiséget a biológiai tényezők és a környezeti, nevelési hatások - egymással szoros kölcsönhatásban - együttesen határozzák meg. A személyiség fejlődését tehát három tényező befolyásolja: az öröklés, a környezet és a nevelés. A személyiség jellege, kialakulása tehát az örökletes és környezeti hatások illetve ezek interakciójának, egymásra hatásának eredménye és ezek eredője. Az emberbe az adottságok, mint diszpozíciók jelennek meg, melyek génjeiben, azok kódjában benne van. A környezeti hatások – társadalom, nevelőintézmények, család – befolyásolják, hogy az adottságból mi, mikor és milyen mértékben és miképpen valósul meg. Ezen tényezők között **a legjelentősebb a nevelés - oktatás személyiségformáló hatása.**

Nevelési módszerek: olyan eljárások, amelyek a nevelési hatások irányításával és hatékonyságuk fokozásával érvényesítik személyiségformáló nevelő funkciójukat. A nevelő hatások forrásai a nevelési tényezők: a felnőtt tekintélyi személyek, a feladatok és a kortársi interakciók. A nevelési tényezőktől eredő nevelő hatásokat orientálják és optimalizálják a nevelési módszerek, de alkalmazásuk végső célja és eredménye a személyiség formálása.

A nevelő hatások a tanulók tevékenységének folyamatában v. ehhez csatlakozva jelennek meg, így a nevelési módszerek is ebben a keretben kerülnek alkalmazásra. A fentieknek megfelelően a nevelési módszereket a nevelésméleti szakirodalom ált. v. hatásszervező, v. személyiségformáló funkciók alapján osztályozza, ill. gyakran vegyítve érvényesíti azt a két osztályozási szempontot.

Ha a nevelési tényezőkkel, valamint az ösztönző - reguláló személyiségbeli képződményekkel koordináltan próbáljuk a nevelési módszerek főbb csoportjait meghatározni, akkor a következő **főbb módszercsoportok** állhatnak össze, a hatásszervező funkciók szerint:

- a) közvetlen nevelési módszerek** (a felnőtt tekintélyi személyek nevelő hatásainak orientálására);

- b) közvetett nevelési módszerek** (a feladatok és a kortársi interakciók nevelő hatásainak megszervezésére).

Személyiségformáló funkciók szerint:

a) szokásformáló eljárások: 1. a beidegzés közvetlen módszerei (a követelés módszere; a gyakoroltatás módszere; a segítségadás módszere; az ellenőrzés módszere; az ösztönzés módszere); 2. a közösségfejlesztő és önfejlesztő feladatok megszervezésének módszerei (önkormányzati feladatok megszervezésének módszerei; a fizikai munkafeladatok megszervezésének módszere; a tanulmányi feladatok megszervezésének módszere);

b) a példakép-eszménykép formálásának módszerei: 1. a magatartási-tevékenységi modellek közvetítésének direkt módszerei (az elbeszélés módszere; a tények és jelenségek bemutatásának módszere; a műalkotások bemutatása; személyes példaadás); 2. a modell-közvetítő kortársi interakciók megszervezésének módszerei (a nevelő személyes részvétele a közösségtévékenységében; pozitív csoportos és egyéni minták kiemelése a közösség életéből);

c) meggyőződés-formáló eljárások: 1. a tudatosítás közvetlen módszerei (előadás, magyarázat, beszélgetés; a tanulók önálló elemző munkája); 2. a felvilágosító interakciók megszervezésének módszerei (a közvetett felvilágosítás módszere; a vita módszere; drámapedagógiai módszerek).

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulók személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

„Tanár – diák - szülő együttműködése”

1./ Tanulók erkölcsi nevelése

Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

2./ A tanulók értelmi nevelése

Feladat: Az értelmi képességek illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

3./ A tanulók közösségi nevelése

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismerése, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása, másság elfogadása.

4./ A tanulók érzelmi nevelése

Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeivel a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

5./ A tanulók akarat nevelése

Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

6./ A tanulók nemzeti nevelése

Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése, a nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése.

7./ A tanulók állampolgári nevelése

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése, a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai életben való aktív részvételre.

8./ A tanulók munkára nevelése

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására, és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységük gyakoroltatása.

9./ A tanulók testi nevelése

Feladat: A tanulók testmozgás iránti felkeltése, egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

Az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozása a 110/2012.(VI.4.) Kormányrendelet Nemzeti Alaptanterv alapján

A NAT – a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 5. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – rögzíti „az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot, meghatározza az elsajátítandó műveltségterületet, valamint kötelező rendelkezéseket állapít meg az oktatásszervezés körében, így különösen a tanulók heti és napi

terhelésének korlátozására”. Az iskolák szakmai önállóságának teret engedve lefekteti a köznevelés szemléleti, elvi és tartalmi alapjait, azaz meghatározza az alpműveltség kötelezően közvetítendő tartalmait minden magyarországi iskola számára.

Az új NAT műveltségi területenként határozza meg az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A fejlesztési feladatok és a közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.

A Nemzeti Alaptanterv alapján megfogalmazott feladatok:

- a nemzeti műveltség,
- a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése,
- az erkölcsi érzék és a szellemi, érzelmi fogékonyság elmélyítése,
- a tanuláshoz, a munkához szükséges képességek, készségek, ismertetek, attitűdök együttes fejlesztése,
- az egyéni és a csoportos teljesítmény ösztönzése,
- a közjóra való törekvés megalapozása,
- a nemzeti közösségi összetartozás és hazafiság megerősítése
- értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudás elsajátítása

A Nemzeti Alaptanterv alapján megfogalmazott célok:

- a haza felelős polgárává válják,
- a tanulóiban kifejlődjön a hazafiság érzelmvilága,
- reális önismeret,
- szilárd erkölcsi ítéletképességre tegyen szert,
- megtalálja helyét a családban,
- megtalálja helyét a munka világában,
- tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására válják képessé,
- legyen képes felelősségteljes döntések meghozatalára,
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra, cselekvésre,
- ismerje és értse a természeti és társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzése

A hatékony intézményes nevelés-oktatásnak nélkülözhetetlen eleme a szülőkkel történő együttműködés. Az intézmény a szülők számára nyújtott pedagógiai segítséggel, a szülők véleményének, javaslatainak befogadásával, hasznosításával teremti meg a sikeres együttműködést.

Fejlesztési területek-nevelési célok:

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás, cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. Összhangban kell lennie a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel.

A nevelési célok megvalósulása a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb

iskolai foglalkozások, programok számára.

Az erkölcsi nevelés

- A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése,
- A cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése,
- Igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése,
- Az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése,
- Az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra való felkészítés,
- A tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira a helyes megoldáskeresés,
- A kötelesség tudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítő készség, a tisztelet, a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás megtanulása,
- A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől, képzelőtehetség, intellektuális érdeklődésük felkeltése.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait, az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeit, nehézségeit és ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákat.
- Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósokat, feltalálók, művészeket, írókat, költőket, sportolók munkásságát.
- Ismeretek, egyéni és közösségi tevékenységek elsajátítása, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.
- Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése,
- Ismerjék meg Európa történelmét, sokszínű kultúráját.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

- A cselekvő állampolgári magatartásra, a törvénytiszteletre, az együttélés szabályainak betartására,
- Az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére, az erőszakmentességre, a méltányosságra nevelésre,
- A tanulók megismerjék meg a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, a honvédelmi nevelést biztosítva.
- A közügyekben a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztése,
- A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása, a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások megismerésére.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

- Az önismeret fejlesztése, mint a társas kapcsolati kultúra alapja – a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejlesztendő képesség.
- A tanuló kedvező szellemi fejlődésének, készségeinek, tudásának és kompetenciáinak kifejtése.
- A tanulók képessé válnak az érzelmeiknek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, a kölcsönös elfogadásra.
- A tanuló énképének kialakítása, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani.
- A megalapozott önismeret kialakításával a tanulóban fejlődjön ki a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához szükséges képesség.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretet kapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére.

A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata:

- a harmonikus családi minták közvetítése,
- a családi közösségek megbecsülésére nevelés,
- felkészítés a családi életre,
- a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésére nevelés,
- a szexuális kultúra kérdései.

A testi és lelki egészségre nevelés

- Az egészséges életmódra, a testi-lelki egészségre nevelés,
- A helyes táplálkozásra, a mozgás megszerettetésére, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására nevelés,
- A lelki egyensúly megővására, társas viselkedések szabályozására, a konfliktusok kezelésére nevelés,
- A családdal együttműködve a tanulók felkészítése az önállóságra, a betegség megelőzésére, a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében,
- A káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésére nevelés, motiválással, példamutatással.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

- A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál, saját élményű tanuláson keresztül.
- A segítő magatartás képességeinek fejlesztése, az együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és –megvalósítás.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

- A tanulók az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességre tekintettel használják.
- A tanulók számára a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás válik meghatározóvá.
- A környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására nevelés.
- A tanulók megismerjék a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő,
- Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

- A tanulók életkorához igazodva átfogó képet kell nyújtani a munka világról.
- Tevékenységeken keresztül kell biztosítani arra, hogy a diákok kipróbálhassák képességeiket, elmélyülhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhassák hivatásukat, kiválaszthassák a nekik megfelelő foglalkozást és pályát,
- Képesse váljanak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.
- Fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel

kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

- A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa, a fogyasztás területén,
- Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát,
- Lássák a rövid és hosszú távú céljaik, az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát,
- A köznevelési intézmény biztosítsa a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

- A tanulók nevelése az új és a hagyományos médiumok nyelvének nevelésére,
- A médiatudatosságra nevelés, a kritikai beállítódás kialakítása, a médiumoktól befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelt megismerésére, tudatos alakítására,
- A tanulók megismertetése a média működésével és hatásmechanizmusával,
- A média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal,
- A valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával,
- A különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása:

Minden pedagógus teendője:

- Felkeltse az érdeklődést a tanulóban az iránt, amit tanít,
- Útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.
- Annak megtanítása, hogy hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere;
- Hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások;
- Hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok;
- Melyek az egyénre szabott tanulási módszerek;
- Miként működhetnek együtt a tanulók csoportban;
- Hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.
- A tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek:

Az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége a teljesítmény növelésére sarkalló, az életesélyek tanulással történő növelését szolgáló egységes, közös alapra kell, hogy épüljön. Cél a személyiségfejlesztő tanítás.

Olyan pedagógiai munkát feltételez az iskolától, a pedagógusoktól, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátítása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásának szempontjai:

- olyan szervezési megoldások alkalmazása, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulás megszervezése úgy, hogy a tanulók cselekvő módon vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamat során legyen lehetőség a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárására, a tévedéseik kiigazítására, tudásuk átrendezésére;
- az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáinak és formáinak alkalmazása különböző szervezeti formában (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében-oktatásában),
- a tanulókhoz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák alkalmazása,
- sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken tehetséges tanulók fejlesztési igényeihez, támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal ki kell alakítani az együttműködést, a tanulási esélyek egyenlőséget szolgáló szervezeti formákat, az iskolák közötti együttműködésben és az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

1.7. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos célkitűzések, feladatok

Legfontosabb célkitűzéseink:

- Alakítsuk ki tanulóinkban az egészséges életmód iránti igényt.
- Tanulóink ismerjék meg - életkoruknak megfelelően - saját egészségi állapotukat.
- Ismerjék meg az egészséget károsító tényezőket, és azok veszélyeit.
- Legyenek képesek elutasítani a számukra károsat, az egészség képviseljen értéket.
- Alakítsunk ki igényt az egészséges és tiszta környezet iránt.
- Alakítsuk ki tanulóinkban a mindennapos mozgás iránti igényt.
- Egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása

Egészségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb feladataink:

- Az **egészséges életmódra nevelés** legyen része az iskolai élet minden területének.
- Biztosítsuk az egészséges fejlődéshez szükséges feltételeket és tevékenységeket.
- Személyes higiénia.
- Prevenció. Káros élvezeti szerek veszélyeinek és fogyasztásuk következményeinek megismerése.
- Balesetvédelem.
- Mutassunk be sokoldalú egészségvédő lehetőségeket, nyújtsunk az egészség megvédésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető ismereteket.
- Tudatosítsuk, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ajánljunk ezek megóvására magatartási alternatívákat, gyakorlással, segítséggel és példamutatással. Alakítsunk ki egészségvédelmi szokásrendszert, helyes szokások folyamatos gyakoroltatásával és ellenőrzésével.
- Ösztönözzük tanulóinkat – közös véleményformálással, tanácsadással – az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására. (anyanyelvi kommunikáció)
- Nyújtsunk segítséget az egészségvédő öntevékenységekben és az egészséges életmód kialakításában.
- Egésznapos iskola keretében és a tanulószobás tevékenységek során biztosítsunk lehetőséget arra, hogy a napirendbe beillesztve tudatosan tervezett, fejlesztő mozgással és játékkal levegőn tölthessék szabadidejük nagy részét. Mindezek figyelembevételével alakítsuk helyesen a napi és heti rendet.

- Iskolai testedzés (fociedzés, tánc, kerékpártúra, séta, közlekedési vetélkedő, úszás) formáinak biztosítása.

Egészséges táplálkozásra nevelés feladatai:

- Az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása.
- A kulturált étkezési szokások, az étkezések rendjének kialakítása, és az ízléses terítés iránti igény felkeltése.
- Iskolánk tanulói számára háromszori étkezést biztosít (igény szerint).

Személyi higiéné kialakításának feladatai:

- Helyes tisztálkodási és fogápolási igények kialakítása, technikák elsajátítása.
- Az időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködési szokások kialakítása.
- Gyakori fertőző betegségek megelőzésének, terjedésük megakadályozása módjainak tanulása, ismerete, betartása.
- Rendszeres fogorvosi szűrés és tájékoztatás, szükség esetén kezelések igénybevétele.
- Egészségügyi szolgáltatások rendszeres biztosítása, szükség szerint igénybevétele. (Iskolaorvos, védőnő, fogorvos).

Az egészségnevelési program segítői:

- **Iskolaorvos:** Rendszerességgel végzi a gyermekek egészségügyi szűrését és kötelező oltását. A szűrővizsgálatok alapján szakorvosi beutalóval látja el a gyerekeket.

Védőnő: Heti rendszerességgel segíti az iskolaorvos munkáját, vezeti a dokumentációt, szűréseket végez, kezeli a tanulók egészségügyi törzskönyvét, amelyet a gyermek iskolából való távozása után a következő iskolába továbbít. Előadásokat tart az iskola vezetőségével egyeztetett témákban (Egészségügyi felvilágosítások, sebellátás stb).

- **Fogorvos:** Évente rendszeresen végez szűrést osztályonként, előre egyeztetett időpontban. Ha szükséges visszarendeli a gyerekeket kezelésre, vagy fogszabályozásra.
- **Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős:** a pedagógusok esetjelzéseit továbbítja a Gyermekjóléti Szolgálat felé, igény szerint családlátogatást végez.

A tanuló- és gyermekbalesetek esetén ellátandó feladatok

Az igazgató feladatai:

- kijelöli, aki a gyermek- és tanulóbaeseteket nyilvántartja;

Nem súlyos balesetekkel kapcsolatos feladatok:

- intézkedik a nyolc napon túl gyógyuló sérülést okozó gyermek- és tanulóbaesetek haladéktalan kivizsgálásáról, e balesetekről jegyzőkönyvet vetet fel, majd a kivizsgálást követően, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap 8. napjáig megküldi a fenntartónak, valamint átadja a tanuló szülőjének (egy példány megőrzéséről gondoskodik),
- ha a kivizsgálás elhúzódása miatt az adatszolgáltatás határideje nem tartható, akkor e tényről az okok ismertetésével jegyzőkönyvet készítet;

Súlyos balesetekkel kapcsolatos feladatok:

- azonnal jelenti a balesetet az intézmény fenntartója felé,
- gondoskodik a baleset legalább középfokú munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személy bevonásával történő kivizsgálásáról.

Súlyos az a gyermek- és tanulóbaeset, amely:

- a sérült halálát (halálos baleset az is, amelynek bekövetkezésétől számított 90 napon belül a sérült – orvosi szakvélemény szerint – a balesettel összefüggésben életét veszítette)
- valamely érzékszerv (érzékelő képesség) elvesztését, illetve jelentős mértékű károsodását
- orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülést, egészségkárosodást,
- súlyos csonkulást (hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjá nagyobb részének elvesztése, továbbá ennél súlyosabb esetek),
- a beszélnőképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, illetve elmezavart okozott;
- lehetővé teszi a szülői szervezet részvételét a gyermek- és tanulóbaesetek kivizsgálásában;
- intézkedik minden gyermek- és tanulóbaesetet követően a megelőzésről, azaz arról, hogy a megtörtént balesethez hasonló eset ne történhessen meg.

A pedagógusok feladata:

Nem súlyos balesetekkel kapcsolatos feladatok az igazgató utasítására:

- közreműködik a nyolc napon túl gyógyuló sérülést okozó gyermek- és

tanulóbaesetek haladéktalan kivizsgálásában,

- e balesetekről jegyzőkönyvet vesz fel,
- jegyzőkönyvet készít, ha a kivizsgálás elhúzódása miatt az adatszolgáltatás határideje nem tartható,

Súlyos balesetekkel kapcsolatban:

- a balesetet jelenti az igazgatónak, illetve az igazgató távolléte esetében a helyettesítési rendnek megfelelően gondoskodik a balesetet jelentéséről,
- közreműködik a baleset kivizsgálásában,
- közreműködés a szülői szervezet tájékoztatásában, és a gyermek- és tanulóbaesetek kivizsgálásában való részvétele biztosításában,
- intézkedési javaslat kidolgozása minden gyermek- és tanulóbaesetet követően a megelőzésre; az igazgató megelőzéssel kapcsolatos utasításainak végrehajtása.

Nem pedagógus alkalmazott:

- az igazgató utasításának megfelelően működik közre a gyermek- és tanulóbaeseteket követő feladatokban.

Az iskolának igény esetén biztosítani kell a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat képviselőjének részvételét a tanulóbaesetek kivizsgálásában.

Az iskolai nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésére, a tanulóbaesetek megelőzésére vonatkozó részletes helyi szabályokat az iskola munkabiztonsági (munkavédelmi) szabályzata tartalmazza.

Szabadidőben a mozgás és levegőzés biztosítása:

Tanulóink napjuk nagy részét az iskolában töltik, ezért gondoskodnunk kell arról, hogy a napi tanulás mellett módjuk legyen pihenésre, játékra, kikapcsolódásra.

Az egész napos iskola keretében számtalan lehetőség és szükség mutatkozik az egészségnevelésre. Az életkori sajátosságok figyelembevételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk.

Kapcsolat a szülőkkel

Törekszünk arra, hogy a szülők minél jobban megismerhessék egészségnevelési alapelveinket. Ehhez szükség van a folyamatos kapcsolattartásra (szóban és írásban).

- szülői értekezletek
- személyes beszélgetések
- telefon

- családlátogatás
- nyílt nap
- fogadóórák
- közösségi oldalak (facebook, messenger)
- Kréta
- szülők bevonása programjainkba.

1.8. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés egy olyan folyamat, amely a személyek közötti, valamint az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. A közösségfejlesztés, vagy közösségszervezés a közösségek kezdeményező és cselekvőképességének fejlesztését jelenti, amelyben kulcsszerepe van az iskolai osztályközösségnek, a pedagógusoknak.

a, Az iskolai közösségfejlesztés színterei:

Iskolai közösségek

- tantestület:
 - alsós munkaközösség
 - felsős munkaközösség
- osztályközösségek
- alsó tagozat
- felső tagozat
- diákönkormányzat
- diákkörök
- iskolai diákközgyűlés
- tanulószoba

Tantestület

Az alapfeladatok ellátására az iskola nevelőtestülete szakmailag jól felkészült. A nevelők önképzése, szakmai továbbképzése folyamatos. A tantestület munkájára jellemző a gyermekközpontúság, az új módszerek iránti fogékonyság.

Kiemelt feladat az őszinte, nyílt, kritikai szemlélet alakítása közösségi programokkal, kirándulásokkal, személyiségfejlesztő tréningekkel.

Munkaközösségek:

A munkaközösség éves munkaterv alapján dolgozik, melynek összeállításánál a munkaközösség-vezető figyelembe veszi az iskola pedagógiai programját.

A munkaközösség-vezetőt az igazgató bízza meg. A munkaközösség-vezető irányítja a

szakmai munkaközösség munkáját. Javaslattétellel él a nevelési értekezletek témaira.

Kapcsolatokat tart fenn más szakmai közösségekkel, civil szervezetekkel.

Segíti a tantárgyi és egyéb versenyek szervezését és lebonyolítását.

Segíti a szakkörök, tehetséggondozó-, és felzárkóztató foglalkozások színvonalas megtartását.

Szakmai segítségnyújtás a közösségen belül.

A tagok időközönként óralátogatást tesznek egymásnál.

Az iskolai ünnepélyek szervezési munkáinak segítése.

Osztályközösségek

- Az azonos évfolyamra járó, közös tanulócsoportot alkotó tanulók osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösség élén – mint pedagógusvezető – az osztályfőnök áll.
- Bontott tanulócsoportban (amennyiben indokolt és a fenntartó által engedélyezett) vesznek részt az osztályközösség diákjai azokon az órákon, melyeknek eredményessége érdekében szükséges a kisebb tanulólétszám. A tanulócsoportok bontását a tantárgy sajátos jellege, a tanrend szervezése, osztálylétszám indokolja.

Alsó tagozat

Alapfeladat a családi légkör, szokásrendek kialakítása, a házirend szabályainak folyamatos megismertetése, az osztályközösség kiépítésének megkezdése (felelősi rendszer), szülőkkel való kapcsolattartás.

Egész napos iskola

Egész napos nevelés és oktatás

Célja:

- óvoda-iskola átmenet megkönnyítése
- alapkészségek megerősítése
- egyéni differenciálási lehetőségek megteremtése
- felzárkóztatás
- szociális hátrány enyhítése

Ez az oktatási forma kedvező szervezeti feltételt biztosít a tanulmányi munka hatékonyabb irányításához.

Az egész napos iskola esetében a gyermek egész napos nevelése történik, a tanítási órák és a szabadidő összefüggő rendszert alkot. A tanulás és a szabadidő váltakoznak, szem előtt tartva ezzel a gyermekek terhelhetőségét.

A két osztálytanító között egyenlően oszlanak meg a feladatok. Általában két tanító váltja

egymást, a tanórákon, a szabadidős foglalkozásokon és az önálló tanuláson is.

Az 1-4 évfolyamos tanulók házi feladatot csak a hétvégére kaphatnak, mivel egész napos oktatásban részesülnek.

Az egész napos oktatásban 8:00 órától délután 16-ig foglalkoztatjuk a gyermekeket. A tankönyveiket az iskolában tartják, azokat csak a hétvégén viszik haza, hogy a szülő is lássa, hogyan haladnak a gyerekek. Természetesen igény szerint ez változtatható.

Felső tagozat

Alapfeladat az osztályközösségek önkormányzó képességének folyamatos kialakítása, fejlesztése, az iskolai hagyományok ápolása, házirend szabályainak betartása, vitakészség fejlesztése.

Fő fejlesztési irány a kulturált beszéd, a helyes magatartási normák betartása.

Tanulószoza

A tanulószoza, mint a tanulási közösségfejlesztő tevékenység speciális területének kiemelt feladata a tanulási módszerek állandó fejlesztése.

Az írásbeli, szóbeli feladatok folyamatos ellenőrzése, a hátrányos helyzetű tanulóknak kiemelt segítségnyújtás a tanulásban. A szabadidőben a közösségi programok szervezése

Diákkörök

Az iskolában a tanulók igényeinek, érdeklődésének kielégítésére diákkörök működhetnek. A diákkör lehet: szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör, énekkar, művészeti csoport stb.

A diákkörök létrehozására javaslatot tehet az igazgatónak az adott tanévet megelőző tanév végéig bármely tanuló, szülő, nevelő, illetve a diákönkormányzat, a szülői munkaközösség iskolai vezetősége. A javasolt diákkör létrehozásáról minden tanév elején – az adott lehetőségek figyelembevételével – a tantárgyfelosztás, valamint az éves munkaterv elfogadásakor a nevelőtestület véleményének kikérése után az igazgató dönt.

Diákkört önkéntes alapon létrehozhatnak – a szülők írásbeli engedélyével – az iskola tanulói is. Az így létrehozott diákkör munkáját – a diákkör által felkért – nagykorú személynek kell segítenie. A diákkör megalakulását az igazgatónak be kell jelenteni, és a diákkör működésének helyszínét, idejét és egyéb feltételeit vele egyeztetni kell. A felnőtt segítő személyével kapcsolatosan be kell szerezni az intézmény vezetőjének egyetértését.

A diákkörökbe a tanulóknak a tanév elején kell jelentkezniük, és a diákkör tevékenységébe a tanév végéig részt kell venniük.

Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselőre, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

- Az iskolai diákönkormányzat tevékenységét az osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja.
- A diákönkormányzat tevékenységét az igazgató által megbízott nevelő segíti.
- Az iskolai diákönkormányzat képviselőjét az iskolai diákönkormányzatot segítő nevelő látja el. A diákönkormányzatot megillető javaslattételi, véleményezési és egyetértési jog gyakorlása előtt, a diákönkormányzatot segítő nevelőnek ki kell kérnie az iskolai diákönkormányzat vezetőségének véleményét.

Az iskolai diákközségi ülés

- Tanévenként legalább egy alkalommal iskolai diákközségi ülést kell összehívni.
- A diákközségi ülés összehívásáért minden tanév végén (május-június) az igazgató a felelős.
- Az iskolai diákközségi ülésen minden tanulónak joga van részt venni.
- A diákközségi ülésen a diákönkormányzatot segítő nevelő, valamint a diákönkormányzat gyermekvezetője beszámol az előző diákközségi ülés óta eltelt időszak munkájáról, valamint az igazgató tájékoztatást ad az iskolai élet egészéről, az iskolai munkatervről, a tanulói jogok és köteleességek helyzetéről és érvényesüléséről, az iskolai házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

1.9 Az iskolai hagyományok rendszere

Az iskolánkban a többéves múltra visszatekintve kialakult a rendezvények hagyományos rendszere.

Az intézményben az ünnepélyek, megemlékezések rendje évenként ismétlődő jelleggel, a korábbi hagyományokat ápolva kerül meghatározásra.

Az ünnepélyek, megemlékezések pontos időpontját, a rendezvényekkel kapcsolatos feladatokat és felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervében határozza meg.

Az iskolai ünnepélyeken fehér ingben/blúzban, sötét nadrágban/szoknyában, az intézmény nyakkendőjét, illetve sálját viselve jelenjenek meg.

a, Iskolai szintű hagyomány: Megyer hét

b, Iskolánk hagyományos rendezvényei:

- Ünnepélyes tanévnyitó
- Márton nap
- iskolai Mikulás
- Advent

- fenyőállítás
- fenyő ünnep
- farsang
- gyermeknap
- családi nap
- ballagás
- tanévzáró

c, Nemzeti ünnep;

- Október 23.
- Március 15.
- Augusztus 20. (önkormányzattal együttműködve)

d, Megemlékezések;

- Aradi vértanúk napja
- a kommunista diktatúra áldozataira való emlékezés
- a holokauszt áldozataira való emlékezés
- Nemzeti összetartozás napja

e, Egyéb hagyományos iskolai rendezvények;

Iskolai szintű tanulmányi versenyek, tankerületi, városi, városkörzeti, megyei tanulmányi és sportversenyek, sulibuli, vetélkedők, kirándulások, mozi- és színházlátogatások (önköltségesek), túrák, nyári táborok (önköltségesek), játékonysági bál, bankett (igény szerint)

A tanulóknak a kötelező tanórák mellett ugyancsak részt kell venniük az iskolai megemlékezéseken, ennek konkrét rendjét a Szervezeti és működési szabályzatnak megfelelően az éves munkaterv tartalmazza.

Az ünnepekkel kapcsolatos legfontosabb feladataink a következők:

- Az osztályközösségekben tisztázzuk a különböző ünnepfajták fogalmát, tanulóink tudják megkülönböztetni az ünnepeket (családi, nemzeti, vallási)
- Minden tanuló tudja, a három legfontosabb nemzeti ünnepünk pontos nevét és időpontját. Életkoruknak megfelelően ismerjék meg ezen ünnepek történelmi gyökereit, az egykori események hőseit.

- Valamennyi ünnepségünket és megemlékezéseket hasssa át a külső és belső ünneplés egységének elve.

Az év végi tanulmányi kirándulások során tanulóink – önköltséges alapon – hazánk szép tájait, történelmi városait keresik fel. A tudatos előkészítés mellett törekedjünk arra, hogy ezeken a kirándulásokon szerzett élményeket, ismereteket és tapasztalatokat beépítsük a tanév munkájába.

1.10. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnökök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása,
- dolgozatok összeállítása és értékelése,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- önképzés,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés, iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása,
- elektronikus napló vezetése,
- Mérések (Difer, Netfit stb.) végzése, kiértékelése

Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg minden tanév szeptemberében, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály megbízottjával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart a szülőkkel, az osztály szülői munkaközösségével, partnerekkel.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, beszámolók elkészítése, osztály-és csoportnaplók vezetése, bizonyítványok megírása, törzskönyvek vezetése, vezeti az étkezési nyilvántartást, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Hiányzások igazolása, az igazolatlan hiányzások jelzése az igazgató felé.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére.
- Családlátogatást szervez.
- Szülői értekezletet tart.

1.11. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

- A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai előmenetelét segítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő - integrált - oktatásuk.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésben/oktatásban részesülnek iskolánkban.
- Az integrált tanulók számára SNI tankönyveket rendelünk, ezeket használjuk a tanórákon.
- A pedagógus SNI tanmenet alapján foglalkozik a tanulóval.
- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

Szociális hátrány esetén feladatunk a közösségi szellemet egymás elfogadására, segítésére, támogatására formálni. A szociális hátrány nem akadályozhatja a gyermekek eredményes tanulmányi fejlődését, munkáját. Enyhítése az iskola minden nevelőjének feladata.

A szociális hátrányok enyhítésére alkalmazott tevékenységek:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- egyéni felzárkóztatás (tantárgyi megsegítés)
- felzárkóztató illetve tehetséggondozó programok szervezése
- tanulószobai foglalkozás
- egész napos oktatás
- pályázati lehetőségek kiaknázása
- szoros kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal.
- szabadidős programok szervezése iskolán kívül.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Napjaink pedagógiai, pszichológiai gyakorlatában rendszeresen tapasztaljuk a tanulási zavarok és az agresszív viselkedés kapcsolatát.

A súlyos tanulási problémákkal küszködő gyerekek általában agresszívebben viselkednek.

Mindennapi gyakorlatunkban sokszor találjuk megmagyarázhatatlannak a gyerek viselkedését. Ezt a megmagyarázhatatlan viselkedést, magatartást nevezhetjük magatartási zavarnak, magatartási nehézségnek.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- Szoros kapcsolat a helyi óvodával (a leendő elsős tanítók részt vesznek az óvodai szülői értekezleten, óvodai csoportfoglalkozáson. Az óvónők ellátogatnak a leendő elsősökkel az iskolába.)
- Kapcsolat a Gyermekjóléti Szolgálattal.
- Magatartási problémák okainak alapos feltárása, a fejlesztési stratégia meghatározása egyénre szabottan.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Felzárkóztató foglalkozások
- Egyéni foglalkozások
- Tanulmányi órán, tanórán kívüli rendezvényeken pozitív motivációval sikerélmény biztosítása. (vetélkedők, versenyek)
- Fejlesztő értékelés alkalmazása,
- Hatékony tanulási technikák alkalmazása,
- A felismerhetőség végett a téma napirendre tűzése nevelési értekezleten (szakember bevonásával).

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

Minden iskolai osztályban találkozunk a pedagógus olyan gyerekekkel, akivel nehéz bánni, akinek a figyelmét nehéz a tanórán lekötni, akinek komoly nehézségei vannak a tanulásban.

Ezeket a tanulókat az alábbiak szerint segítjük:

- differenciált tanórai foglalkoztatás, nevelés
- másság elfogadtatása és tudatosítása
- folyamatos konzultáció a szaktanárok és az osztályfőnökök között
- sérült gyerekek eltérő képességének figyelembe vétele az értékelésnél
- egyéni bánásmód
- egyéni foglalkozás
- családlátogatások
- pályaválasztási feladatok, a továbbtanulás irányítása, segítése
- továbbképzés a problémák felismerésére
- tanulószoba
- korrepetálások, felzárkóztató foglalkozások
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek használata

- szoros kapcsolat a helyi óvodával, a Pedagógiai Szakszolgálattal és a Tanulás Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal

A szociális hátrányokat enyhítő tevékenységek

A tanulói foglalkozások megszervezése mellett a szociális hátrányok enyhítését szolgálják iskolánkban az alábbi tevékenységi formák:

- felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok szervezése
- pályaaorientációs tevékenység
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségéről szülői értekezleteken, családlátogatásokon
- motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai ellátásban részesüljön
- drog- és bűnmegelőzési programok
- pályázati lehetőségek kihasználása

Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Tehetségen azt a velünk született adottságra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagost messze túlhaladó tevékenységeket tud létrehozni.

Az iskolánkban célul kitűzött személyiségfejlesztés magas szintje csak akkor érvényesülhet, ha megfelelő eszköz- és tevékenységrendszer áll rendelkezésünkre.

A tanulóknak tanítási órákon és azon kívül szerepek sokaságát kell biztosítani ahhoz, hogy megismerhessék önmagukat, kibontakoztathassák tehetségüket. A tehetség kibontakozásának területén kiemelt szerepe van a szakköri és egyéb foglalkozásoknak.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő iskolai tevékenységek:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- szakkörök, egyéb foglalkozások
- tanulmányi versenyek
- egyéb szervezésű tanulmányi versenyek (megyei, stb.)
- sportversenyek
- osztálykirándulások
- kulturális rendezvények látogatása (színház, mozi, múzeum)
- iskolai könyvtár
- számítógépes szaktanterem
- digitális eszközök használata.

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben megújuló tanulásszervezési eljárások alkalmazásával tesszük hatékonyabbá a fejlesztő munkát:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projektmódszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Sikeresen alkalmazhatók a differenciált tanulásszervezés alábbi formái:

kooperatív tanulás:

A tanulási tartalom elsajátítása, és a készség – és képességfejlesztés csoportos formában történik. A tanulók aktívan együttműködnek a siker érdekében. A tanulási képességek, és a szociális készségek a kooperatív tanulási módszerrel egyszerre fejleszthetők. Nő az önirányítás szerepe.

projektmódszer:

Ez az a módszer, amely összefogja mindazt a sok-sok módszert és eszközt, amelyek külön-külön is nagyon sokat segítenek a gyerekek sikeres tanulásában. A projekt a gyerekek érdeklődésére épít. Komplex fejlesztési lehetőség, amely tartalmazza az önálló tanulást, a kutatást az önálló ismeretszerzést és a nagyfokú integrációt.

Tárgyi feltételek:

iskolai könyvtár

fénymásolási lehetőség

számítógép, mint fejlesztőeszköz

videó, zenei anyagok, meghallgatásukhoz, megnézésükhöz szükséges eszközök

megfelelő tankönyvek és szakmai könyvek

Személyi feltételek:

a tanár együttműködő nevelési stílust képviseljen

a tanár tudása megfelelő legyen. Legyen képes a pedagógus önművelésre, önképzésre.

jó kapcsolat a családdal

továbbképzések a differenciált tanulásszervezéshez

A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiaiszakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint

Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak. Az enyhe fokú

értelmi fogyatékos (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. A tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

- a. A nevelésükhöz szükséges feltételek
- b. a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása,
- c. speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- d. a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.
- e. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

- a. alsó tagozat: 1–4. évfolyam

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.

Nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

- b. felső tagozat: 5–8. évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Segítő eljárások, amelyek az eredményes integráció feltételei:

- az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai munka szervezése;
- a tanulókat önmagukhoz képest mértékkel értékeljük;
- diagnózisnak megfelelő habilitációs, rehabilitációs, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztató

foglalkozás szervezése;

- tanuló párok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, (tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés, egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy
- csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

Azok a tanulók tartoznak ide, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartás jellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást.

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon

szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat;

- indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek.

Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia

Az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége,
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége,
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége,
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása,
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál,
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén.

A fejlesztés célja:

- alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- b) a rövid távú emlékezet fejlesztése,
- c) az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- d) a testséma biztonságának kialakítása,
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízáló-szintetizáló módszerrel,
- f) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- k) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatását segítő programok, az esélyegyenlőség megteremtését szolgáló feladataink

- Kiemelt feladatként kezeljük a sajátos nevelési igényű tanulókkal történő foglalkozást, a tanulók felzárkóztatását.
- Feladatunk, hogy a felzárkóztatás kiindulása mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kezdődjön.
- Ez minden iskolánkban tanító pedagógus felelőssége. A felzárkóztatás alapja a bizalom és az önbizalom erősítése, a fokozott személyesség a munkakapcsolatban.
- Személyre szabott feladatokkal segítünk a lemaradt tanulókon. A szintjükhöz mérjük a követelményt. A fokozatosság elve alapján nehezülhetnek ezek a feladatok.

Programjaink:

- az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai munka szervezése;
- a tanulókat önmagukhoz képest mérten értékeljük;
- szükség esetén képességvizsgálatokra küldjük az érintett tanulókat;
- diagnózisnak megfelelő fejlesztő foglalkozás, felzárkóztató foglalkozás szervezése;
- a tanulási zavarral küzdő tanulókat segítik az önálló tanulás szokásainak, és a tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika), s a tanulási technikák megismerésében, alkalmazásában,
- tanuló párok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, (tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés, egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással

- a továbbtanulás irányítása, segítése.

1.12. A tanulóknak az intézményi döntés folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulónak joga van a diákönkormányzat munkájában részt venni, illetve kezdeményezni a diákönkormányzat megalakítását. A diákközségi ülésen joga van véleményt nyilvánítani, javaslatot tenni az iskola működésével kapcsolatosan. Joga van a tanulónak a választható tantárgyakat tanulni.

A diákönkormányzat javaslatot tesz 1 tanítás nélküli munkanap felhasználására, programjára.

1.13. A magasabb évfolyamba lépés feltétele

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon valamennyi tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a nevelők a tanuló tanulmányi munkája, érdemjegyei alapján bírálják el.

A kettő - nyolc évfolyamon valamennyi tantárgyból legalább az elégséges osztályzatot kell a tanulónak megszereznie a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a 2.- 8. osztály végén maximum 3 tantárgyból elégtelen osztályzatot szerez, akkor a következő tanévet megelőző augusztusban javító vizsgát tehet.

Az egyes évfolyamok tanulmányi követelményeinek a teljesítéséről a tanuló bizonyítványt kap. A bizonyítvány közokirat.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- ◆ Az igazgató felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- ◆ Az igazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanuló tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- ◆ Egyéni tanrend szerint tanult.

A vizsga:

- írásbeli és/vagy gyakorlati
- szóbeli

Tantárgy	írásbeli	szóbeli
Irodalom	✓	✓
Magyar nyelv	✓	
Környezetismeret/ Természettudomány	✓	✓
Matematika	✓	
Angol nyelv	✓	✓

Történelem	✓	✓
Államp. ism.		✓
Kémia	✓	✓
Fizika	✓	✓
Földrajz	✓	✓
Biológia	✓	✓
Digitális kultúra Vizuális kultúra Testnevelés	gyakorlati vizsga	
Ének-zene	✓	✓
Etika, Hon- és népismeret, Dráma és színház, Technika és tervezés		✓

1.14. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, rendje, követelményei

Tanulmányok alatti vizsgák:

- osztályozó vizsga,
- különbözeti vizsga,
- pótló vizsga
- javítóvizsga

Osztályozó vizsga:

A tanulónak a félévi vagy tanév végi osztályzat megállapításához a következő esetekben kell osztályozó vizsgát tenni:

- felmentették a tanórai foglalkozások alól;
- engedélyt kapott az intézmény vezetőjétől, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- a tanuló a félévi vagy év végi osztályzatainak megállapításához független vizsgabizottság előtt tesz eleget;
- ha a tanulónak tanév közben az igazolt és igazolatlan órák mulasztásainak száma elérte a 250 órát és a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen, valamint az igazolatlan mulasztásainak a száma nem haladta meg a húsz tanórai foglalkozást és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

- ha egy tantárgyból a mulasztások száma a 30 %-ot meghaladja.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Az osztályozó vizsga követelményeit tantárgyanként és évfolyamonként a házirend melléklete tartalmazza.

Az osztályozó vizsgára való felkészülés megszervezése a szülő feladata.

Javítóvizsga:

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén – **legfeljebb három tantárgyból** – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Különbözeti vizsga:

Különbözeti vizsga letételére akkor kerülhet sor, ha a tanuló a korábbi tanulmányai során nem tanult valamilyen tantárgyat, amelyre iskolánkban az iskolai tanulmányai folytatásához szüksége van. Ekkor a felkészülést a szülőnek kell biztosítani. A különbözeti vizsga anyagának összeállításáért és a vizsga lebonyolításáért a szaktárgyi pedagógus a felelős. A különbözeti vizsga letételének határideje október, ill. április vége.

Pótló vizsga:

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választást befejezné.

- Fel nem róható ok: minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

A pótló vizsga, ha az igazgató hozzájárul, az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban is letehető, ha ehhez a feltételek megteremthetőek.

Ha a vizsgázó azt kéri, a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

A tanulmányok alatti vizsgák időpontjai:

- A különbözeti vizsgára tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.

- Az osztályozó és különbözeti vizsga esetén a vizsgát megelőző **három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni.**

Különbözeti vizsga időpontjai intézményünkben: október vége és április vége.

Osztályozó vizsga: első félév és a második félév zárását megelőzően egy héten belül.

Javítóvizsga: az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A kiskorú tanuló szülője a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, ha a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet, az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról.

A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

A tanulmányok alatti vizsgák követelményei

A tanulmányok alatti vizsgák követelményeit a 4 sz. melléklet tartalmazza.

1.15. Iskolaváltás, valamint a tanulók átvételének szabályai; a hátrányos helyzetű tanulókon kívüli további felvételi kérelmekkel kapcsolatos döntés szempontjai

Intézményünk minden állandó lakcímmel, / ideiglenes lakcímmel / rendelkező szülő esetén biztosítja, hogy az általános iskolába az iskoláskorú tanuló felvételt nyerjen.

Más településen állandó lakcímmel rendelkező szülők esetében a tanuló akkor nyer felvételt intézményünkbe, amennyiben az hátrányos helyzetű tanulók adott osztály létszáma a törvényi szabályozáson belül van.

A tanulók felvételéről tankötelezettség szabályozása szerint kell eljárni.

Iskolánk a beiskolázási körzetéből, minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a

hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek személyi azonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót
- a gyermek és a szülő lakcímkártyáját,
- szülői felügyeleti jog gyakorlását, ill. életvitelszerű ott tartózkodást igazoló nyilatkozat,
- Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményét, vagy a Szakértői bizottság szakvéleményét

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található. A tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között köteles beírni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az általános iskola a településen élő szülők gyermekeit felveszi, helyhiány miatt senkit nem utasít el.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót, egyéni tanrendű tanulót is az iskola tartja nyilván. További felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon, legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására, rendelkezésre álló időszak első napja előtt nyilvánosságra kell hozni.

A hátrányos helyzetű tanulókon kívüli további felvételi kérelmekkel kapcsolatos döntés szempontjai:

További felvételi, átvételi kérelmek esetén az intézmény köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni:

1. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a településen van.
2. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladat ellátási helye található.
3. Ha az iskola a megadott sorrend szerint az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni.
4. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Különleges helyzetű tanuló az a tanuló, akinek:

- a) szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
- b) testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- c) munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy
- d) az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

A gyermek felvételéről a szülőt az igazgató írásbeli határozatban tájékoztatja.

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az igazgató jogköre. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát
- a szülő személyi igazolványát
- a gyermek lakcímkártyáját
- az előző iskolából kiadott iskolaváltoztatási igazolást.

2. Vasmegyeri Megyer Vezér Általános Iskola helyi tanterve

Az iskola pedagógiai programjának részeként, ha e törvény másként nem rendelkezik, az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv megnevezi az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül választottat és rendelkezik a kerettantervben meghatározottakkal.

2.1. Választott kerettantervek

Intézményünk a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók alapján a következők kerettanterveket alkalmazza:

a., Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára

b., Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára

Az alsó tagozat 1-4 évfolyamain intézményünk egész napos iskolaként működik.

2.1.1. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, pedagógusválasztás

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai													
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovat a szabadon tervezhető órákat.													
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.					
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3					
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3					
Történelem					2	2	2	2					
Állampolgári ismeretek												1	
Hon- és népismeret						1							
Etika/hit és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1					
Környezetismeret			1	1									
Természettudomány					2	2	0	0					
Kémia							1	2					
Fizika							1	2					
Biológia							2	1					
Földrajz							2	1					
Első élő idegen nyelv/Angol	0	0	0	2	3	3	3	3					
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1					
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1					
Dráma és színház							1						
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1						
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1					
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5					
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)					1	1	1	1					
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28					
Szabadon tervezhető óra		2	2	2	2	1	2	2					2
Összes tervezett óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28					

Összesített óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

Az általános iskola a 7-8. évfolyamon a természettudományos tantárgyak diszciplináris tanítása mellett döntött, azaz a fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgyakat külön tantárgyként tanítjuk. A magyar nyelv és irodalom tantárgyat bontjuk magyar nyelv, valamint irodalom tantárgyra.

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_evf

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8

A tanóránál a pedagógusválasztás nem releváns, mivel több tantárgynál az intézményben csak egy szakos nevelő van

2.1.1.1 Szabadon tervezhető órák felhasználása

Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
angol	2	2	2					
matematika				1			1	1
magyar				1		1	1	1
hon-és népismeret					1			
dráma és színház						1		

A szabadon tervezhető óránál a pedagógusválasztás nem releváns, mivel több tantárgynál az intézményben csak egy szakos nevelő van.

2.1.2 Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Matematika	4	4	3	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

Kötelező tantárgyak és óraszámok 5–8. évfolyam

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	2 tanéves óraszám	7. évf.	8. évf.	2 tanéves óraszám
	Heti óraszám			Heti óraszám		
Magyar nyelv és irodalom	4	4	288	4	4	288
Idegen nyelv	-	-	-	2	2	144
Matematika	4	4	288	4	4	288
Etika	1	1	72	1	1	72
Történelem	2	2	144	2	1	108
Hon- és népismeret	1	-	36	-	-	-
Természettudomány	2	3	180	5	5	360
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	36
Ének-zene	2	2	144	1	1	72
Vizuális kultúra	2	2	144	1	1	72
Digitális kultúra	1	1	72	1	1	72
Technika és tervezés	1	1	72	1	1	72
Testnevelés	5	5	360	5	5	360
Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	72	1	1	72
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	144	2	2	144
Heti órakeret	28	28		30	30	

https://www.oktatas.hu/koznevels/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok/SNI_1_4evf

https://www.oktatas.hu/koznevels/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok/enyhe_sni_5_8

2.1.2.1 Szabadon tervezhető órák felhasználása

Szabadon tervezhető órakeret terhére 1-8.osztályban a magyar és a matematika óraszámát növeltük.

Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
matematika	1	1	1	1	1	1	1	1
magyar	1	1	1	1	1	1	1	1

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettanterv céljaiban, feladataiban és

az ezekre épülő további tartalmakban is figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat.

A kerettantervi rendszer az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében is prioritásként értelmezi azokat a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven (Nat) és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékossgal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

A hatályos jogszabályok alapján az iskola pedagógiai programjának részeként, a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv elkészítésekor különös figyelmet kell fordítani a Nat jelzett elvei közül arra, hogy a helyi tanterv a fogyatékossgal, sajátos nevelési igényűvel összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket jelenítsen meg, ennek érdekében a kerettanterv (együttnevelés esetén az együttesen alkalmazott kerettantervek) tartalmi elemei az igényeknek megfelelően adaptálhatóak, illetve ugyanazon célokat szolgáló elemekkel behelyettesíthetőek.

Témakörök

A Nat témakörei a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő módon adaptálva, horizontálisan érvényesülnek a kerettantervben. A témakörök egy adott

tantárgyon belül a Nat-tól esetenként eltérő megnevezéssel és más belső elrendezéssel jelennek meg, hogy igazodjanak a sajátos nevelési igényű tanulók speciális tanulási igényeihez, de összességükben lefedik a Nat által az adott tantárgyra meghatározott témakörök tartalmi egészét.

Célok és feladatok

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra irányul. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tudásgyarapítást, a képességek, a személyiség fejlesztését a konkrét tapasztalásokra alapozva a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell elérni.

Az 5–6. évfolyamon a cél a tevékenységek számának és minőségének növelésével, az önálló tanulás képességének fejlesztésével az alapvető kulturtechnikák használatának eszközszintűvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés.

Ehhez szükséges az alapkészségek megerősödésének biztosítása a tanulói tevékenységek középpontba állításával, a gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét megtapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani. Végző soron mindennek meg kell alapoznia a tanulók felkészítését az önálló életvitelre és önálló munkavégzésre, a tanulói képességkultúra fejlettségéhez igazodó szakiskolai továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

A 7–8. évfolyam legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése.

E cél eléréséhez szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

2.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelés

A szabályok létrehozásának folyamatában való részvétel megtapasztalása, gyakorlati alkalmazása, a megbeszélés, a megegyezés, a szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése. Pozitív erkölcsi tapasztalatok erősítése. A magatartásban, az emberi

kapcsolatokban a szeretet, bizalom, türelem, együttérzés, igazmondás stb. megismertetése, gyakoroltatása, befogadása. A negatív tapasztalatok feldolgozása, irigység, közömbösség, harag, durvaság stb., azok hatásainak kompenzálása.

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Tantárgyi tanulmányaik során megismert történelmi és kulturális értékeink alapján tudatosodjon a nemzeti összetartozás érzése. Közösségi tevékenységgel, a tanuló lakóhelyén aktív részvétellel váljon részesévé a jelentősebb társadalmi eseményeknek, ünnepeknek, ezen élmények segítségével, alakuljon ki benne a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet.

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskolai demokráciában, a diákönkormányzat tevékenységeiben való aktív részvétellel a demokratikus technikák gyakorlása: véleménynyilvánítás, döntéshozatal, képviselő. A tanulói jogok és kötelességek arányainak tudatosítása.

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az éntudat, az énkép (önismeret) fejlesztése, törekvés önmaga minél sokrétűbb fizikai, pszichikai, erkölcsi megismerésére.

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család fogalma, típusai, tagjai, feladatai, családfa, generációk együttélése, családi munkamegosztás, gazdálkodás a családban, a család szerepe az egyén egészséges, harmonikus fejlődésében, egymásrautaltság, lelki közösség.

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok

kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával, az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatása. Önellátó, testápoló technikák. Az érzelmi intelligencia mélyítése, gazdagítása, az önismeret alakítása, az önértékelés képességének fejlesztése.

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A szociális attitűd fejlesztése, az együttérző, segítő magatartás erősítése. Segítő feladatok az iskolai életben, rendszeresség.

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális attitűd, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Mindennapi tevékenységeiben váljon általánossá a környezetkímélő, takarékos magatartás, alakuljon ki a természeti és épített környezet iránti szeretet és megóvás igénye.

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság

mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A munka szerepe az ember életében. Érdeklődési területek, vonzódások tudatosítása, reális pályakép a képességek, adottságok szerint, mérlegelés. A fizikai és a szellemi munka (a szülők és ismerősök szakmája, ismert szakmák rendszerezése fizikai és szellemi munkacsoportba, a két szakmacsoport lényegi különbségei és hasonlóságai felismerése.

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Résztétel a pénz kezelésében, a csoport (évfolyam) ezzel kapcsolatos tevékenységében, a családból hozott példákkal a célszerű gazdálkodás gyakorlása a pénzhasználat és a fogyasztás területén. A saját felelősség, az értékteremtő munka felismerése. Gazdasági, pénzügyi intézmények szerepének alapvető ismerete a mindennapi életben.

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világ gazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

A különböző médiumok mint ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek megismerése, az alkalmazásokban lévő veszélyforrások tudatosítása. Tudatosság

kialakítása a válogatásban.

Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, elemző beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

Az életkori jellemzők figyelembevételével a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük. Az együttműködésre építő (kooperatív-interaktív) tanulási technikák és tanulásszervezési módok fokozott alkalmazása. Az egyéni tanulási stílus figyelembevétele, egyéni tanulási stratégiák érvényesítése.

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréseivel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

A Nat kulcskompetenciái nem tantárgyakhoz kötöten, hanem tantárgyakon átíelve, horizontálisan jelennek meg a kerettantervben a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő adaptált formában. A Nat kulcskompetenciái az alábbi specifikumokat hordozzák az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében:

A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni, amit az alapkompentenciák biztosítanak. A tanulót támogatni kell abban, hogy megtalálja saját érdeklődési körét, hogy minél több tanulási technikát megismerjen, és ezek alapján képessé

váljon majd saját tanulási stratégia kialakítására. Segíteni kell a tanulót abban, hogy lehetősége legyen a metakogníció (gondolkodásról való gondolkodás) gyakorlására, tudatos alkalmazására, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítására.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi kompetenciák)

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a közlés és befogadás szóbeli ágát javasolt a középpontba állítani. Az anyanyelv elsajátítása során – a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett – alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvi fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja meg a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembevétele mellett) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja. Az idegen nyelvi kommunikáció mint kiemelt kompetenciaterület az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, a figyelem, az emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg. A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a nagyobb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, a játékos helyzetekben történő megvalósításra, a helyzetgyakorlatokra. Törekedni kell a digitális technológia kínált eszközök, lehetőségek kommunikációs célú alkalmazására.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyegyenlőség megteremtése és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. Az online zaklatás gyakori megjelenése miatt a tanulóknak ismerniük kell a biztonságos eszközhasználatot, valamint a digitális tartalmak létrehozásával kapcsolatos etikai szabályokat is. A munka, a szabadidő és a tanulás egész életen át ívelő folyamatai során a digitális eszközök használata, az így megszerzett információk feldolgozása és alkalmazása is a digitális kompetenciákat igényli. A tanulók számára fontos a megbízható információk, az online biztonság, a digitális eszközök társadalmilag elfogadott formáinak alkalmazása a kommunikáció során, illetve azok alapvető szabályainak ismerete a társadalomban való részvétel érdekében.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia fejlesztése során lehetőség nyílik a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kognitív képességek fejlesztésére. A matematikai kompetencia fejlesztésével az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képessé válik a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedezésére, valamint a tapasztalatok útján megszerzett tudás praktikus felhasználására a mindennapi élet különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanulás-tanítás

folyamatában döntően a mindennapok során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt, a konkrét élethelyzetekhez kötött tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása, valamint a mindennapokban használható tudás biztosítása.

A természettudományos kompetencia fejlesztése során az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása a feladat. Fontos a mindennapi életet érintő, konkrét tényeken, tapasztalatokon alapuló egyszerű következtetések levonásának és az erre alapozott döntéshozatalnak a tanítása.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége. Az eltérő képességeknek megfelelően fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta kihívásokra (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok). A tanulóknak ismereteket kell szerezniük a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás, valamint – az egyéni képességeket figyelembe véve – a rövidebb és hosszabb távú élethelyzetek tervezése kapcsán. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók felkészülnek a közügyekben való aktív részvételre. A társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciái fejlesztése során – a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva kell biztosítani. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést, a felelős társadalmi részvételt.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, ezen a területen nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés, a nyitottság, az értékítélet kialakítása.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói és innovációs kompetenciákhoz szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanulási-tanítási folyamatban az enyhe értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. A munkavégzésre való szocializálás, a munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, az önálló életvezetés megalapozása a társadalmi beilleszkedés fontos eleme.

Egységesség és differenciálás

Az egységesség és a differenciálás érvényesítésének megvalósítását a pedagógiai gyakorlatban az adaptív oktatás jellemzőinek ismerete és annak alkalmazása teszi lehetővé. Az oktatási folyamat akkor adaptív, ha a megvalósítása során a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül. Az adaptív oktatás gondolata, a megvalósítás gyakorlata az egymástól különböző tanulók egyszerre történő eredményes tanításának ellentmondását oldja fel. Egy olyan tanári gondolat- és tevékenységrendszer kínál, amely a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételére épülve egyszerre biztosítja a differenciálás egyéni fejlesztő hatását és a pedagógiai gyakorlatban megjelenő egységességet.

Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a szükséges tanulói sajátosságok – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, fejlettsége az önálló munkavégzés és az együttműködés terén, helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és a tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák: a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka.

A pedagógiai differenciálás hátterében az a törekvés húzódik meg, hogy az egységes tartalmi szabályozás keretei között minden tanuló a neki megfelelő nevelésben és oktatásban részesülhessen optimális fejlődése, egyéni teljesítőképességének teljes kibontakoztatása érdekében. A differenciálásnak nélkülözhetetlen és sok variációban alkalmazott eszköz-együttesként kell megjelennie.

A sajátos nevelési igényű tanulók hatékony oktatása, nevelése érdekében többszintű és változatos differenciálást kell megvalósítani – mind a gyógypedagógiai intézményi, mind az integrált nevelés szervezeti formák esetén – a csoportba sorolás, a célok, a tartalom, a követelmények, a szervezési módok és eszközök vonatkozásában egyaránt. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében oktatásában (az együttnevelésre vonatkozóan is), a fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, továbbá az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma

megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az egyik a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A másik a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.

A bemenetnél, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása szükséges, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás a gyógypedagógia, a pszichológia módszereivel történik. A funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvés, a szocializációs képességek), a család legjellemzőbb mutatói, a családi szocializáció szinterei, a kommunikációs, célracionális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait, amelyre építeni lehet az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist, a stratégiát és a terápiát.

A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszthetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le. A társadalmi szükséglet meghatározásához a kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalma sajátosságainak számbavétele. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni. Így a fejlesztési-nevelési-oktatási-képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők: (a) a nevelés mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje, (b) az identitás és önismeret mint szocializációs cél, (c) párbeszéd, megoldáskeresés, értékelés, válogatás, közvetlen megfigyelés, kipróbálás mint tipikus tevékenységek és (d) a kíváncsiság mint motiváció.

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

2.3. Pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

2.3.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

2.3.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

2.3.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

2.3.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulástechnikákat és a tanulásszervezési módokat.

2.4. A mindennapos testnevelés, testmozgás

Az iskolai testnevelés és sport, ismeretrendszerével, értékeivel, funkciójával sajátosan összetett műveltségi terület. Megkülönböztetett részét képezi a tanulók testi, motoros, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődését szolgáló teljes körű iskolai egészségfejlesztésnek, az intézményi komplex mozgásprogramnak, valamint a személyiségfejlesztésnek és a tehetséggondozásnak.

A rendszeres fizikai aktivitás, jelentős szerepet játszik az egészséget és az életminőséget döntően befolyásoló, számos, nem fertőző népbetegség (túlsúly, követség, szív- és érrendszeri, daganatos, mozgásszervi, lelki betegségek, táplálkozási zavarok, testképzavarok, szenvedélybetegségek) elsődleges megelőzésében. A tanulók képessé válnak saját szintjüknek, képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelő fejlesztő hatású mozgásprogramot kidolgozni, illetve azt végrehajtani. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebben elviselik a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket.

A műveltségi terület egyik stratégiai célja a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre szocializálása. A testnevelés és sport műveltségi terület másik célja a személyiségfejlesztés. A problémamegoldó és kritikus gondolkodás valamint a kreativitás fejlesztéséhez is hozzájárulnak. Az önismerettel, az önkontrollal, a szabálykövető magatartással együtt a feladatorientált kapcsolatteremtés és együttműködés szintje is fejlődik. A testnevelés és sport a küzdeni tudásra, a kudarc és a monotonia tűrésére is nevel. Nélkülözhetetlen a mozgástanulás szerepe a saját testkép megismerésében és a testtudat kialakításában.

A testnevelés és sporttevékenységek révén a tanulók gyakorlatias és a mindennapokban is hasznosítható tudást szereznek a rendszeres fizikai aktivitás előnyeiről és hatásairól, ezáltal fejlődik egészségi és edzettségi állapotuk, személyiségük, megbecsülik a teljesítményekhez szükséges erőfeszítéseket. További cél a tehetséggondozás, a sportban tehetségesek felkarolása - a tanuló erős és gyenge oldalát egyaránt támogatva, segítve.

A magyar és egyetemes sport hagyományai és értékei, illetve élsportolóink példaértékű teljesítményének megismerése segíti a nemzeti azonosságtudat fejlesztését, az emberi teljesítmény elismerését.

A differenciálás és a motiváció a tanulóközpontú fejlesztés kiemelt alapelvei. Az esélyegyenlőséget biztosító elv figyelembe veszi a gyermekek testi, lelki és szociális állapotának természetszerű különbözőségeit, eltérő fejlődési lehetőségeit. A testnevelés és sport a tanulási nehézségek kezelésében – a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű és

a veszélyeztetett gyermekek fejlesztésében – és a társadalmi integrációban betöltött szerepe, mint alapelv, szintén hangsúlyos.

Kiemelt célok:

A mozgáskészség fejlesztése, a fitness és edzettségi szint fejlesztése szoros kapcsolatban áll a rendszeres fizikai aktivitással. Ezek a természetes mozgások, helyes testtartás kialakítása és fenntartása, motoros képességek fejlesztése, a terhelés összetevői és jelentősége, testtömeg index, táplálkozás és egészségmegőrző szokásrendszer.

A kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése a sportági készségek kialakítását eredményezik (technika, taktika).

A testnevelési és sportági tevékenységhez kötődő ismeretek fejlesztése (bemelegítés, terhelés és fejlesztési összetevők, gyakorlás, mérés és értékelés; játékokkal és sportágakkal kapcsolatos szabályismeretek, sporttörténeti ismeretek).

Résztétel a szabadidős, diák- és versenysportban, sportágválasztás, a kiválasztás és utánpótlás-nevelés elősegítése amelye az élethosszig tartó rendszeres fizikai aktivitást eredményeznek.

Személyiségfejlesztés, szociális és érzelmi képességek fejlesztése, erősítése (siker és kudarc, győzelem és vereség feldolgozása, szociális kapcsolatrendszer fejlesztése, alkalmazkodás, konfliktuskezelés, a csapathoz tartozás érzelmei, az együvé tartozás erősítése; testtudat), a lelki egészség erősítése és fejlesztése.

Az egészségtudatos szokások fejlesztése (mozgásszükséglet-kielégítés szokásai, egészségkárosító motoros tevékenység tudatos elkerülése, egészséges életvitel szükségleteivel kapcsolatos értékek és szokások, sporttevékenységgel kapcsolatos egészségügyi szokások).

Fejlesztési feladatok, szerkezete:

- Motoros képességfejlesztés: edzettség, fittség
- Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás
- Játék
- Versenyzés
- Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

- Prevenció és szabadidős sporttevékenységek.
- Életmódot, életstílust és életminőséget befolyásoló egyéni, társas és csoportos tevékenységek.

A mindennapos testnevelés és testmozgás megszervezése

2012. szeptember 1-től az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében.

A heti két óra kiváltására kizárólag versenyengedéllyel rendelkező sportoló esetén van már csak lehetőség, ha az edzés igazolása mellett a testnevelésórát nem előzi meg és nem követi közismereti tanóra.

34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 2. és 3. mellékletének megfelelően módosított kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 1. és 2. sz. melléklete általános iskola 3-4., illetve 5-6. évfolyamára testnevelés tantárgyból az úszásoktatás bevezetését, a két-két évfolyamra összesen kötelezően megszervezendő 18-18 órában írja elő.

2.5. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Iskolánk a nevelő-oktató munka kiemelt feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

A számonkérés formái

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak – az előző értékelés óta.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

A tanulók szöveges minősítése a következő:

- KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
- JÓL TELJESÍTETT
- MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
- FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Az értékelő lapot a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány mellett kell kiadni.

Szöveges minősítést már csak az első évfolyam félévekor és év végén valamint a második évfolyam félévekor alkalmazunk.

- A második – nyolcadik évfolyamon a pedagógus a tanulók teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben minden tantárgyból rendszeresen érdemjegyekkel értékeli, félévkor és a tanév végén osztályzattal minősíti. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek, és a tanulóév közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
- Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
- A szaktanár 2 havonta a tanulók füzeteiben ellenőrzi az írásbeli munkát.
- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból félévenként legalább három érdemjegyet kell szereznie.
- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti az elektronikus naplón keresztül, bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi.
- Az osztályban tanító tanároknak törekedniük kell a tanulók egyenletes terhelésére, ezért az írásbeli dolgozatok időpontját legalább egy héttel megírásuk előtt jelezni kell a tanulóknak.
- Naponta a tanulók legfeljebb csak két témazáró dolgozatot írhatnak. Dolgozatnak minősül minden olyan írásbeli számonkérés, amely három vagy annál több óra anyagának elsajátítását ellenőrzi.
- A témazáró dolgozatok jegyeinek a félévi és év végi értékelésnél döntő szerepe van.
- A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását egységes ponttáblázat alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők.

Jegybeírás határideje a teljesítményértékelést követő 1 hét. A KRÉTA rendszeren keresztül a tanulók és a szülők közvetlenül értesülnek az eredményekről

Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeiknek tevékenysége alapján ellenőrzik. A számonkérés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A tanulók tantárgyi ismereteinek számonkérése során

- a tanuló munkáját egy-egy témakörön belül szóban vagy írásban ellenőrzik
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
- Az első félév végén, vagy a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli felmérésben számolnak be. E feltételnek eleget lehet tenni a szaktanár vagy az iskolavezetés által íratott felmérésekkel.

Kiemelten fontos, hogy a tanulók szóbeli kifejező készségének fejlesztése érdekében minél többször ellenőrizzük a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében minden tanuló valamennyi tantárgyból félévente legalább egyszer felel szóban.

A testnevelés tantárgy követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység alapján értékeljük.

A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését minősítését meghatározóan az alapján végezzük, hogy az egyes tanulói teljesítmény hogyan viszonyul a követelményekhez, emellett azonban figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei mennyire változtak – fejlődtek, vagy hanyatlottak – az előző értékelés óta.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

A tantárgyi dicséretben részesített tanuló év végi tantárgyi osztályzata jeles, a jegyzetbe jelöljük a tantárgyi dicséretet.

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelésénél és minősítésénél 2. osztály második félévétől – 8. évfolyamig a példás (5), jó (4), változó (3), rossz ill. hanyag (2) érdemjegyeket és osztályzatokat alkalmazzuk.

A tanulók magatartását és szorgalmát 2. osztály második félévétől - 8. osztályig a tanulók véleményének meghallgatásával az osztályfőnök rendszeresen, havonta értékeli és erről a elektronikus naplón keresztül értesíti a gyermek szüleit.

A magatartás és szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályozó értekezleten a nevelőtestület többségi véleménye dönt az egyes osztályzatokról. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök szavazata dönt. Ezen osztályzatokat az elektronikus naplóba, illetve a bizonyítványba is be kell jegyezni.

Iskolánkban a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességének megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon önmagához képest aktív, többlet feladatokat is vállal, és ezeket elvégzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórákon kívüli foglalkozásokon és versenyeken részt vesz,
- taneszközei tiszták, rendesek és nem hiányoznak az adott óráról, foglalkozásról.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességének megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen és megbízhatóan végzi feladatait,
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt csak nagyon ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- tanulmányi teljesítménye lemarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- házi feladata, felszerelése gyakran hiányzik,
- jegyeit, osztályzatait több tantárgyból lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre vesz részt a munkában

- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten nagyon keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait folyamatosan nem végzi el,
- felszerelése hiányosak, taneszközei rendetlen,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
- félévi vagy év végi osztályzata több tantárgyból elégtelen.

A magatartás és szorgalom egyes értékelései és minősítései során az életkori sajátosságokat figyelembe kell venni.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja,
- tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik,
- kötelességtudó, feladatait pontosan teljesíti,
- az önként vállalt feladatokat is teljesíti,
- tisztelettudó,
- nevelőivel, a felnőttekkel és társaival szemben udvarias, előzékenyen és segítőkészen viselkedik,
- az osztály és az iskolai közösség életébe adottságainak megfelelően részt vesz,
- semmilyen fegyelmező intézkedésben nem részesült.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja,
- a tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
- a rábízott feladatokat a tőle elvárható módon teljesíti,

- fegyelmező intézkedésben nem részesült,

Változó (3) az a tanuló, aki:

- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik,
- feladatait nem teljesíti minden esetben,
- előfordul, hogy a felnőttekkel és társaival szemben udvariatlan, illetve durva,
- az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- igazolatlanul mulasztott,
- írásbeli fegyelmező intézkedésben részesült.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti,
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
- a felnőttekkel és társaival szemben rendszeresen udvariatlan, illetve durva,
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
- több írásbeli fegyelmező intézkedésben részesül.

Fontos, hogy a magatartás minősítése igazodjon az életkori sajátosságokhoz. Tükrözze a tanuló pozitív és negatív változásait; a tanuló fegyelmezettségét; az osztályközösség véleményét

2.6. Mérések

1., DIFER mérés

A Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer célja az, hogy az iskolába lépés után rögtön kiszűrje az óvodából hátránnyal érkező gyerekeket, így a kritikus szint alatt teljesítő tanulók fejlesztését már ebben a korai időben meg tudjuk kezdeni.

2., Digitális országos kompetenciamérés

A kompetenciamérés mérési területei: szövegértés, matematika, természettudomány, idegen nyelv, digitális kultúra, történelem. A mérésben a tanulók mérési azonosítóval vesznek részt, így a mérés kiértékelését végzők, vagyis az Oktatási Hivatal előtt a tanulók személyes adatai rejtve maradnak. Az iskola és a szülő a mérési azonosító alapján ismerheti meg az

eredményeket.

3., NETFIT mérés

A fizikai fittségi mérések iskolai évfolyamokra vonatkozó tartalmi kerete

1. A NETFIT célja

A NETFIT elsősorban diagnosztikai jelleggel méri és követi nyomon a tanulók fizikai fittségét, a köznevelési intézmények rendelkezésére bocsátott útmutató szerint [„Kézikönyv a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT) alkalmazásához”]. Célja az egészséghez szükséges fittségi állapot elérése, megőrzése, javítása (fejlesztése) a tanulók fizikai aktivitási szintjének növelésén keresztül.

2. A NETFIT tartalmi területei

A NETFIT a fizikai fittségi mérés során három tartalmi területet, azokhoz kapcsolódóan pedig négy fittségi profilt különböztet meg az alábbiak szerint

A NETFIT tartalmi területei és a kapcsolódó fittségi profilok				
	Tartalmi területek	Fittségi profilok	Leírás	
2.1.	A tanulók testösszetételére vonatkozó mérések – az antropometriai paraméterek mérése és a testösszetétel becslése	2.1.1. Testösszetétel és tápláltsági profil	A NETFIT testösszetétel és tápláltsági profilja tartalmazza a testtömeg és testmagasság értékekből számított testtömegindexet (BMI) és a testzsírszázalék értéket.	
2.2.	A tanulók vázizomzatának fittségére vonatkozó (pálya)tesztek	2.2.1. Vázizomzat fittségi profil	A NETFIT tesztek közül a vázizomzat fittségével az ütemezett hasizom teszt, a törzsemelés teszt, az ütemezett fekvőtámasz teszt, a kézi szorítóerő mérés és a helyből távolugrás teszt foglalkozik.	
		2.2.2. Hajlékonysági profil	A hajlékonysági teszt megbízható eredményekkel szolgál a térdhajlító izmok nyújthatóságáról.	
2.3.	A tanulók aerob kapacitására vonatkozó	2.3.1. Aerob fittségi	Az aerob fittségi profil a 20, vagy 15 méteres állóképességi ingafutás teszt	

	(pálya)tesztek	(állóképességi) profil	eredménye alapján becsült aerob kapacitás minősítését tartalmazza, vagyis a légzőszervrendszer és a keringési rendszer állapotának, a szervezet oxigénszállító és oxigén-felhasználási képességének mutatója.
--	----------------	------------------------	---

3. A tanulók testösszetételére és tápláltsági állapotára vonatkozó mérések típusai

3.1. Testtömeg mérése

3.2. Testmagasság mérése

3.3. BMI (az előző két érték alapján számítva)

3.4. Testzsírszázalék mérése

4. A tanulók aerob kapacitására és vázizomzatának fittségére vonatkozó mérések, tesztek

	A	B
1.	Mérés megnevezése	Mérés célja
2.	Ütemezett hasizom teszt	Hasizomzat erejének és erő-állóképességének mérése.
3.	Törzsemelés teszt	A törzsfeszítő izmok erejének mérése.
4.	Ütemezett fekvőtámasz teszt	A felsőtest izomerejének és erő-állóképességének mérése.
5.	Kézi szorítóerő mérés	Az alkar izmainak maximális izometrikus erő kifejtő képességének mérése.
6.	Helyből távolugrás teszt	Alsó végtag dinamikus erő kifejtési képességének mérése.
7.	Hajlékonysági teszt	A térdhajlító izmok nyújthatóságának mérése.
8.	Állóképességi ingafutás teszt m, ill. 20 m	15 Maximális oxigénfelvevő-képesség becslése.

4., Belső mérések

2.7 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az iskola egészségneveléssel összefüggő feladatok:

- Minden nevelőnek és dolgozónak kötelessége, hogy elősegítse a tanulók egészségének megőrzését, balesetek elkerülését.
- Az ügyeletes nevelők gondoskodnak arról, hogy szünetekben az osztálytermekben megfelelő szellőztetés megtörténjen.
- A nevelők figyelnek arra, hogy a tanórákon a gyerekek testtartása megfelelő legyen
- Az ülésrend kialakításánál a tanulók egyéni adottságait figyelembe kell venni / pl. rövidlátás /
- Osztályfőnöki órákon a tanulókkal az osztályfőnök megbeszéli az egészségvédelemmel, az egészségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb feladatokat
- A tanulói asztalok és székek mérete igazodik a tanulók testmagasságához.

Környezeti nevelés legfontosabb alapelvei:

a, hagyományos tanórai oktatás szervezésében tanórán:

- hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat.

b, Nem hagyományos tanórai keretben:

- tanulmányi kirándulások során elősegítjük, hogy tanulóink megismerjék a közvetlen környezetüket
- tanulmányi kirándulásokon megismertetjük tanulóinkkal településünkhöz közel lévő történelmi jelentőségű várakat, múzeumokat.
- minden tanuló az általános iskolai tanulmányai során egy alkalommal eljusson a fővárosba, megismerje nevezetességeit

2.8. Gyermek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünkben legfontosabb esélyegyenlőségi elvek:

- Diszkriminációmentesség, az oktatási és társadalmi integráció támogatása.
- Az azonos minőségű oktatáshoz való egyenlő hozzáférés esélyének biztosítása.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.
- Halmozottan hátrányos tanulók integrációs felkészítése.

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására,

személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulókra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk az alábbi segítséget nyújtja – többek között – számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében: kulcskompetenciák fejlesztését, az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését, méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást, a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,

élményszerzésen alapuló tanulást, a differenciáló módszerek alkalmazását, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését, a mindennapos a mozgás, sportolás biztosítását, környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést, hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon, a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon, a tanulási attitűd pozitív átformálását, a továbbtanulás támogatását, személyiségfejlesztést és közösségépítést, a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését.

2.9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban csoportbontást alkalmazunk magas osztálylétszám esetén, illetve amennyiben indokolt (idegen nyelv, informatika, matematika, magyar).

Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A tanulócsoporthoz bontását a tantárgy sajátos jellege, vagy a tanrend szervezése indokolja.

Szakkörön, egyéb foglalkozásokon való részvétel a tanulók részéről önkéntes. Amennyiben a tanév elején a foglalkozásokra jelentkeznek, a tanév végéig kötelesek azon részt venni.

Korrekpetáláson, felzárkóztatáson való részvétel függ a tanulmányi eredménytől.

2.10. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanulók jutalmazása

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- Példamutató magatartást tanúsít, vagy
- Folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy

- Az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- Iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális, stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy
- Bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolai jutalmazás formái

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- Szaktanári dicséret,
- Osztályfőnöki dicséret,
- Igazgatói dicséret,
- Nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- Szaktárgyi teljesítményéért,
- Példamutató magatartásáért
- Kiemelkedő szorgalomért,
- Példamutató magatartásért és kiemelkedő

szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzárási ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

A tankerületi, megyei szintű iskolai versenyek első hat helyezettjei oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet az iskola közössége előtt vehetnek át.

- I-VI. hely: igazgatói dicséret
- VII-X. hely: osztályfőnöki dicséret
- XI. - : szaktanári dicséret.

A felsorolt dicsérek, jutalmak adására az iskola bármely pedagógusa javaslatot tehet. A jutalmak odaítéléséről az erre jogosult nevelő (szaktanár, osztályfőnök, igazgató) dönt. A dicséretet írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni, illetve az osztálynapló megjegyzés rovatába be kell jegyezni.

Jutalmak formái:

- könyvjutalom
- tárgyjutalom
- oklevél.

Az a nyolcadik osztályos tanuló, aki a tanulás - sport - kultúra területén, akár külön-külön, akár együttes értékelésben a legkiválóbb teljesítményt nyújtotta és ezzel öregbítette Vasmegyer hírét, megkapja a „Megyery vándorszerleg”-et, a vele járó oklevelet és pénzjutalmat (Ezt a díjat a Megyery család alapította, és ők biztosítják a tanuló részére).

„Dr. Márton László díj”-ban részesül az a nyolcadik osztályos hátrányos helyzetű tanuló, aki 8 éven keresztül szorgalmával kiemelkedő eredményt ért el (Ezt a díjat Dr.Márton László gyermekei alapították, és ők biztosítják a tanuló részére.).

2.11. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Az írásbeli értékelés lehet jegy, vagy szöveges.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint második évfolyamon félévkor szövegesen értékeljük a tanulók tanulmányi munkáját.

Második évfolyamon évvégén és valamennyi évfolyamon minden tantárgy esetén jeggyel / 1, 2, 3, 4, 5 /értékeljük a tanulókat.

Minden témakör lezárása után a pedagógus köteles témazáró dolgozatot íratni, melyet egy héttel a megírás előtt be kell jelenteni. Egy napon két témazáró dolgozatnál többet nem írathat. A dolgozatokat a pedagógus két héten belül köteles kijavítani és azokat a naplóban dokumentálni. A témazáró dolgozatok jegyeinek a félévi és év végi értékelésnél döntő szerepe van.

Az értékelés célja:

- az önértékelés képességének kialakítása,
- tudásszint és teljesítményszint mérése,
- jelezze a pedagógus számára a tanuló fejlődését, fejleszthetőségét,
- tájékoztassa a szülőt, hogy gyermeke teljesítményéről.

Az értékelés legyen:

- sokszínű, ösztönző hatású,

- folyamatos, rendszeres, minden tevékenységre kiterjedő,
- tárgyilagos, objektív,
- következetes, szakszerű és felelősségteljes,
- céljai és követelményei legyenek mindenki számára előre ismertek.

Az értékelés rendszere kiterjed az iskolai élet minden területére:

- az ismeretek, készségek, tárgyi követelmények elsajátításának szintjére,
- tanórán kívüli magatartásra,
- a szorgalomra,
- feladatvállalásra, feladat végzésre, a szükséges felszerelés meglétére,
- a korábbi teljesítményhez képest mutatózó fejlődésre.

Az értékelés funkciói:

- a folyamatos munka visszajelzésének eszköze,
- fontos motivációs tényező,
- sikert, kudarcot jelez,
- az önismeret kontrollja,
- az elvárt képességek szintmérésnek eszköze
- az előrehaladás mértéke, megállapításának eszköze.

2.12. Az otthoni, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

- 1-4 évfolyamos tanulók házi feladatot csak a hétvégére kaphatnak, mivel egésznapos oktatásban részesülnek.
- A házi feladatok értékelése érdemjeggyel nem történhet.
- A házi feladatok elkészítését a tanulók szorgalmának értékelésekor figyelembe kell venni.
- Otthoni szóbeli/írásbeli feladat a hétvégékre és a tanítási szünetek idejére sem lehet több annál, mint amikor tanórák közt tanítási napok vannak.
- Olyan mennyiségben terheljük a tanulókat, írásbeli és szóbeli feladatokkal, hogy azok egy átlagos / közepes képességű diák számára mind mennyiségben, mind minőségben elegendőek legyenek a tantervben előírt továbbhaladási követelmények elsajátításához, ill. begyakorlásához.
- A házi feladatot részben vagy teljes egészében ellenőrizni kell.

- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell. A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat / pl. verseny feladatokat/ csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, ill. az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

2.13. Mulasztások igazolása, távolmaradási, távozási engedélyek

- Ha a tanuló a kötelező foglalkozásról távol marad, akkor mulasztását igazolnia kell.
- Az orvosi és egyéb igazolást a tájékoztató füzetbe be kell jegyeztetni, külön papíron bemutatni.
- **A hiányzás első napján a tanuló - akár közvetve is, pl. szülei révén - köteles értesíteni az iskolát telefonon esetleg levélben a hiányzás okáról és várható időtartamáról.**
- A szülő egy tanév folyamán gyermekének három nap hiányzását igazolhatja. Ez alól mentesítést – indokolt esetben – az igazgató adhat.
- A mulasztó tanuló iskolába jövetelének első napján, de legkésőbb **öt** tanítási napon belül igazolhatja mulasztását.
- **A tanuló órái igazolatlanak minősülnek, ha az előírt határidő alatt nem igazolja távolmaradását.**
- A mulasztás igazolásának elfogadására az osztályfőnök és a szaktanár jogosult.
- **A mulasztás igazolható:**
 - a tanuló - a szülő írásbeli kérelmére - előzetes engedélyt kapott a távolmaradásra.
 - a tanuló beteg volt és az megfelelően igazolta,
 - a tanuló hatósági intézkedés, vagy egyéb alapos ok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni.
 - Amennyiben a tanuló az iskolában tartózkodik, az órarend szerinti foglalkozásról való önkényes távolmaradás – igazolatlanságán felül is – fegyelmi vétség, mely minden esetben írásbeli büntetést von maga után.
 - **Igazolt hiányzásnak számít, ha iskolai ügy miatt hiányzik a tanuló.**
 - A tanuló első igazolatlan hiányzása után a szülő értesítése.
 - Ha a tanköteles tanuló **igazolatlan mulasztása egy tanítási évben**

eléri a tíz órát, az iskola igazgatója **kormányhivatal gyámügyi és hatósági ügyosztályát, valamint a gyermekjóléti szolgálatot értesíti.**

- Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az iskola bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a tanulót veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a tanulói tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos, a tanuló érdekeit szolgáló feladatokat.
- Ha a tanköteles tanuló **igazolatlan mulasztása** egy tanítási évben **eléri a harminc órát**, az iskola a mulasztásról tájékoztatja az **általános szabálysértési hatóságot**, és ismételten tájékoztatja a **gyermekjóléti szolgálatot**, amely közreműködik a tanuló szülőjének az értesítésében.
- Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben **eléri az ötven órát**, az igazgató haladéktalanul értesíti a tanuló tényleges tartózkodási helye szerint **kormányhivatal gyámügyi osztályát.**
- Szabálysértési tényállás megvalósulásához szükséges mulasztás mértéke *tanköteles tanuló esetén harminc óra.*
- Hosszabb egészségügyi okból származó hiányzást csak orvos dokumentálhat.
- A beteg tanuló az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja a nevelési-oktatási intézményt.
- Ha a pedagógus megítélése szerint a tanuló beteg, gondoskodik a többi tanulótól való elkülönítéséről, és az iskola a lehető legrövidebb időn belül értesíti a tanuló szüleit.
- Orvosnak kell igazolnia azt, hogy a tanuló ismét egészséges és látogathatja a nevelési-oktatási intézményt. Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát is. Betegség miatti távolmaradás esetén a betegségről szóló orvosi igazolást a tanuló iskolába történő visszatérésekor, de legkésőbb 5 napon belül átadja az osztályfőnöknek, vagy a szülő/törvényes képviselő vagy az orvos elektronikus formában elküldi az iskola email címére, vagy az Elektronikus Egészségügyi

Szolgáltatási Téren (EESZT-n) keresztül továbbítja a KRÉTÁ-ba. A határidő bármely okból történő elmulasztása esetén a távolmaradás igazolatlan mulasztásnak minősül.

- Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és az igazolatlan mulasztása együttesen a 250 órát, ill. egy adott tantárgyból az tanítási órák 30 %-át meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható. Kérésre a nevelőtestület engedélyével a tanuló osztályozóvizsgát tehet. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét megtagadhatja, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát.
- Amennyiben a tanuló sportrendezvényeken, tanulmányi versenyeken az iskolát képviseli, távolmaradása igazolt mulasztásnak számít.

2.14. Boldogságóra program

Intézményünk 2019 szeptemberében kapcsolódott be a Boldogságóra programba, amely a „Jobb Veled a Világ Alapítvány szervezésében Bagdi Bella alapítvány vezetésével működik. A megvalósítást osztály keretben tervezzük. Boldogságórák csökkentik a tanulók szorongását, miközben erősíti önbizalmukat. Így nemcsak kiegyensúlyozottabbá válnak a gyerekek, de az iskolában is jobban teljesítenek. A Boldogságórák tapasztalataiból születettek meg a Boldogságóra kézikönyvek és munkafüzetek. A cím elnyerésével csatlakoztunk a Boldogságóra programhoz, amelynek célja és küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve ötleteket és módszertani segítséget (személyiségfejlesztő és boldogságszint-növelő technikák alkalmazásával) adjon az általános iskolás korosztály számára a boldogságra való képesség fejlesztéséhez. A pozitív megerősítés kihat önismeretük egészséges fejlődésére, teljesítményükre, eredményeikre és kapcsolataikra. A programba való csatlakozás által az osztályközösségek különböző megküzdési stratégiákat sajátítanak el, melyeket különböző problémás helyzetekben tudnak alkalmazni.

Iskolánk 2019. szeptember 18-án Budapesten a Kongresszusi Központban egy címátadó ünnepség keretében vette át a címet igazoló oklevelet, valamint különféle szakmai előadások keretében megismerhette a Boldogságóra program 2019/2020-as tanévre vonatkozó terveit. A teljes Boldogságóra program 10 hónapon keresztül 10 egymásra

épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit és segítik hozzá a gyermekeket a pozitív életszemlélet kialakításához.

Az egyes témakörök sorrendben:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömek élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

Vállaltuk, hogy éves beszámolót készítünk az elvégzett feladatokról, amit fotókkal is igazolunk. A tízhónapos program tematikájának megfelelő ütemezését, a felelősök és határidők meghatározásával az intézmény munkaterve tartalmazza.

A Boldog Iskola cím egy tanévre szól, amely minden évben megújítható. A címmel rendelkező intézmény tagja lesz a Boldog Iskolák hálózatának, amelynek előnye, hogy részükre az alapítvány szakmai programokat szervez.

Bízunk abban, hogy a megtisztelő cím elnyerésével még vonzóbbá tehetjük iskolánkat a szülők és gyermekek számára.

2.15. Egyéni munkarend

A Kormány az Oktatási Hivatal jelölte ki arra, hogy felmentést engedélyezzen a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítése alól.

A 2019. szeptember 1. napjától hatályba lépő törvényi rendelkezések alapján, az eddig magántanulói jogviszonyként ismert jogintézményt felváltja az egyéni munkarend intézménye. Ha **a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös,** a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető.

Az egyéni munkarenddel rendelkezőt - az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével - az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni. Azonban valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát köteles tenni, az egyéni munkarend ugyanis nem mentesíti a tanulót egyetlen tantárgy tanulmányi követelményeinek teljesítése alól sem.

Ezen időszak alatt

- a tanuló mentesül a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvétel alól; felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel;
- a sajátos nevelési igényére (SNI) tekintettel egyéni munkarendű tanuló, vagy a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM), erre tekintettel egyéni munkarendű tanuló iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola köteles gondoskodni;
- a tartós betegségre tekintettel egyéni munkarendben tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról az iskola köteles gondoskodni;
- a tanuló az iskola igazgatójának előzetes engedélyével részt vehet a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon;
- a tanuló kérelemre, az iskola igazgatójának engedélyével felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásokra;
- az iskolában az egyéni munkarendben tanuló magatartását és szorgalmát nem kell értékelni, de félévi és tanév végi osztályzatainak megállapításához az iskolában osztályozó vizsgát kell tennie valamennyi tantárgyból az iskola pedagógiai programjában foglaltak szerint;
- a külföldi tartózkodásra tekintettel egyéni munkarendben tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.

Ha az egyéni munkarend tartama alatt a tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

A már magántanulói jogállásban levők a meglevő igazgatói engedély szerint folytathatják tanulmányaikat a 2019/2020. tanévben is. A kijelölt állami szerv, az Oktatási Hivatal egy éven belül hivatalból felül fogja vizsgálni a meglevő engedélyeket és dönt a tankötelezettség folytatása további módjáról.

Az egyéni munkarend engedélyezésével kapcsolatos kérelmek elbírálása 2019. szeptember 1. napjától az Oktatási Hivatal joga és kötelessége.

Az egyéni munkarend engedélyezése iránti kérelmet az Oktatási Hivatal közigazgatási hatósági eljárás keretében bírálja el.

2.16 A választható foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

1. Az iskola helyi tanterve a tanulók számára az alábbi választható (nem kötelező) tantárgyak tanulását biztosítja: 1. 2. 3. évfolyamon: angol vagy német nyelv
2. Az igazgató minden tanév áprilisában az osztályfőnökök közreműködésével szülői értekezleteken, illetve osztályfőnöki órákon értesíti a szülőket és a tanulókat a következő tanévben választható tantárgyakról.
3. Az iskolába újonnan beiratkozó tanuló, illetve a szülő a beiratkozáskor írásban adhatja le a tantárgyválasztását.
4. A tanuló, illetve a szülő az adott tanév kezdetéig az igazgató engedélyével írásban módosíthatja a tantárgyválasztását.

A választható foglalkozások közé tartoznak az úgynevezett egyéb, szabadon tervezhető foglalkozások: német szakkör, robotika, énekkar, sportkör; egyéni, tehetséggondozó, felvételi előkészítő.

A tanuló írásban nyújtja be jelentkezését a választott foglalkozást tartó pedagógushoz. A jelentkezési lapot a szülőnek kell aláírnia és jóváhagynia. A jelentkezés a pedagógus engedélyezésével vagy elutasításával zárul. A tanuló tanév közben nem iratkozhat ki, nem maradhat ki a választott foglalkozásról. Köteles a foglalkozáson a tanév végéig részt vennie.

Pedagógusválasztásra nincs lehetősége a tanulóknak/szülőknek, ugyanis nem vagyunk nagy iskola és legtöbb tantárgy esetén az intézményben csak egy szakos nevelő van.

2.17 Az intézményben alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témnapok, témahetek, projektoktatás

Témnap

Egy adott napon az iskola minden tagja vagy csak egy csoportja ugyanazzal a témával foglalkozik. A pedagógusok a hagyományostól eltérő formában dolgoznak fel egy témát, a lehető legkomplexebb módon. Ez egy élményalapú oktatás, ahol a gyermekek is jó kedvvel, játékosan oldanak meg feladatokat.

Témahét

Egy adott héten az iskola minden tagja vagy csak egy csoportja ugyanazzal a témával foglalkozik. A pedagógusok a hagyományostól eltérő formában dolgoznak fel egy témát a lehető legkomplexebb módon. Egy tanulási-tanítási stratégia. Nem a megtanítandó tananyagot helyezi a nevelés középpontjába, hanem a tanulót. Az intézmény a

munkatervében meghatározott módon részt vesz a témahetekhez kapcsolódó programokon, illetve megszervezi a tantervben előírt, az adott témával összefüggő tanítási órákat, foglalkozásokat.

Projekt

A projektmódszer egy pedagógiai módszer, amely a diákok aktív, tapasztalaton alapuló tanulását helyezi előtérbe, és egy valós problémára vagy kérdésre fókuszálva szervezi meg a tanulási folyamatot. A projekt közösen végzett tevékenységek sorozata. Középpontjában egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a diákok és tanárok közösen, több szempont szerint elemezve dolgoznak fel. Mindenki saját képességei, egyéni tapasztalatai alapján járul hozzá a csoport munkájához. A folyamat eredményeképpen létrejön a produktum, amely lehet: játék, társasjáték, tárgy, modell, makett, alkotás, előadás, színdarab, videofelvétel, fénykép, művészeti alkotás, kiállítás, bemutató, tábló, diagram, elméleti megoldás, rendezvény, ünnepély, egyéb.

A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és a közös tevékenységre épít. Nem a pedagógus adja át az ismereteket, hanem a tanulók szerzik meg azokat a tevékenységek során. Az intézmény a munkatervében meghatározott módon részt vesz a témahetekhez kapcsolódó programokon, illetve megszervezi a tantervben előírt, az adott témával összefüggő tanítási órákat, foglalkozásokat.

3. Az iskola pedagógiai programjával kapcsolatos egyéb intézkedések

3.1 A tiltott és használatában korlátozott eszközök átadás-átvételének rendje tárolásának rendje

Tanulóinknak -szülői kérésre- eddig sem lehetett az iskolába mobiltelefont hozni, amely most kiegészül azzal, hogy semmilyen kép- vagy hangrögzítésre alkalmas eszközt, és internetelésre alkalmas okos eszközt sem lehet behozni.

Kivételt képez ez alól, ha a gyermek egészségi állapota ezt indokolja (pl: cukorbeteg) akkor nála lehet a telefon, melyhez igazgatóhoz benyújtott kérvényt kell beadni, hozzá csatolt orvosi igazolással. Indokolt esetben a szülő kérésére az igazgató engedélyével, behozhatja a bejáró diák a telefonját, de csak kikapcsolt állapotban. A telefont az első tanítási óra előtt legkésőbb tíz perccel a tanári szobában le kell adni az osztályfőnöknek, akadályoztatása esetén az ügyeletes nevelőnek. Az átadás-átvételtől aláírási jegyzék készül.

Telefontárolásra zárható műanyag tasak, légbuborékos boríték vagy sérülésmentesen tartó telefonok használható. Minden esetben a telefonon és a tárolón is fel kell tüntetni a tanuló nevét. Az átvett telefonok egy zárható szekrénybe kerülnek a tanári szobában.

Délután az iskolából történő távozáskor az utolsó órát tartó pedagógustól kapja vissza a tanuló a telefont. Ha valamilyen oknál fogva korábban távozik az iskolából a tanuló, akkor az osztályfőnök vagy az ügyeletes tanár, esetleg az iskolavezetés adhatja vissza számára a telefont, melyet a tanuló csak akkor kapcsolhat be, ha elhagyta az iskola területét.

A tiltott és használatában korlátozott eszközök engedély nélküli használatáért kiszabható szankció

Az a tanuló, aki nem adta le telefonját és a pedagógusok tudomására jutott, első esetben igazgatói figyelmeztetésben részesül. Minden további eset a fegyelmező intézkedés következő fokozatát vonja maga után, azaz igazgatói intés, igazgatói megrovás, fegyelmi eljárás.

A tiltott és használatában korlátozott eszközök elvesztése, megrongálódása esetén a kártérítési felelősség

Ha a telefon sérült reggel átvételkor jelezni kell a pedagógusnak, s ezt írásban rögzíteni is. Abban az esetben, ha délután a telefon visszaadásakor felmerül, hogy a telefon nem olyan állapotban van, mint beadáskor volt, akkor jelezni kell az átadó pedagógusnak és jegyzőkönyv kerül felvételre az észrevételről.

A használatában korlátozott eszközök birtoklására és használatára vonatkozó engedélyezés rendje

Nem szükséges leadni a mobiltelefont abban az esetben, ha;

- a szülő azt írásban kéri, mert gyermekének az egészségi állapota miatt szülővel vagy más személlyel a tanítási időben időnként tartania kell a kapcsolatot.
- ha a tanórát tartó pedagógus a mobiltelefon használatát pedagógiai célból engedélyezi a tanulóknak a tanítási órán és minimum egy nappal hamarabb írásban jelezte azt a tanulmányi rendszeren keresztül a szülőknek, valamint erre az iskola igazgatójától egy nappal hamarabb írásos engedélyt kért és kapott a pedagógus által meghatározott ideig.

3.2 Az igazgató a pedagógiai programot a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá.

a, A pedagógiai program érvényességi ideje

Iskolánk 2025. 09.01. napjától szervezi a nevelő-oktató munkáját a jelen pedagógiai program alapján.

A pedagógiai programban megfogalmazott célok, feladatok megvalósulását a nevelőtestületnek folyamatosan értékelni kell és szükség esetén javaslatot kell tenni a módosításra.

b, A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására

- az igazgató
- a nevelőtestület bármely tagja tehet javaslatot
- fenntartó

c, Pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Iskolánk pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya megtekinthető:

- Az iskola igazgatójánál,
- az iskola nevelői szobájában
- az iskolai könyvtárban.

d, A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

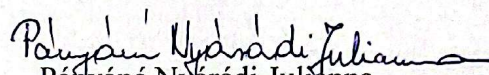
Az érvényben lévő pedagógiai program módosításra került.

Záró rendelkezés

A Vasmegyeri Megyer Vezér Általános Iskola nevelőtestülete az intézmény Pedagógiai Programját véleményezte és elfogadásra javasolta.

Vasmegyer, 2025. szeptember 01.

Pányáné Nyárádi Julianna
igazgató

FENNTARTÓI NYILATKOZAT

A **Vasmegyeri Megyer Vezér Általános Iskola** Pedagógiai Programját a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26.§ (1) bekezdése értelmében és vonatkozásában **Pásztor Gyula Csabáné** igazgató, a **Kisvárdai Tankerületi Központ** részéről, mint az intézmény fenntartója egyetértési jogot gyakorolt.

Aláírással tanúsítom, mint a fenntartó döntésre jogosult szervezeti vezetője a Pedagógiai Program fenti rendelkezéseivel **egyetértek**, azokat **jóváhagyom**.

Kisvárdai, 2025. szeptember 08.

ZSOLDOS ANDRÁS
SZAKMAI VEZETŐ
Pásztor Gyula Csabáné
tankerületi igazgató
Kisvárdai Tankerületi Központ

MELLÉKLETEK

1.sz. Az EFOP-3.1.7-16-2016-00001 „Esélyteremtés a köznevelésben” c. kiemelt uniós projekt megvalósítása

2.sz. Lázár Ervin Program

3.sz. Komplex Alapprogram

4.sz. Tanulmányok alatti vizsgák követelményei

5.sz. Nemzeti Emlékeztetpedagógiai Program

H-1055 Budapest, Szalay u. 10-14.

Telefon: (+36-1) 374-2100

www.oktatas.hu

Pedagógiai Program melléklete 1. számú melléklet

Az EFOP-3.1.7-16-2016-00001 „Esélyteremtés a köznevelésben” c. kiemelt uniós projekt megvalósítása során elért eredmények alkalmazása az esélyteremtő intézménnyé válás területén.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet 7 § bn) pontja értelmében az intézmény konkrét tevékenységekkel segíti a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések megvalósítását. Ennek elérése érdekében az iskolánk együttműködő partnere az **EFOP-3.1.7-16-2016-00001 „Esélyteremtés a köznevelésben” c. kiemelt uniós projektnek**, melynek alapvető célja befogadó nevelés támogatása, a végzettség nélküli iskolaelhagyás, és lemorzsolódás kezelésében történő részvétel, a hátrányos helyzetű tanulók oktatási és munkaerő-piaci esélyeinek növelése, társadalmi beilleszkedésük elősegítése és ezáltal a köznevelési rendszer méltányosságának, valamint a gazdaság versenyképességének növelése.

A fenti cél elérése a TÁMOP-3.3.13. azonosítószámú, Eötvös József Program-Pedagógiai-szakmai szolgáltató intézet fejlesztése és Projektháló című kiemelt projekt által kifejlesztett, Esélyteremtő Intézményfejlesztési Program és Eszközrendszer (továbbiakban ETIPE) bevezetésén keresztül történt az esélyteremtő intézményi (továbbiakban ETI) működés kialakítását támogató eszközrendszer intézményi adaptálásával. Az ETIPE intézményi, osztálytermi és tanulói szintek szerint kínál gyakorlati segítséget a pedagógiai folyamatok, tevékenységek megvalósításához.

Iskolánk a Vasmegyeri Megyer Vezér Általános Iskola olyan esélyteremtő intézmény, amely valamennyi tanulója, pedagógusa számára biztonságos, befogadó szervezeti klímát teremt. A befogadást azzal is kifejezzük, hogy intézményünk pedagógiai környezete megfelel növendékei életkori sajátosságainak, reflektál szociokulturális hátterükre, beállítódásaikra.

Az Esélyteremtő Intézményfejlesztési Program és Eszközrendszer adaptációjával szélesedett módszertani repertoárunk, mely által a tanulók társadalmi integrációjának, sikerességének előmozdítása érdekében képesek vagyunk minden tanuló fejlődési szükségleteire, élethelyzetére, igényeire differenciált és adekvát pedagógiai válaszokat adni. Őket a mindenkori képességeik szerinti fejlettségi szintjükhöz, kompetenciáikhoz és a hozott tudások, értékek különbözőségeihez alkalmazkodva, individuális adottságaiknak megfelelő fejlesztésben részesítjük. A diákok önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeit, tehetségjegyeit feltárjuk, így egyaránt képesek vagyunk a lemaradók hátránykompenzálására és a kiemelkedő képességűek tehetségfejlesztésére is.

EFOP-3.1.7-16-2016-00001

Esélyteremtés a köznevelésben

Oktatási Hivatal

H-1055 Budapest, Szalay u. 10-14.

Telefon: (+36-1) 374-2100

www.oktatas.hu

SZÉCHE

| Európai Unió

A hátrány újratermelődés mechanizmusának fékezése érdekében a tanulói teljesítményt korlátozó tényezőket mérsékeljük, a tanulók fejlődésbeli és tanulási nehézségeinek feltárását, problémái megoldását segítjük, melyhez a helyi társadalmi, szolgáltatói környezetet is komplexen bevonjuk. Egyenlő esélyeket érvényesítünk a nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén.

A tanulók közötti különbségeket tanulást segítő tényezőnek tekintjük és nem csupán legyőzendő problémának. A tudásépítés folyamatában ösztönözzük a tanulókat az együttműködésre, arra, hogy egymással kooperáljanak és kihasználják egymás erősségeit tudás, képességek és készségek terén egyaránt.

Az Esélyteremtő Intézményként, mint a fejlesztésben együttműködő kollégák műhelyét értelmezzük, építünk a proaktív gondolkodású pedagógusok ötletgazdagságára. A társadalmi változásokra rugalmasan és dinamikusán reagálunk, így folyamatosan megújulunk. A változást az intézményben folyamatként értelmezzük, amely azt jelenti, hogy tudatosan hagyunk időt az újítások, innovációk, adaptációk belsővé válására, a beépülésre.

A szülők és egyéb partnereik erőforrásait értéként kezeljük, és céljaink elérése érdekében mozgósítjuk, bevonjuk Őket. Törekszünk arra, hogy tevékenységünk az intézmény és környezete közösségének szükségleteire és igényeire épüljön. A tervezés, megvalósítás, értékelés az intézmény közössége és a partnerek bevonásával történik, ezzel biztosítjuk a nyilvánosságot, a kontrollt, a mérhetőséget.

Az optimális eredmények eléréséért a családdal és a tanulóval közösen tevékenykedünk, követjük a változásokat, és a mérések-értékelések tükrében folyamatosan igazítjuk a tanulók igényeihez, szükségleteihez a módszereket, fejlesztéseket.

Esélyteremtő Intézményként feladatunk, hogy a tanulási-tanítási folyamatot a pedagógiai, tanulási környezet továbbfejlesztésével alapozzuk meg, és ezáltal teremtsünk kondíciókat az egész életen át tartó tanuláshoz, a sikeres munkaerő-piaci belépéshez.

Fejlesszük, alkalmazzuk és fenntartjuk azokat a módszereket, eljárásokat, eszközöket, kapcsolatrendszereket – ágazatközi együttműködések –, melyek a tanuló egyéni fejlődését, személyiségének kiteljesítését, szociabilitásának fejlődését, az életesélyeinek és életminőségének várható javulását, a társadalmi mobilitás lehetőségeit mozdítják elő.

Fejlesztő tevékenységünket mérés-értékelésre (kompetenciamérésre és egyéb diagnosztikus mérésre, elégedettség mutatókra) alapozzuk.

Az Esélyteremtő Intézményfejlesztési Program és Eszközrendszer alkalmazásával a beavatkozás eredményeként:

Intézményi szinten

- Felismerésre és megszüntetésre kerülnek az intézményünkben a negatív diszkrimináció megnyilvánulási formái.
- Meghonosodik és egyre hatékonyabbá válik a teammunka, a pedagógusok közötti horizontális és vertikális együttműködés.
- Tudatosabbá, átgondoltabbá válik az intézményi szintű tervezőmunka.
- Csökken a lemorzsolódás, az évfolyamismétlés, a végzettség nélküli iskolaelhagyás.

Oktatási Hivatal

H-1055 Budapest, Szalay u. 10–14.

Telefon: (+36-1) 374-2100

www.oktatas.hu

Az osztályterem szintjén

- A pedagógusok új, korszerű módszereket is alkalmaznak a nevelési, oktatási folyamatban.
- A tanulóink komplex fejlesztése tudatos, mérés-értékelésen alapul.
- A mindennapok gyakorlatában megvalósul a tanulók szociabilitásának fejlesztése.

A tanuló szintjén

- A nevelési, fejlesztési, tanulási-tanítási folyamat és környezet továbbfejlesztésével igyekszünk elérni, hogy az egyes tanulók képességei, tudása mérhető hatékonysággal fejlődjön, motivációja javuljon.
- A diákok megfelelő felkészítést kapnak az egész életen át tartó tanuláshoz, sikeres munkaerő-piaci belépéshez.
- A tanulók komplex fejlesztése tudatos, mérés-értékelésen alapul.
- A mindennapok gyakorlatában megvalósul a tanulók szociabilitásának fejlesztése.

2.sz. melléklet

LÁZÁR ERVIN PROGRAM

„A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége.

A Kormány fenti határozata alapján a Lázár Ervin Program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

Intézményünk, a Vasmegyeri Megyer Vezér Általános Iskola a kormányrendeletben foglaltak figyelembe vételével rész vesz a színházi, tánc- és cirkuszi előadásokon, komolyzenei hangversenyeken, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásán az egyes évfolyamok tekintetében a következők szerint:

1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben
2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (köszínház)
4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben
5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (köszínház)
6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyen (Fővárosi Nagycirkusz)
7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten - (köszínház)

Az általános iskolai tanulmányok ideje alatt egy alkalommal egy őshonos állatokat bemutató farmot is meglátogatnak a tanulók, ennek időpontjáról, módjáról az intézmény dönt a lehetőségek függvényében. Az 1., 2., 4. és 7. évfolyamos diákok részére szervezett programokat helyben, az iskola vagy a területileg illetékes tankerületi központ által biztosított, kijelölt helyszínen kell megvalósítani.

Az intézmény a szülőket tájékoztatja a látogatások és utazások részleteiről, a szervezés során a „Kréta” rendszer LEP modulja kerül felhasználásra. Minden 10 tanuló után 1 fő kísérőt lehet számítani.

A programban való részvétel a Kisvárdai Tankerületi Központ szervezésében valósul meg.”

3.sz. melléklet

KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram az 1–5. osztályban kerül bevezetésre a 2020/2021-es tanévben.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1.Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszerűen: az eredményes tanulásra.

1. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

2. Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

I. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrolllos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés

- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4- Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása

- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differentiált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

II. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:

1. A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és

felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértel fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák** sokszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek

segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradtságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz. A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk! logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztika
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan

korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag keresztтанtervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak keresztтанtervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához

- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

3. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a **tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alapprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék

- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladata

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a **tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

(szummatív) értékelés egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

III. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása,

foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása**.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

IV. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETÉNEK

1. **A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.** Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-ban** azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

2. Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT- módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

3. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapidokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a **délelőtti** és **délutáni** tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 1–3. évfolyam (optimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.25/8.45	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás
8.55–9.40	Magyar	Matematika	Matematika	Magyar	Matematika
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Ének-zene	Magyar	Testnevelés	Magyar	Magyar
10.55–11.40	Környezetismeret	Magyar	Viz. kult.	Matematika	Magyar
11.50–12.35	Technika	Testnevelés	Viz. kult.	Testnevelés	Szabadon terv.
12.35–13.40	Ebéd és játék				
13.40–14.25	Testnevelés	Ének-zene	Erkölcstan	Szabadon terv.	Testnevelés
14.35–15.20	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.30–16.15	„Te órád”	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	„Te órád”
16.15–17.00	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 1-3. évfolyam (minimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00-8.45	Ráhangolódás	Magyar	Magyar	Ráhangolódás	Ráhangolódás
8.55-9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Matematika	Matematika
9.40-10.00	20 perces szünet				
10.00-10.45	Ének-zene	Matematika	Testnevelés	Magyar	Magyar
10.55-11.40	Környezetismeret	Szabadon terv	Víz. kult.	Erkölcstan	Magyar
11.50-12.35	Technika	Testnevelés	Víz. kult.	Testnevelés	Szabadon terv.
12.35-13.40	Ebéd és játék				
13.40-14.25	Testnevelés	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő	Ének-zene	Testnevelés
14.35-15.20	AP foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.30-16.15	Játék-szabadidő	Te órád	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő
16.15-17.00	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 4. osztály (optimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00-8.45	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás
8.55-9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Magyar	Matematika
9.40-10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00-10.45	Magyar	Matematika	Magyar	Szabadon terv.	Magyar
10.55-11.40	Környezetismeret	Testnevelés	Víz. kult.	Matematika	Szabadon terv.
11.50-12.35	Szabadon terv.	Idegen nyelv	Víz. kult.	Idegen nyelv	Testnevelés
12.35-13.00	Ebéd				
13.00-13.45	Testnevelés	Erkölcstan	Testnevelés	Ének-zene	Technika
13.55-14.40	Ének-zene	Játék	Játék	Testnevelés	Játék
14.40-15.25	AP foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.25-16.20	Te órád	AP-foglalkozás	Szabad időkeret	Játék	Te órád
16.20-17.00	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 4. osztály (minimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.45	Ráhangolódás	Magyar	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Idegen nyelv
8.55–9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Magyar	Matematika
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Ének-zene	Matematika	Magyar	Szabadon terv.	Magyar
10.55–11.40	Környezetism.	Testnevelés	Viz. kult.	Matematika	Szabadon terv.
11.50–12.35	Szabadon terv.	Idegen nyelv	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
12.35–13.00	Ebéd				
13.00–13.45	Testnevelés	Erkölcstan	Testnevelés	Ének-zene	Technika
13.55–14.40	Játék	Játék	Játék	Játék	Játék
14.40–15.25	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.25–16.20	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”
16.20–17.00	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret

A Komplex Alapprogram minta órarendje, 5. osztály (minimum)

óra	5.évfolyam FELSŐ	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek
1.	8.00-8.45	OSZTÁLY- FŐNÖKI	MAGYAR	MAGYAR	MAGYAR	TESTNEV.
2.	9.00-9.45	MATEMAT.	TÖRTÉNEL EM	TERMÉSZET -ISM.	MAGYAR	TERMÉSZET -ISM.
3.	9.55-10.40	ANGOL	MATEMAT.	MATEMAT.	TÖRTÉNELE M	ANGOL
4.	10.55- 11.35	ÉNEK	ANGOL	TESTNEV.	MATEMAT.	MAGYAR
5.	11.45-12.30	HON-ÉS NÉP.	TESTNEV.	ETIKA /HIT -ÉS ERK.	TESTNEV.	VIZUÁLIS KULTÚRA
6.	12.40-13.25	TESTNEV.	INFORMAT	TE-ÓRÁD	TE-ÓRÁD	TECHNIKA
Ebéd						
szabad-idő 13.25- 14.15						
7.	14.15-15.00	TA-	TANSZOB A	DA	ÉA	LA
8.	15.15-16.00	TANSZOBA	MA	TANSZOBA	TANSZOBA	TANSZOBA

Megjegyzés: Amennyiben több osztályból tevődik össze egy alprogrami foglalkozás, s akik nem vesznek részt ezen a foglalkozáson, azoknak tanulószobai foglalkozás vagy “Te órád” biztosítható.

JELÖLÉSEK AZ OSZTÁLYNAPLÓKBAN

A digitálisnaplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT –DFHT –val megvalósított tanóra

TA – testnevelés alapú alprogram

ÉA – életgyakorlat alapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

TÓ – „Te órád”

RÁ – ráhangolódás

4 sz. melléklet

TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK KÖVETELMÉNYEI

1. OSZTÁLY

MATEMATIKA

- Legyen képes a halmazok számosságának megállapítására (20-as számkörben).
- Használja helyesen a több, kevesebb, ugyanannyi szavakat, jeleket.
- Legyen képes egyszerű növekvő és csökkenő számsorozatok felismerni.
- Egyszerűbb esetekben tudjon szabályjátékok és sorozatok folytatni.
- Biztosan írja, olvassa, rendezze sorba nagyság szerint a számokat húszas számkörben.
- Használja, értelmezze a relációs jeleket.
- Ismerje a számok kéttagú összeg-és különbségalakjait húszas számkörben.
- Ismerje fel a páros és páratlan számokat.
- Tudja a számok szomszédjait.
- Ismerje fel, tudja kiválasztani az alakzatok közül a háromszöget, négyszöget és a kört.

MAGYAR NYELV

- Ismerje és nevezze meg a betűelemeket.
- Ismerje és használja a magyar ábécé kisbetűinek írott alakját.
- Másoljon írottól írottá, nyomtatottól írottá szavakat, szókapcsolatokat és rövid mondatokat írott és nyomtatott mintáról is.
- Tudjon leírni kiejtéssel megegyező rövid (2-3 szótagból álló) szavakat.
- Tollbamondás után írjon szavakat.
- Szavak írása emlékezetből.

IRODALOM

- Egyszerű szóbeli közlések megértése, utasítások végrehajtása, kérdésekre való válaszadás.
- A tanult kisbetűk felismerése, összeolvasása.
- A tanult memoriterek elmondása.
- Tudjon tisztán, érthetően beszélni.
- Legyen képes a hang és a betű biztos felismerésére.
- Ismerje a magyar nyomtatott ábécé kisbetűit és helyesen alkalmazza azokat az olvasásban.
- Olvasson rövid mondatokat és értse azok tartalmát.
- Legyen képes a tartalomra irányuló kérdéseket megválaszolni, egyszerű feladatokat megoldani.

ANGOL NYELV

- Részt vesz egyszerű szövegértést és szövegalkotást igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben.
- A begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartalmakat játékos tevékenységekben használja.
- A személyes és környezeti tématarományban megért és/vagy létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget.
- Részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában képi kiegészítéssel.
- Felhasznál egyszerű célnyelvi hangzó szövegeket szabadidős tevékenységek során.

ETIKA/HIT-ÉS ERKÖLCSTAN

- A tanuló aktívan részt vegyen a tanórákon.
- Tudjon bemutatkozni.
- Ismerje fel, kedvelt és nem kedvelt tevékenységeit. Azonosítsa saját viselkedésének jellemző elemeit.
- Ismerje fel és nevezze meg a szűkebb és a tágabb családtagjait.
- Értse meg, különítse el a családi és az egyéb ünnepeket, segítsen az ünnepek előkészületeiben.
- Mérje fel az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait;
- érdeklődésének és tudásának megfelelő vállaljon feladatot a közös munkában.
- Különböztesse meg a tiszteletteljes és sértő közlési módokat
- hagyományos és digitális környezetben egyaránt, véleményét másokat nem bántó módon fejezze ki.
- Ismerje fel az igazságos és az igazságtalan helyzeteket.
- Legyen képes az alapérzelmek felismerésére, megnevezésére.
- Ismerje az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.
- Ismerjen néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok alakítása.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

TESTNEVELÉS

- Alapvető balesetvédelmi szabályok ismerete.
- Tornasor kialakításának ismerete.
- A biológiailag helyes testtartás és testséma kialakulását elősegítő gyakorlatok elsajátítása.
- Alakzatok ismerete (oszlop-, sor-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) .
- Labdás ügyességi játékok gyakorlati ismerete.
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban.
- Kúszások, mászások, utánzó mozgások ismerete.
- Egyszerű akadálypályák feladatainak teljesítése.
- Különböző ugrásmódok alaptechnikáinak elsajátítása.
- Ismerje a természetes mozgásokat.
- Legyen képes gurulóátfordulásra előre-hátra.
- Legyen képes 3 perc folyamatos futás.

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- A felszerelés önálló rendben tartása.
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.
- Életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás
- Képzőművészeti tevékenységek közül, személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Tudja személyes élményeit megjeleníteni képi formában.
- Legyen képes egyszerű tárgyakat rajzolni.

ÉNEK-ZENE

- Képes legyen legalább 5 tanult népi gyermekjátékot, mondókát, népdalt bemutatni/énekelni emlékezetből.
- Tudja a tanult dal, mondóka ritmusát tapsolni.
- Önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban tudjon énekelni.
- Különböző hangerővel tudjon énekelni.

2. OSZTÁLY

MATEMATIKA

A tanuló legyen képes:

- folytatni a megkezdett válogatást felismert szempont szerint
- adott elemeket elrendezni választott és megadott szempont szerint is
- megfogalmazni a rendezés felismert szempontjai
- állítások megfogalmazására tevékenységről, rajzról
- helyesen írni és olvasni a számokat 100-as számkörben
- a számegyenesen megtalálni a számok helyét 100-as számkörben
- nagyság szerinti sorrendbe rendezni a számokat 100-as számkörben
- a számok néhány tulajdonságának az ismeretére: adott szám jellemzésére a megismert tulajdonságokkal (pl. páros, páratlan...)
- 100-as számkörben összeadás kivonás elvégzésére
- a szorzó és bennfoglaló tábla ismeretére
- számok közötti kapcsolatok műveletekkel történő megjelenítése
- egyszerű nyitott mondatok megoldására
- tevékenység, ábrarajzolás segítségével megoldani egyszerű szöveges feladatokat
- az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsolni jól megismert matematikai modellt
- választ megfogalmazni a felvetett kérdésre
- helyesen használni a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés, a tömegmérés és az időmérés szabványegységei közül a következőket: cm, dm, m, dl, l, dkg, kg, óra, perc, nap, hét, hónap, év,
- megkülönböztetni a testeket és a síkidomokat
- helyesen használni az irányokat és a távolságokat jelölő kifejezéseket
- megfogalmazni a felismert összefüggéseket
- felismerni és folytatni sorozatokat egyszerű szabály alapján
- megítélni a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát.

MAGYAR NYELV

- Írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz.
- Rövid, fonetikusan írandó szavak kevés hibával történő lejegyzése tollbamondás után.
- A kiejtéstől eltérő szavak másolása.
- A „j” hang jelölésére a tanuló által gyakran használt szavakban.
- Helyes mondatkezdés és befejezésre.
- A szavak elválasztása, szótagolása kevés hibával.
- Az ábécérend ismerete kevés hibával.
- A hosszú hangok jelölésére az írásban.
- A hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja.
- Írásbeli munkáját segítséggel, vagy önállóan ellenőrzi és javítja.

IRODALOM

- Kérdésekre adott válaszok megfogalmazása.
- A tanult memoriterek szöveghű elmondása.
- Olvasmányok tartalmának elmondása tanítói kérdésekre.
- Tartalmilag tisztázott és megértett szöveg felkészülés utáni felolvasására
- 8-10 soros, a tanulónak ismert témájú szöveg önálló megismerésére, megértésének igazolására kérdések megválaszolásával.
- Beszédlégzése és artikulációja megfelelő.
- Figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd ritmusára, hangsúlyára, tempójára, a beszédhelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra.
- Megismer néhány mesét és történetet a magyar – és rokon kultúrájú népek irodalmából;
- részt vesz népmesék és műmesék, történetek közös olvasásában, feldolgozásában.
- Megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában.
- A mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot.
- Szavakat hangokra, szótagokra bont.
- Különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között.

TÖRZSANYAG – 1-2. OSZTÁLY

Magyar népmesék: A vadgalamb és a szarka; Miért haragszik a disznó a kutyára, a kutya a macskára, a macska az egérre?; A sajtot osztó róka; Két kecske találkozott a pallón; A varga, a szikra és a bab; A róka és a kácsák; Jakab meg az apja; Az okos leány; Az öreg halász és a nagyravágyó felesége (Illyés Gyula); A hiú király; Csalimese (Benedek Elek); Lázár Ervin: Mese reggelre; Zelk Zoltán: A három nyúl (verses mese); A pap meg a tojások (cigány népmese); Csukás István: Sün Balázs; Kormos István: Vackor az első bében (részletek)

Nemes Nagy Ágnes: Nyári rajz; Kányádi Sándor: Ha a napnak; József Attila: Hangya; Weöres Sándor: Galagonya; Zelk Zoltán: Este jó, este jó...; Romhányi József: A bűnbánó elefánt; Csoóri Sándor: Esti párbeszéd; Csoóri Sándor: Csodakutya; Kiss Anna: A nappal és az éjszaka; Móra Ferenc: A cinege cipője; József Attila: Altató; Petőfi Sándor: Anyám tyúkja; Petőfi Sándor: Arany Lacinak; Gazdag Erzsébet: Álmomban; Móricz Zsigmond: A török és a tehenek (A vastag betűs művek memoriték.)

Janikovszky Éva: Már iskolás vagyok (részletek); Hervay Gizella: Elfelejtő mese; Zelk Zoltán: Kicsi vagyok én; Nemes Nagy Ágnes: Gesztenyefalevél valamint ismerettartalmú szövegek a Helyem a közösségben – család, iskola témakörben

Magyar népköltés: Hónapsoroló; Zelk Zoltán: Négy vándor; Kányádi Sándor: Jön az ősz; **Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra /részlet/;** Lázár Ervin: Mit ugrálsz, hideg?;

Weöres Sándor: Száncsengő; Betlehemes játék; Weöres Sándor: Újévi mese; Gazdag Erzsébet: Itt a farsang; Devecsery László: Húsvét; A virágok vetélkedése (népköltészet – húsvét); Szabó Lőrinc: Tavasz; Szilágyi Domokos: Két nyári mondóka; Ágh István: Virágosat álmodtam; valamint ismerettartalmú szövegek az Évszakok, ünnepkörök, hagyományok témakörben (A vastag betűs művek memorittek.)

Ismerettartalmú szövegek az Állatok, növények, emberek témakörben

ANGOL NYELV

- Részt vesz egyszerű szövegértést és szövegalkotást igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben.
- A begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartalmakat játékos tevékenységekben használja.
- A személyes és környezeti tématarományban megért és/vagy létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget.
- Részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában képi kiegészítéssel.
- Felhasznál egyszerű célnyelvi hangzó szövegeket szabadidős tevékenységek során.

ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN

- A tanuló aktívan részt vegyen a tanórákon.
- Ismerje és nevezze meg a pozitív és negatív érzelmeket csoportos tevékenységet esetén is.
- Képes a jó és rossz tulajdonságait, kedvelt és nem kedvelt tevékenységeit felsorolni.
- Ismerje fel és nevezze meg a szűkebb és a tágabb családtagjait. Ismerje a rokonsági szinteket.
- Azonosítsa a családi szerep- és felelősségvállalást.
- Értse meg, különítse el a családi és az egyéb ünnepeket, és vegyen részt annak előkészületében.
- Ismerje fel az emberekkel kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekedjen ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tegyen.
- Mérje fel az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait;
- érdeklődésének és tudásának megfelelő vállaljon feladatot a közös munkában. Legyen együttműködő a közösséggel. Ismerje fel a kirekesztést. véleményét másokat nem bántó módon fejezze ki.
- Ismerje az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.

- Anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása.
- Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálak anyagok, textilek magabiztos alakítása.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.
- Törekszik a takarékos anyagfelhasználásra.
- Szelektíven gyűjti a hulladékot.

TESTNEVELÉS

- 6 perc folyamatos futás.
- 2-4 percből álló mozgásformából álló egyszerű, tornagyakorlatok bemutatása.
- Futó-ugró- és dobóiskolai alagyakorlatok végrehajtása.
- 3-4 karhajlítás és nyújtás mellő fekvőtámaszban.
- Bukfenc előre és hátra, kisebb hibákkal, kis segítséggel zsugorfejállás.
- Távolba dobás kislabdával, illetve a távolugrás technikájának elsajátítása.
- Labdavezetés pattogatással, labdafeldobás 2-3 méter magasba, leguggolás és felállás a labda elkapásával.

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak figyelembevételével.
- A felszerelés önálló rendben tartása.
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.
- Tudjon önállóan, felismerhető jegyekkel ábrázolni tárgyakat, élőlényeket közvetlen szemlélet és emlékezet után.
- Ismerje és megfelelően használja a különböző rajzeszközöket.

ÉNEK-ZENE

- Emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt.
- Felismeri a zongora hangját.
- Tapsolja a dalok, mondókák ritmusát.

- Felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat. Záróvonalat, az ismétlőjelet.
- Mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz.
- Tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel.

3. OSZTÁLY

MATEMATIKA

A tanuló:

- képes adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- tud 1000-es számkörben számokat írni, olvasni,
- ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát 1000-es számkörben,
- helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- tud természetes számokat nagyság szerint összehasonlítani 1000-es számkörben,
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységekben,
- alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést,
- képes pontosan számolni fejben 100-as számkörben,
- biztosan ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal,
- képes a műveletek ellenőrzésére,
- szöveges feladatokat megold a megoldási algoritmus alkalmazásával
- képes növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerésére, a szabály követésére, a hiányzó elemeket pótlására,
- ismeri és használja a szabvány mértékegységeket
- egyszerű gyakorlati példák esetén képes a hosszúság, távolság és idő mérésére,
- egyszerű módszerekkel felismer és létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget,
- megérti a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismeri a kockát, téglatestet, gömböt
- meg tudja mérni a négyzet és a téglalap területét,
- képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
- képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagramról adatok leolvasására,
- valószínűségi játékok, kísérletek során helyesen értelmezi a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat.

MAGYAR NYELV

- Felismerni és megnevezni a tanult mondatfajtákat és szófajokat.
- A témához kapcsolódó egyszerűbb feladatokat megoldani.
- Az időtartam helyes jelölésére a begyakorolt esetekben.
- Egyszerű szavak elválasztására önállóan.
- A tanult tulajdonnevek nagy kezdőbetűvel történő leírására.
- A többes szám kifejezésének felismerésére.
- A szöveg mondatokra tagolására; a mondatkezdés- és zárás helyes jelölésével.
- Írásmunkák elvégzésére olvashatóan, tetszetős formában, az íráshasználathoz szükséges tempóban.
- Hat-nyolc értelmes, összefüggő mondat írására megadott vagy választott témáról.
- Fogalmazásait a tanultak szerint tagolni.
- A begyakorolt szóképlet körében a „j” hang jelölésére,
- A szöveg mondatokra tagolására; a mondatkezdés- és zárás helyes jelölésével.
- Az önálló írásbeli munkák javítására tanítói segítséggel.

IRODALOM

- Fél oldal terjedelmű ismeretterjesztő vagy szépirodalmi olvasmány önálló (néma) olvasására.
- Ismert szöveg felkészülés utáni érthető, tagolt felolvasására: a szövszerkezetek egyben tartásával.
- Tiszta artikuláció (az egyéni adottságok figyelembevételével), a helyzetnek megfelelő hangerő alkalmazására.
- Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeinek elmondására néhány összefüggő mondattal.
- A témával kapcsolatos kérdések, válaszok megfogalmazására.
- A szövegértés bizonyítására feladatok megoldásával.
- Ismert feladat típusok utasításának önálló megértésére, elvégzésére.
- Memoriterek szöveghű, hangsúlyos előadására.

ANGOL NYELV

- Részt vesz egyszerű szövegértést és szövegalkotást igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben.
- A begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartalmakat játékos tevékenységekben használja.
- A személyes és környezeti témakörben megért és/vagy létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget.
- Részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában képi kiegészítéssel.
- Felhasznál egyszerű célnyelvi hangzó szövegeket szabadidős tevékenységek során.

KÖRNYEZETISMERET

- Rögzítse írásban tapasztalatait, megfigyeléseit, méréseit az előzetesen megbeszélteknek megfelelő módon.
- Tapasztalatai alapján döntsön mondatok, rövid szövegek igazságtartalmáról.
- Olvassa le helyesen a hőmérőt.
- Használja helyesen a tanult mértékegységeket.
- Nevezze meg az anyag halmazállapotait, azok néhány jellemzőjét.
- Közvetlen környezetéből nevezzen meg példákat halmazállapotváltozásra.
- Ismerje a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámát, elérhetőség módját.
- Nevezzen meg a környezetéből néhány fontosabb jellemző élőlény fajt.
- Sorolja fel az élőlények életfeltételeit.
- Ismerje, hogyan kerülhetők el a betegségek.
- Tudja megkülönböztetni az egészséges és a beteg állapotot.
- Tájékozódjon az iskola környékéről készített térképvázlaton.
- Állapítsa meg helyesen iránytű segítségével a fő világtájakat.
- Nevezze nevén a település jellemző felszíni formáit, felszíni vizeit, nevezetes épületeit.

ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN

- A tanuló aktívan részt vegyen a tanórákon.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

- Anyagok megmunkálása, felhasználása (átalakító műveletek, előkészítő műveletek, formálhatóság, ipar, látható szerkezet, népművészet, terhelhetőség).
- Közlekedési ismeretek (közlekedés, közlekedésbiztonság, közlekedési eszközök).
- Háztartástan, életvitel (háztartási eszközök, napirend, takarékoskodás, testápolás).
- Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálak anyagok, textilek magabiztos alakítása.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- Rendet tart a környezetében.
- Törekszik a takarékos anyagfelhasználásra.
- Szelektíven gyűjti a hulladékot.

TESTNEVELÉS

- 8 perc folyamatos futás, 10-12 percig futómozgást tartalmazó tevékenységet végezni (fogó, futó játékok).

- 2-4 percből álló mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlatok bemutatása, egyszerű láb, kar, váll, has, hát, törzs, egyensúlyozó és ügyességi, lábgyakorlatok pontos végrehajtása.
- Futó-ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása.
- Ismerjék az egy- és kétkezes dobások biztonsági rendszabályait.
- Ismerjék a játékok elemi szabályait és tartsák be! Javuljon helyzet felismerése a védekező és támadó helyzetekben.
- Ismerjék a labda vezetését kézzel, lábbal, mozgás közben is.
- Önmagukhoz képest mutassanak fejlődést a koordinációs és kondicionális képességméréseknél.
- Az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik! (opcionális)
- Aktívan vesz részt az uszodában végzett mozgásformák elsajátításában, gyakorlásában! (opcionális)

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Tudja, mi az azonosság, hasonlóság.
- Ismerje a fő- és mellékszíneket.
- Tudja a tempera és vízfesték jellemző fogásait alkalmazni.
- Tudjon valamely eseményt, élményt megfogalmazni.
- Legyen jártas az eszköz nélküli anyagalakításban.
- Legyen képes egyszerű bábokat tervezni, megalkotni.
- Tudjon valamely eseményt, élményt vizuálisan megjeleníteni.
- Ismerjen néhány népművészeti technikát.
- Legyen képes alkalmazni néhány technikát. (pl. szövés, fonás)
- Gyermekkori sajátosságainak megfelelően tudjon jeleket felismerni, új jeleket alkalmazni a közlekedés vagy tanulmányaihoz kapcsolódóan más területen
- Legyen képes élmény befogadására saját és társai munkájának elemzése során.
- Legyen képes alkalmazni néhány kézműves-technikát.

ÉNEK-ZENE

- Emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt.
- Felismeri a zongora hangját.
- Tapsolja a dalok, mondókák ritmusát.
- Felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat. Záróvonalat, az ismétlőjelet.
- Mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz.
- Tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel.

DIGITÁLIS KULTÚRA

Követelmény, hogy a gyermek képes legyen:

- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevezni néhány informatikai eszközt, felsorolni azok fontosabb jellemzőit;
- kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használni néhány, életkorának megfelelő alkalmazást;
- megismerni néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet;
- egyszerű feladatokat megoldani informatikai eszközök segítségével;
- közvetlen tapasztalatokat szerezni a digitális eszközök használatával kapcsolatban;
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot létrehozni;
- információt keresni az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználni azt;
- kiválasztani a számára releváns információt, felismeri a hamis információkat;
- megérteni a személyes adat fogalmát, törekszik annak megőrzésére, megismerni néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;
- felismerni, eljátszani, és végül végrehajtani néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést;
- felhasználói szinten használni digitális tananyagokat, oktatójátékokat, képességfejlesztő digitális alkalmazásokat.

4. OSZTÁLY

MATEMATIKA

- Tudja halmazok számosságát megállapítani, összehasonlítani.
- Tudja kiválogatott elemek közös tulajdonságát megnevezni.
- Legyen képes összefüggések felismerésére.
- Tudja eldönteni állítások igazságtartamát, egyszerű igaz, hamis állításokat fogalmazni.
- Tudja megkeresni egyszerű nyitott mondatok igazsághalmazát.
- Tudjon folytatni egyszerű számsorozatokot a felismert szabály alapján.
- Tudjon tájékozódni a tízes számrendszerben 10 000-es számkörön belül.
- Helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint.
- Tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni.
- Ismerje a számok egyes, tízes, százaz, ezres szomszédjait, tízesekre, százasokra, ezresekre kerekített értékét.
- Tudja értelmezni, megoldani a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást.
- Tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal, 1000-rel.
- Ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén.
- Legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 10 000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval).
- Ismerje a kocka és a téglatest tulajdonságait (lapok, csúcsok, élek száma).
- Ismerje és segítséggel használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során.
- Tudja kiszámítani a téglalap és a négyzet területét.
- Tudja használni a biztos, lehetséges és lehetetlen fogalmakat.
- Megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.
- Megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat.
- Példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.
- A tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres.
- Az értelmezett problémát megoldja.
- Megoldását értelmezi, ellenőrzi.
- Értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt.
- Választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre.
- Összehasonlítja véges halmazokat az elemek száma szerint.
- Megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat Különböző alakjukban a 10 000-es számkörben.
- Megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját.
- Számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal.
- Számot jellemez más számokhoz való viszonyával.

- Ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.
- Érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét.
- Számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat.
- Fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben.

Emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig.

- Érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát.
- Fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során.
- Fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.
- A negatív egész számokat irányított mennyiségként (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, idő) és hiányként (adósság) értelmezi.
- Szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon.
- Helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon;
- Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat.
- Felsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is.
- Ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat.

MAGYAR NYELV

- Készítsen helyesírási és íráshasználati normák megtartásával elbeszélő fogalmazást/ 6-10mondat/ témataartással, helyes időrenddel, a mondatok közötti kapcsolat fenntartásával!
- Írása legyen rendezett, olvasható.
- Felismeri, indokolja a cím és szöveg közti összefüggést.
- Azonosítja a történetekben a helyszínt, szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- Kevés hibával felismerni szövegben a mondatfajtákat és a tanult szófajokat (ige, főnév, melléknév, számnév, az igekötős igét, a többes számot.
- A begyakorolt szó és szöveganyag helyesírása egyre nagyobb biztonsággal.
- Tudja a tanult tulajdonnevek nagybetűs kezdését, a melléknév és határozatlan számnév fokozott alakjának, az igekötős igék / az igekötő az ige előtt, az ige után áll/ helyesírását alkalmazni.
- A j hang jelölése a tanult és begyakorolt szavakban.
- A helyesírási hibák javítása tanítói segítséggel.
- A hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- Biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait.

- A hangjelölés megismert szabályait helyesen alkalmazza a tanult szavakban.
- A kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés és szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.
- A mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat a mondatvégi írásjeleket.
- Szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.
- Kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat.
- Önállóan felismeri és elkülöníti az egytagú ismert szavakban a szótövet és a toldalékot.
- Felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat.
- Megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát.
- Hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban.
- A kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.
- Kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat.
- Felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert szavakat.
- Ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.
- A több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja.

IRODALOM

- Felismer és ért néhány egyszerű szólást, közmondást.
- Legyen képes olvasmányok tartalmáról értelmesen összefüggően beszámolni vázlat segítségével!
- Törekedjen felolvasás során, begyakorolt szövegen a természetes beszéd üteméhez közelítő olvasásra!
- Legyen képes 3-4 oldal terjedelmű életkorhoz illő szépirodalmi és ismeretterjesztő olvasmány megértésére!
- Lényegkiemelés, egyszerű összefüggések felismerése tanítói segítséggel!
- Tudja egyszerű szövegek vázlatát elkészíteni tanítói segítséggel!
- Memoriterek szöveghű és hangsúlyos előadására legyen képes!
- beszédleghzése és artikulációja megfelelő, figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd helyes ritmusára, hangsúlyára, tempójára, az élethelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra.
- Megismer néhány mesét és történetet a magyar és más népek irodalmából.
- Részt vesz népmesék és műmesék, regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában.

- Különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között.
- Felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását.
- Részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet.
- Megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában.
- Szövegszerűen felidézi Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat, Petőfi Sándor: Nemzeti dal című verseinek részleteit.
- Azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását.
- Felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést.
- Feladatvégzés során társaival együttműködik.
- Gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit.
- Ismeri a keresztény/keresztén ünnepköröket (karácsony, húsvét, pünkösd), nemzeti és állami ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23.), népszokást (Márton-nap, Luca-nap, betlehemezés, húsvéti locsolkodás, pünkösdölés).
- Megismeri a jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz, népi mesterségekhez kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat
- Megfigyeli az ünnepek, hagyományok éves körforgását.
- Jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi.
- ismerkedik régi magyar mesterségekkel, irodalmi művek olvasásával és gyűjtőmunkával.
- Információkat, adatokat gyűjt a szövegből, kiemeli a bekezdések lényegét; tanítói segítséggel, vagy önállóan megfogalmazza azt.
- Néma olvasás útján megérti a rövid, életkorának megfelelő tankönyvi szöveg tartalmát és az utasításokat.

ANGOL NYELV

- A személyes és környezeti témakörben megért rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget.
- A személyes és környezeti témakörben létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel.
- Felismeri és használja a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.
- Részt vesz egyszerű szövegértést igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben.
- Részt vesz egyszerű szövegalkotást igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben.
- A tanórán bekapcsolódik a már ismert játékos, interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza.
- Összekapcsol a nyelvi tevékenységek során feldolgozott tartalmakat az anyanyelvén korábban megszerzett ismeretekkel.

- Alkalmaz egyéb tanulásterületekre, különös tekintettel a művészeti és mozgásos tartalmakra jellemző tevékenységeket nyelvtanórán.
- Felismer művészeti és mozgásos tevékenységekhez kapcsolódó alapvető célnyelvi kifejezéseket, utasításokat, eszközöket.
- Megismerkedik a célnyelv főbb jellemzőivel.
- Felismeri az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;
- Találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb ünnepeivel, hagyományaival.
- Találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb szokásaival.
- A begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartalmakat játékos tevékenységekben használja.
- Felhasznál és létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szövegeket szabadidős tevékenységek során.
- Alapvető célzott információt megszerez a tanult témákban tudásának bővítésére.
- Célnyelven megoszt egyedül, vagy társaival együttműködésben megszerzett, alapvető információkat szóban, akár vizuális elemekkel támogatva.

KÖRNYEZETISMERET

- Iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágítóját.
- Irányokat ad meg viszonyítással.
- Térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység, domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja.
- Térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájait, felismeri azok jellemző felszínformáit.
- Térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is.
- Felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldegyes, gyümölcsös esetében).
- Konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát.
- Megfigyeléseit mérésekkel (például időjárási elemek, testméret), modellezéssel, egyszerű kísérletek végzésével (például láb- és csőrtípusok) egészíti ki.
- Felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához. Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében (pl. madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel).
- Felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét.

- Megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban.
- Belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait.
- Ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.

ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN

- A tanuló aktívan részt vegyen a tanórákon.
- Figyeljen oda másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- Érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához.
- Értse és fogadja el, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is.
- Értse, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, betartja a megértett szabályokat, részt vesz szabályok kialakításában.
- Tudja a jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.
- Képes példaképet választani. Választását indokolni tudja.
- Reális és irreális célokat fel tudja ismerni, a vágyak és célok összefüggéseit képes feltárni.
- Meg tudja érteni az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni;
- Az együttérzés, empátia, a kommunikáció módjait gyakorolja

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

- Közlekedési eszközök, földön, vízen, levegőben.
- Kerékpár, kerékpáros közlekedés.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása
- Egyszerű tárgyak elkészítésére mintakövetéssel.
- Adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat.
- Rendet tart a környezetében.
- Törekszik a takarékos anyagfelhasználásra.
- Szelektíven gyűjti a hulladékot.
- Rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel.
- Takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel.
- Tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét.
- Az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet.
- Társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;
- Ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.

TESTNEVELÉS

- 8 perc folyamatos futás, 10-12 percig futómozgást tartalmazó tevékenységet végezni (fogó, futó játékok).
- legyen képes a tanuló részben önállóan tervezett 3-6 torna vagy táncelem összekötésére
- 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlatok bemutatása, egyszerű láb, kar, váll, has, hát, törzs, egyensúlyozó és ügyességi, lábgyakorlatok pontos végrehajtása.
- Futó-ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása.
- Ismerjék az egy- és kétkezes dobások biztonsági rendszabályait.
- Ismerjék a játékok elemi szabályait és tartsák be! Javuljon helyzet felismerése a védekező és támadó helyzetekben.
- Ismerjék a labda vezetését kézzel, lábbal, mozgás közben is.
- Önmagukhoz képest mutassanak fejlődést a koordinációs és kondicionális képességméréseknél.
- Tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.
- Mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat.
- Futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.
- A különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.
- A támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.
- Játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik.
- Ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait.
- A szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.
- Az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik! (opcionális)
- Aktívan vesz részt az uszodában végzett mozgásformák elsajátításában, gyakorlásában! (opcionális)

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Legyen képes személyes élményeik életkoruknak megfelelő szinten történő megjelenítésére képen és plasztikában.

- Legyen képes a valóság téri viszonyait rajzaiban takarással, feljebb-lejjebb helyezéssel,
- nagyságviszonyuk érzékeltetésével kifejezni.
- Legyen képes tárgyak különböző nézeti rajzának elkészítésére.
- Ismerje a fő- és mellékszíneket, legyen képes a színek keverésére, a színárnyalatok megkülönböztetésére.
- Tudja a látványnak megfelelően meghatározni a rajzlap helyzetét.
- Ismerkedjen meg lakóhelye, környezete művészeti emlékeivel, népművészeti hagyományaival.
- Igazodjon el a fontos jelekben, ábrákban, tudjon saját maga is jól értelmezhető jelet alkotni.
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit, korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít.
- Pontosan ismeri államcímerünk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit.
- Saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít.
- Képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja.
- Valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél.
- A vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik.
- Az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében.
- Adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít.
- Alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz.
- Egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza.
- Különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít.

ÉNEK-ZENE

- A tanuló tudjon 20 dalt énekelni emlékezetből, benne előforduló ritmusokat, ritmusképleteket tudja megnevezni. Ismerje a népszokások hagyományait, játékmenetét

- A tanuló ismerje fel a tanult hangszereket hangszínük alapján.
- A tanuló próbálja felismerni a tanult dalokat jellemző ritmussoráról.
- Tudja a Himnusz énekelni pontos szöveggel.
- Tudjon ismert dalokat tanári segítséggel szolmizálni, dalrészleteket olvasni és kottába írni.
- Ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel.
- Ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát.
- Tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel.
- Tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal.
- Megismeri, éneкли és alkalmazza a felső dó , alsó lá és alsó szó hangokat.
- Csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra.

DIGITÁLIS KULTÚRA

A digitális kultúra tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit;
- megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása;
- egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel. Esetenként tanítói segítséggel összetett funkciókat is alkalmaz;
- közvetlen tapasztalatokat szerez a digitális eszközök használatával kapcsolatban.
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;
- egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékel, módosít;
- egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít.
- információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt.
- információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására;
- képes feladat, probléma megoldásához megfelelő applikáció, digitális tananyag, oktatójáték, képességfejlesztő digitális alkalmazás kiválasztására.
- tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;

- ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben;
- ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait;
- közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik a mobileszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban.

TÖRZSANYAG – 3-4. OSZTÁLY

Magyar népmesék: A furfangos királykisasszony és az okos molnárlegény; A molnár, a fia meg a számár; Világszép Ilonka; Hazugságmese; Füllentő mese; Kőleves; A só; Szécsi Magda: A cigányasszony meg az ördög; Benedek Elek: A számár meg az oroszán; A holló és a róka - Aesopus, La Fontaine; Romhányi József: Interjú a farkassal, aki állítólag megette Piroskát; Rákos Sándor: A két kis vadvadkórta; Tordon Ákos: Pilleruha; Lázár Ervin: Csodapatika; Csukás István: A téli tücsök meséi (részlet).

Gaál Mózes: Mese a csodaszarvasról; Móra Ferenc: A hunok hazát keresnek; Móra Ferenc: Az Isten kardja; Gárdonyi Géza: Attila temetése; Gaál Mózes: Emese álma; Lázár Ervin: Szent István koronája (*részletek*); A sapkatöltés – Szent István-legenda – *somogyi népmonda nyomán*; Mátyást királlyá választják – *Benczédi Székely István és Thuróczi János krónikája nyomán*; Mátyás király és az öregember – (*Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese*); Móra Ferenc: Furfangos Támadi; Móra Ferenc: Kevély Kereki valamint ismerettartalmú szövegek.

Nemes Nagy Ágnes: Fekete hattyú; Nemes Nagy Ágnes: Bodzavirág; Kányádi Sándor: Valami készül; **Radnóti Miklós: Éjszaka**; Verböczi Antal: Ősz (képvers); Áprily Lajos: Március; **József Attila: Mama**; Tóth Árpád: Láng; József Attila: Kertész leszek; Weöres Sándor: Hold és felhő; Nagy László: Dióverés; Kányádi Sándor: Ballada; Tamkó Sirató Károly: Tengerecki hazaszáll; **Kölcsey Ferenc: Himnusz (első két versszak)**; **Vörösmarty Mihály: Szózat (keretversszakok)**; **Petőfi Sándor: Nemzeti dal**; Leksa Manush: Cigány bölcsődal (A vastag betűs művek memoriterek.)

Kiss Anna: Hol van a világ vége? – *próza költemény*; Fekete István: A tölgyfa (részlet); Csukás István: Kurta mese Lázár Ervinről (Lázár Ervin ötvenedik születésnapjára) valamint Ismerettartalmú szövegek a Helyem a világban témakörben.

Nagy László: Adjon az Isten; Nagy László: Csodafiú – szarvas; Nagyvárad János: Csendes éj; Dsida Jenő: Itt van a szép karácsony; Ady Endre: Kis, karácsonyi ének; Szabó Lőrinc: Lóci verset ír; Locsolóvers; Kodály Zoltán: Pünkösdlő (részlet) továbbá ismerettartalmú szövegek az Ünnepekörök, hagyományok, mesterségek témakörben.

Buda Ferenc: Kőből rakott mese; Lázár Ervin: Bab Berci köve - dramatizált változat valamint ismerettartalmú szövegek: A föld élőlényei: növények, állatok – az életkori sajátosságoknak megfelelő érdekességek; Különleges tájak bemutatása (Magyarország); Magyar találmányok felfedezések; Nobel-díjasok valamint ismerettartalmú szövegek.

Lázár Ervin: Bab Berci; Tatay Sándor: Kinizsi Pál; Fekete István: Vuk.

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNY ESETÉN

1. OSZTÁLY

MATEMATIKA

- Legyen képes tárgyak, személyek tulajdonságainak megfigyelésére, megnevezésére
- Tudjon csoportosítani azonosság, azonos tulajdonság alapján
- Legyenek elemi tapasztalatai térbeli helyzetekről, nagyságbeli viszonyokról
- Tudja 10-es számkörben a számjegyeket írni, olvasni
- Legyen biztos számfogalma 10-es számkörben
- Legyen jártas az összeadás, kivonás elvégzésében eszközhasználattal
- Értse az egyszerű szóbeli feladatok tartalmát
- Ismerje fel és nevezze meg a környező tárgyi világban előforduló alakzatokat, személyek és tárgyak egymás közötti kapcsolatait.

MAGYAR NYELV

- Az írás jelrendszerének ismerete (egyéni haladási ütemnek megfelelően).
- A kisbetűk szabályos alakítása és kapcsolása.
- Szavak másolása írottól írottra.
- Rendezett, olvasható íráskép.

IRODALOM

- Saját személyi adatok elmondása. Napszagnak megfelelő köszönés.
- Érthető, tagolt beszéd helyes köznyelvi kiejtéssel, helyes ritmusban.
- A kommunikációs készség fejlődése. Bekapcsolódás a beszélgetésekbe, kérdésekkel, válaszadással.
- Szókincs gyarapodása.
- Közreműködés egyszerű üzenetek átadásában.
- Ismeret- és élménykörből tárgyak megnevezése.
- Kérdések és szemléltetés segítségével beszámolás eseményekről.
- Négy-öt mondóka, vers ismerete, bekapcsolódás a dramatikus játékokba.
- Konkrét élethelyzetekben megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak helyes megítélése.
- Az olvasás teljes jelrendszerének ismerete (egyéni sajátosságok figyelembevételével).
- A betűkből szavak alkotása.
- Szavak olvasása ütemes szótagoló, illetve lassú szóképes formában.

2. OSZTÁLY

MATEMATIKA

A tanuló legyen képes:

- Személyek, tárgyak, alakzatok csoportosítására azonosság, azonos tulajdonság alapján
- Nagyságbeli, térbeli és síkbeli viszonyzavak használatára
- 20-s számkörben a számok megnevezésére, tulajdonságok alapján sorrendbe rendezni
- Összeadások és kivonások végzésére a 20-as számkörben
- Egyszerű szóbeli szöveges feladatok megoldására
- Térbeli és síkbeli helyzetek létrehozására, létrehozott helyzetek leolvasására, megfogalmazására
- A tanult térbeli és síkbeli alakzatok felismerésére, tulajdonságaik megfogalmazására
- Tapasztalatok gyűjtésére a hosszúság, tömeg, űrtartalom méréséről
- Összefüggések felismerésére, jelölésére egyszerűbb esetekben
- Egyszerű sorozatok folytatására megadott szabály alapján

MAGYAR NYELV

- Az írás teljes jelrendszerének ismerete (egyéni haladási ütemnek megfelelően).
- A kis- és nagybetűk szabályos alakítása és kapcsolása.
- Szavak, rövid mondatok másolása előkészítéssel írott, nyomtatott szövegről.
- 3-4 betűből álló szavak leírása tollbamondás után.
- Begyakorolt szavak leírása emlékezetből.
- Az írott nagybetűk alkalmazása másolásnál önállóan, tollbamondásnál előkészítés után.
- Rendezett, olvasható íráskép.

IRODALOM

- Saját személyi adatok elmondása. Napszaknak megfelelő köszönés.
- Érthető, tagolt beszéd helyes köznyelvi kiejtéssel, helyes ritmusban.
- A kommunikációs készség fejlődése. Bekapcsolódás a beszélgetésekbe, kérdésekkel, válaszadással.
- Szókincs gyarapodása.
- Közreműködés egyszerű üzenetek átadásában.
- Ismeret- és élménykörből tárgyak megnevezése.
- Kérdések és szemléltetés segítségével beszámolás eseményekről.
- Négy-öt mondóka, vers ismerete, bekapcsolódás a dramatikus játékokba.
- Konkrét élethelyzetekben meg tapasztalható elemi erkölcsi fogalmak helyes megítélése.

- Az olvasás teljes jelrendszerének ismerete (egyéni sajátosságok figyelembevételével).
- A szavak hangokra bontása, betűkből szavak alkotása.
- Szavak, mondatok, rövid szövegek olvasása ütemes szótagoló, illetve lassú szóképes formában.
- Beszámolás hangosan vagy némán olvasott szövegrészek tartalmáról kérdések segítségével.
- A szereplők és események megnevezése.
- A szövegértést bizonyító feladatok megoldása előkészítés után, segítséggel.

3. OSZTÁLY

MATEMATIKA

- Halmaz elemeinek adott, illetve választott szempont szerinti válogatása, csoportosítása.
- Kész halmazról igaz, nem igaz állítások megfogalmazása.
- Állítások igazságának eldöntése.
- Számok írása, olvasása, értelmezése 100-as számkörben.
- Számok összehasonlítása, helyük a számsorban, számszomszédok.
- Összeadás, kivonás 20-as számkörben készségszinten.
- Összeadás, kivonás 100-as számkörben tízesátlépés nélkül analógia és eszközök segítségével.
- Gyakorlottság a tanult szorzó- és bennfoglaló táblákban. / 2, 5, 10 /
- A négyzet, téglalap, háromszög, kör felismerése, megnevezése.
- A kocka, téglatest és a gömb felismerése, megnevezése.
- A tanult mértékegységek ismerete, használata.
- Nem matematikai és matematikai relációk felismerése, jelölése.
- Szabály felismerése, megfogalmazása egyszerűbb esetekben.
- Állandó különbségű sorozatok folytatása mindkét irányban.

MAGYAR NYELV

- Mondatok és rövid szövegek másolása írott és nyomtatott mintáról.
- A begyakorolt alapszókészlet szavainak leírása tollbamondással, emlékezetből való írással.
- Előkészítés után 2-3 mondat leírása tollbamondás után.
- Az írott nagybetűk alkalmazása.
- Írásos feladatok megoldása fokozódó önállósággal.
- A tanult nyelvhelyességi és helyesírási ismeretek alkalmazása.
- Tiszta, rendezett, könnyen olvasható íráskép.

IRODALOM

- A hangok hosszúságának érzékeltetése. Megfelelő beszédtempó, hangerő, beszédtechnika, hangsúly.
- Négy-öt vers ismerete.
- A tanult memoriterek a gyermek képességi szintjének megfelelő előadása.
- Önálló vélemény alkotása. Az életkornak megfelelő erkölcsi ítélet alkotása.
- A környezet tárgyaitól, eseményektől, élményektől három-négy összefüggő mondat megfogalmazása.
- Összefüggő szóbeli szöveg alkotása kevés segítséggel.
- Mondatok, rövid szövegek olvasása.
- Olvasott szövegrészek, szövegek tartalmáról beszámolás tanítói segítséggel.
- Szövegértést bizonyító egyszerű feladatok megoldása. A szereplők, helyszín, időpont megnevezése. Az események sorba rendezése.

KÖNYEZETISMERET

- Tapasztalatok, megfigyelések, ismeretek szerzése a környezetben előforduló legismertebb tárgyak, anyagok tulajdonságairól, az élőlényekről, természeti formákról, jelenségekről.
- Aktív részvétel egyszerű kísérletek, mérések végzésekor.
- Tapasztalatok megfogalmazása szóban, rajzos formában.
- Adott szempontok szerint csoportosítás.
- Egyszerű összefüggések felismerése.
- Tájékozódás térben, időben, az irányok használata.
- Az idő mérése, mértékegysége.
- Elemi szintű térképismeret.
- Aktív részvétel a környezet óvásában.
- Szelektív hulladékgyűjtés fontosságának megismerése.
- Energiatakarékosságra törekvés.

4. OSZTÁLY

MATEMATIKA

A tanuló képes legyen:

- Tárgyak, matematikai eszközök, számok, geometriai alakzatok összehasonlítására, tulajdonságok megfigyelésére megfogalmazására, közös tulajdonságok kiemelésére.
- Tájékozódni a számegyenesen és a százastáblán.
- Egyes és tízes számszomszédok leolvasására.
- Számok írására, olvasására, értelmezésére 100-as számkörben.
- Számok összehasonlítására, helyük megállapítására a számsorban, számszomszédok felismerésére.

- A páros, páratlan számok fogalmának kiterjesztésére a 100-as számkör számaira.
- Számok bontására tízesek és egyesek összegére matematikai eszközökkel.
- Bontások lejegyzésére.
- A számok helyi érték, alaki érték, valódi érték kapcsolatának megfigyelésére, megfogalmazására.
- Tudja értelmezni és elvégezni az összeadás, kivonás, szorzás, bennfoglalás és részekre osztás műveleteit 100-as számkörben.

MAGYAR NYELV

- Mondatok és rövid szövegek másolása írott és nyomtatott mintáról.
- A begyakorolt alapszókészlet szavainak leírása tollbamondással, emlékezetből való írással.
- Előkészítés után 4-5 mondatból álló szöveg leírása tollbamondás után.
- Az írott nagybetűk alkalmazása.
- Írásos feladatok megoldása fokozódó önállósággal.
- A tanult nyelvhelyességi és helyesírási ismeretek alkalmazása.
- Önellenőrzés, hibajavítás.
- Tiszta, rendezett, könnyen olvasható íráskép.

IRODALOM

- A hangok hosszúságának érzékeltetése. Megfelelő beszédtempó, hangerő, beszédtechnika, hangsúly.
- Négy-öt mondóka, vers ismerete.
- A megtanulandó memoriterek képességi szintnek megfelelő tolmácsolása.
- Egyéni fejlettségi szintnek megfelelő részvétel a dramatikus, szerep- és szituációs játékokban.
- A megismert nyelvi formák alkalmazása a társas érintkezésben.
- Kérdésekre adekvát válaszadás a szituációnak megfelelően.
- Önálló vélemény alkotása. Az életkornak megfelelő erkölcsi ítélet alkotása.
- A környezet tárgyairól, eseményekről, élményekről három-négy összefüggő mondat megfogalmazása.
- Összefüggő szóbeli szöveg alkotása kevés segítséggel.
- Szóképes, illetve folyamatos, szöveghű olvasás, megfelelő hangsúlyozás.
- Olvasott szövegrészek, szövegek tartalmáról beszámolás segítséggel.

- Szövegértést bizonyító egyszerű feladatok megoldása. A szereplők, helyszín, időpont megnevezése. Az események sorba rendezése.
- Szövegelemzés végzése segítséggel. Összefüggések észrevétele a szövegben.

KÖRNYEZETISMERET

- Tudjon tájékozódni a tanult tér- és időbeli kategóriákban, azokat a spontán beszéd és feladatvégzés során helyesen használja.
- Csoportosítson halmazállapotok szerint.
- A tapasztalatokat rögzítse rajzban, tabló készítése.
- Képes legyen felsorolni az életjelenségeket és az élethez szükséges környezeti feltételeket.
- Csoportosítsa a megadott szempontok alapján lakóhelye élőlényeit.
- Ismerje fel közvetlen környezetében a halmazállapot-változásokat, környezetének legjellemzőbb felszíni formáit és vizeit.
- Képes legyen tanári segítséggel ismertetni a víz megjelenési formáit a természetben, illetve felhasználási lehetőségeit.
- Vegyen részt környezetvédelmi tevékenységben.
- Nevezze meg a négy égtájat. Tudja, hogy Földünk gömb alakú bolygó. Képes legyen megnevezni városunkkal szomszédos településeket és azok településformáját meghatározni.
- Sorolja fel az emberi test részeit, megnevezi néhány testi-, pszichikus-, erkölcsi jellemzőjét.
- Ismerje a vízi közlekedés, légi közlekedés.
- Legyen képes szerszámok, eszközök felismerésére, helyes használatára.
- Ismerje a kerékpár részeit, a kerékpáros közlekedés szabályait.

TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK KÖVETELMÉNYEI 5-8. OSZTÁLY

5. OSZTÁLY

MAGYAR NYELV

- A tanuló írása legyen rendezett, olvasható.
- Megfelelő tempóban írjon diktálás esetén.
- Kevés hibával másoljon 8-10 soros szöveget vagy 10-15 nehéz szót.
- Tudja, mit jelent a kommunikáció szó, mik a tényezői.
- Tudja felsorolni a beszélőszerveket.
- Ismerje a következőket: hangok felosztása, a magán- és a mássalhangzók felosztása.
- Ismerje a mély és magas magánhangzókat, a zöngés és zöngétlen mássalhangzókat.
- Tudja, mi a hangrend törvénye, és azt ismerje fel a szavakban, ill. maga is tudjon példákat gyűjteni.
- Tudja felsorolni és alkalmazni a helyesírási alapelveket: a kiejtés, a hagyomány, szövelemzés és az egyszerűsítés elvét.
- Ismerje az abc-t, a betűrendbe sorolás szabályait, s ezt a gyakorlatban is tudja alkalmazni.
- Az elválasztás szabályait elsajátítva tudjon helyesen szótagolni.
- Tegyen különbséget egyjelentésű és többjelentésű szó között, legyen képes rokon értelmű kifejezéseket gyűjteni, ismerje fel az ellentétes jelentésű szavakat.
- Legyen képes egyszerűbb szavakat elemeire bontani /szótő + toldalék/.
- Szövegértés: A tanuló legyen képes egy szöveg értelmező olvasására, szövegértési feladatok önálló megoldására.

IRODALOM

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv. prózai és verses - szövegeit. Az ismert szövegeket tudja értelmezni.
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani: (Petőfi: János vitéz, Alföld, Egy estém otthon, Arany: Családi kör, Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk, stb).
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Petőfi életét.
- Ismerje és tudja elmondani a János vitéz, Az égig érő fa, Fehérlófia, A Pál utcai fiúk tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, népdal, regény, mese.
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoríterek):
- Petőfi: János vitéz 1. fejezet / 1-6.vsz.
- Az alföld (1-2.) Arany: Családi kör (1.vsz.)
- Legyen képes 8-10 mondatban összefüggően leírni egy történetet: meseírás, elbeszélés.

MATEMATIKA

Számtan, algebra

- A tanult számok helyes leírása, olvasása, számegyenesen való ábrázolása, két szám összehasonlítása.
- A tízes számrendszer biztos ismerete.
- Összeadás, kivonás, szorzás, kétjegyűvel való osztás a természetes számok körében.
- Egyjegyű nevezőjű pozitív törtek (legfeljebb ezredek tartalmazó tizedes törtek) összeadása és kivonása két tag esetén, az eredmény helyességének ellenőrzése.
- Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alpművelet esetén.
- Egyszerű egyenletek, szöveges feladatok megoldása következtetéssel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Konkrét pontok ábrázolása, pontok koordinátáinak leolvasása.

Geometria, mérés

- Szakasz másolása, adott távolságok felmérése.
- Felezőmerőleges szemléletes fogalma.
- Téglalap (négyzet) területének, területének, kocka felszínének és térfogatának kiszámítása
- konkrét esetekben.
- Hosszúság és terület szabványmértékegységei és egyszerűbb átváltások konkrét gyakorlati feladatokban. A térfogat, űrtartalom, idő, tömeg mértékegységei.

Valószínűség, statisztika

- Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése.
- Két szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.

TERMÉSZETTUDOMÁNY

FÉLÉV

- legyen képes a természeti formák, élőlények, egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak összegzésére és ismertetésére
- legyen képes az élő és élettelen világ ok-okozati összefüggéseinek felismerésére, példákkal történő illusztrálására
- legyen képes felismerni, megnevezni az őszi és tavaszi kertben megismert élőlényeket
- ismerje és hasznosítsa a gyümölcs- és zöldségfélék táplálkozásban betöltött szerepét, fogyasztásuk egészségügyi szabályait
- ismerje fel és tudja jellemezni a megismert állatok küllemét, testfelépítését, életmódját és az emberhez való kapcsolatát
- ismerje a háziállatok tenyésztésének célját és az egészséges állattartás ismérveit

ÉV VÉGE

- ismerje a térkép ábrázolásmódja és a valóság közötti kapcsolatot
- a térkép jelkulcsának használatával igazodjon el elemi szinten Magyarország domborzati térképein
- ismerje az időjárás elemeit
- fogalmazza meg, milyen az aktuális időjárás
- tudjon különbséget tenni az időjárás és az éghajlat között
- ismerje hazánk éghajlatának jellemzőit
- ismerje fel a legfontosabb felszínformákat a térképen és a valóságban
- tudjon példákat mondani a hazai nagytájak természeti, társadalmi, környezeti értékeire
- az emberi test fő részeit és szerveinek ismerje fel
- Az egyes életszakaszok legfontosabb jellemzőit (kamaszkori érés, testi és lelki változások) tudja megnevezni, felsorolni
- napjaink legfontosabb betegségeiről, járványairól legyen fogalma és az ezen helyzetekben a megfelelő magatartás ismeretét sajátítsa el (fertőzés- vagy járványveszélyes helyzetek).

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

- Épített tér: Ismerje a lakások és épületek anyagait, a lakás, ház vázlati alaprajzát.
- Textíliák: Legyen tájékozott a ruháztkodásban és a ruházati anyagokban, tudjon ízléses ruhadarabokat összeállítani.
- Táplálkozás: Ismerje a gasztronómiai alapszabályokat, tudjon ételrecepteket keresni az interneten.
- Épített tér:
- Ismerje a településünk alaprajzát, a saját lakóhelyét találja meg.
- Közlekedés a településen:
- Tudja a gyalogos, és kerékpáros közlekedés alapszabályait, ismerje a legfontosabb KRESSZ táblákat.
- Kommunikáció és technika:
- Ismerje a műszaki kommunikáció alapjait, tudjon műszaki rajzot készíteni, ismerje a vetületi ábrázolás szabályait.

- Tudjon a kéziszerszámokkal balesetmentesen dolgozni.
- Termesztés szakszerűen: Ismerje a növények életfeltételeit, tudjon gondoskodni a környezetünkben élő növényekről.

TÖRTÉNELEM

- **A tanuló ismerje a következő fogalmakat, adatokat:** őskor, ókor, öntözéses földművelés, Krisztus előtt, Krisztus után, fáraó, hieroglifa, ékírás, betűírás, múmia, Biblia, több istenhit, egyistenhit, politika, királyság, köztársaság, császárság, olimpia, rabszolga, provincia, középkor, uradalom, hűbérúr, hűbéres, jobbágy, robot, iszlám, pápa, lovag,céh, könyvnyomtatás
- **A tanuló tudjon néhány mondatot elmondani, a következő történelmi személyekről:** Ádám, Éva, Zeus, Periklész, Romulus, Julius Caesar, Augustus, Jézus, Mária, József, Nagy Károly, Mohamed, Gutenberg, Álmos, Árpád, Géza fejedelem, Szent István, Szent László, Könyves Kálmán, IV. Béla
- **A tanuló a Képes Történelmi Atlaszban a következő helyeket tudja megmutatni:** Egyiptom, Mezopotámia, Kína, Balkán- félsziget, Itáliai- félsziget, Pannónia, Aquincum, Júdea, Betlehem, Frank Birodalom, Urál, Kárpát- medence, Esztergom, Buda, Muhi
- **A tanuló tudjon a következő évszámokhoz eseményt társítani:** i.e. 776, i.e. 753, i.e. 490, 476, 895-900, 1240-42, 1301

ÉNEK-ZENE

- **Ismerje a tanuló a – régi- és új stílusú népdal**
- **Tudja kifejezően énekelni a Himnusz.**
- **A következő népdalokat tudja énekelni:**

Dudaszó hallatszik

Póda Péter, Póda Pál

Sej, Nagyabonyban

Úgy teccik, hogy jó helyen vagyunk itt

Erdő, erdő, de magos a teteje

A kapuba a szekér

Föl, föl vitézek a csatára

Erdő, erdő, erdő

Régi táncdal – „Ungaresca”

Bach: Parasztkantáta

- **Ismerje a következő zeneelméleti kifejezéseket:** prím, szekund, terc, kvart, kvint, oktáv hangközöket.
- **Ismerje a zenei befogadás ismérveit:** ungarasca

ANGOL

- a személyes és környezeti tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- a közéleti tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;

- a közéleti tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék és a feladat céljainak megfelelően alkalmazza;
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból;
- követi a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést és intonációt a tanult nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- megold játékos és változatos írásbeli feladatokat rövid szövegek szintjén;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez társaival párban és csoportban együttműködik;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni;
- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait;
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja;
- találkozik a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal, felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra.

TESTNEVELÉS

Természetes és nem természetes mozgásformák

- A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása.
- Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában.
- A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása.
- 8-10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása.
- A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete.
- A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.
- Relaxációs módszerek alkalmazásával a feszültségek önálló szabályozása.
- A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete.

Sportjátékok

- A sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékban.
- Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.
- A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.
- Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.
- Részvétel a kedvelt sportjátékban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában.

Atlétika jellegű feladatok

- A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.
- A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.

- A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.
- Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.
- A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.
- A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.
- Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.
- Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításában.

Torna jellegű feladatok

- A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.
- A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.
- A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességeknek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.
- Talaj-, illetve gerendagyakorlat önálló összeállítása.
- Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.
- Az alaplépésekből 2-4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is.
- A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatelemeinek bemutatása.
- A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása.
- A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása.
- A balesetvédelmi utasítások betartása.
- Segítségnyújtás a társaknak.

Alternatív környezetben üzhető sportok

- A tanult alternatív környezetben üzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.
- A sportágak üzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata.
- A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete.
- A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása.
- A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása.
- A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása.
- Jártasság néhány önvédelmi fogásban.
- A test-test elleni küzdelmet vállalása.
- Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek és az esetleges agresszió szabályozása.
- Mások teljesítményének elismerése.
- A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés.
- A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Képes legyen a különböző művészeti korszakokat, kultúrákat felismerni és megkülönböztetni.
- Különböző kultúrák szimbólumainak és motívumainak felismerése
- Példák alapján időbeli változások, történések vizuális megjelenítésének megkülönböztetése (pl.: képregény elkészítése)
- A tanuló vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában
- Elsődleges és másodlagos színek ismerete (színtan, színkeverés)
- Megfelelő arányok és térábrázolási törekvések

ETIKA

- A tanuló tudjon a családok szerepéről, feladatairól beszélni.
- A tanuló tudjon a saját családjáról és a családban elfoglalt helyéről beszélni.

6. OSZTÁLY

MAGYAR NYELV

- A tanuló rendelkezzen az 5. osztályban megszerzett nyelvtani kommunikációs ismeretekkel.
- Ismerje fel a magánhangzókat, a mássalhangzókat, különböztesse meg a szótövet és a toldalékot, a helyesírási alapelveket.
- Alkalmazza megfelelően a tanult kommunikációs, nyelvtani és helyesírási szabályokat.
- Beszédkészség, szóbeli szövegek alkotása és megértése:
- Tudjon megnyilatkozni a beszédhelyzethez, a nyelvi illemhez alkalmazkodó módon, a kommunikációs gyakorlatokban.
- Alkalmazza helyesen a beszédtempót, a hangmagasságot, a hangerőt és a hanglejtést.
- Tudja megfogalmazni és megvédeni saját véleményét.
- Tudja megnevezni a nagyobb szófaji csoportokat és főbb sajátosságait ismerje: ige, főnév, melléknév, számnév, névmások, igenevek, viszonyszók, mondatszók.
- Nyelvtani ismeretek:
- A különféle szófajok helyesírására vonatkozó szabályokat ismerje, példákkal alá tudja támasztani.
- Egy szövegben képes legyen felismerni a szófajokat.
- Helyesírás:
- Írása legyen jól olvasható, rendezett. Diktálás után a tanuló képes legyen hibáit kijavítani az írott szövegben.
- Az alapvető és gyakran használt tulajdonnevek helyesírása legyen hibátlan.
- Szövegértés: A tanuló legyen képes egy szöveg értelmező olvasására, szövegértési feladatok önálló megoldására.

IRODALOM

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv prózai és verses szövegeit.

- Az ismert szövegeket tudja értelmezni.
 - Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
 - Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani: (Arany János, Gárdonyi Géza, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Csokonai Vitéz Mihály)
 - Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Arany János életét.
 - Ismerje és tudja elmondani A walesi bárdok, Toldi, Egri csillagok és egy tanult monda tartalmát.
 - Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, népdal, regény (történelmi regény), mese/monda, ballada, jellem, legenda, epizód, elégia.
 - Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
 - Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek):
Toldi részletek (2 versszak), A walesi bárdok részlet (4 versszak),
Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.),
Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2.vsz.+13.,14. vsz.)
- Olvasás, írott szöveg megértése:
- A tanuló olvassa önállóan a rövidebb szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket hangos olvasással.
 - Emelje ki ezekből a leglényegesebb gondolatokat.
 - Tudjon véleményt formálni a történetről, szereplőinek jellemzéséről, emberi helyzetekről.

MATEMATIKA

Gondolkodási módszerek

- Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban.

Számtan, algebra

- Tört, tizedestört, negatív szám fogalma.
- Pozitív törtek szorzása és osztása pozitív egészszel.
- 2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű, konkrét arányossági feladatok megoldása következtetéssel.
- Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása szabadon választható módszerrel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Biztos tájékozódás a derékszögű koordinátarendszerben.

Geometria, mérés

- A pont, egyenes, szakasz fogalmának helyes használata.
- Pont tengelyes tükrképének megszerkesztése.
- Párhuzamos és merőleges egyenesek előállítás, szögmásolás, szakaszfelező merőleges szerkesztése.
- Háromszögek, négyszögek területének kiszámítása.
- Téglatest felszíne és térfogata konkrét esetekben.
- A térfogat és űrtartalom mértékegységeinek átváltása.

Valószínűség, statisztika

- Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése.
- Néhány szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

Lakások és lakóházak építése:

- Ismerje az építőanyagokat.
- Tudjon egyszerű tervrajzot készíteni.
- Ismerje a lakberendezés elveit.
- Ismerje az építőipari szakmákat.
- Tudja a balesetvédelmi szabályokat.
- Tudjon a kéziszerszámokkal balesetmentesen dolgozni.

Mindennapjaink:

- Ismerje a táplálkozási szokásokat, legyen tisztában az ételek készítésének folyamatával.
- Ismerje az öltözködés szabályait, tudja a higiénia fontosságát.
- Legyen tisztában a háztartásban végzett munkákkal.
- Ismerje a kommunikációs technikákat, és az információ technika eszközeit.
- Tudja a műszaki kommunikációs technikákat megfelelően alkalmazni.
- Legyen tájékozott az anyagtechnológiákban.
- Tudja a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait.

ÉNEK-ZENE

- **Ismerje a tanuló** – a magyar népi hangszereket.
- **A következő dalokat tudja énekelni:**
 - Elmegyek, elmegyek, el is van vágásom
 - Két tyúkom, tavali
 - A horgosi csárda ki van festve
 - Érik a ropogós cseresznye
 - Dunaparton van egy malom
 - Ha felmegyek a budai nagy hegyre
 - Hej, igazítsad jól a lábad
 - Kispiricsi falu végén
 - De szeretnék páva lenni
 - A jó lovas katonának
- **Ismerje a következő zeneelméleti kifejezéseket:** dór hangsor, kvintváltás, triola, basszuskulcs, nyújtott és éles ritmusok, módosító jelek
- **Ismerje a zenei befogadás ismérveit:** verbunkos, szvit fogalma

ANGOL

- a személyes és környezeti tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- a személyes és környezeti tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával;

- a közéleti tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- a közéleti tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- a közéleti tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza;
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból;
- követi a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést és intonációt a tanult nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- megold játékos és változatos írásbeli feladatokat rövid szövegek szintjén;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez társaival párban és csoportban együttműködik;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni;
- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait;
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja;
- találkozik a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra; találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal.

TERMÉSZETTUDOMÁNY

- A külső és belső erők szerepe a földfelszín mai képének kialakításában.
- Magyarország vízrajza: felszíni és felszín alatti vizek.
- A vizek, vízpartok élőlényekének felismerése, jellemzése.
- Az alföldek keletkezési módjai; a mezei életközösség tipikus növényeinek és állatainak felismerése és jellemzése.
- Topográfiai ismeretek: Tájékozódás Magyarország, Európa és a Föld domborzati térképein.
- Hazai életközösségek élőlényekének felismerése, rövid jellemzésük.
- Ismerje a megújuló és nem megújuló energiaforrásokat.

TESTNEVELÉS

Természetes és nem természetes mozgásformák

- A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása.
- Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában.

- A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása.
- 8-10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása.
- A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete.
- A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.
- Relaxációs módszerek alkalmazásával a feszültségek önálló szabályozása.
- A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete.

Sportjátékok

- A sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékban.
- Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.
- A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.
- Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.
- Részvétel a kedvelt sportjátékban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában.

Atlétika jellegű feladatok

- A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.
- A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.
- A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.
- Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.
- A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.
- A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.
- Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.
- Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításában.

Torna jellegű feladatok

- A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.
- A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.
- A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.
- Talaj-, illetve gerendagyakorlat önálló összeállítása.
- Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.
- Az alaplépésekből 2-4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is.
- A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatelemeinek bemutatása.
- A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása.
- A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások

elfogadása.

- A balesetvédelmi utasítások betartása.
- Segítségnyújtás a társaknak.

Alternatív környezetben üzhető sportok

- A tanult alternatív környezetben üzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.
- A sportágak üzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata.
- A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete.
- A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása.
- A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása.
- A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása.
- Jártasság néhány önvédelmi fogásban.
- A test-test elleni küzdelmet vállalása.
- Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek és az esetleges agresszió szabályozása.
- Mások teljesítményének elismerése.
- A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés.
- A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.

ÚSZÁS: 50 m folyamatos úszás választott úszásnemben, sekély vagy mélyvízben.

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Különböző korok stílusjegyeinek, szimbólumainak és motívumainak felismerése
- Valós és fiktív helyzetek, történetek megjelenítése, értelmezése és ábrázolása.
- Személyes gondolatok vizuális megfogalmazása.
- A választott technikához illő vizuális kifejezési eszközök használata a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés (pl. szín, méret, arány, forma, kompozíció, képkivágás, nézőpont, fény, vágás, montázs) érdekében egyénileg és csoportmunkában is.
- Különböző alkotások (pl. figuratív/nonfiguratív festmény, installáció) adott részeinek, részleteinek meghatározott célú, személyes kiegészítése, rekonstruálása a személyes kifejezés érdekében, a jellemző vizuális jegyek tudatos használata.
- Szín, méret, arány, forma, kompozíció, képkivágás, nézőpont, fény, vágás, montázs tudatos használata.

DRÁMA- ÉS SZÍNHÁZ

- Tudja alkalmazni adekvát módon a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit.
- Fedezze fel a tárgyi világ kínálta eszközöket, ezek művészi formái (pl. a bábót és a maszkot).
- Használja a tér sajátosságaiban rejlő lehetőségeket.
- Ismerje a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket.
- Tudja felfedezni a feszültség élményét és szerepét a dramatikus tevékenységekben.

- Ismerje fel az előadástípusok és műfajok alapvető jellemzőit
- Ismerje és felismerje a tanult műfaji sajátosságokat.
- Tudja értelmezni a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén.
- Fedezze fel a színházi kommunikáció erejét.
- Ismerje fel a színházi élmény fontosságát.
- Vegyen aktívan részt az élmények feldolgozásában dramatikus tevékenységformák segítségével.
- Tudja megfogalmazni élményeit irányított beszélgetés keretében.
- Aktívan vegyen részt az önértékelésben, társ értékelésében.

TÖRTÉNELEM

- Témakör: Képek és portrék a magyar állam virágkorából

Fogalmak: aranyforint, kormányzó, végvár, szekérvár, zsoldos

Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás

Kronológia: 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása

Topográfia: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár

- Témakör: Új látóhatárok

Fogalmak: gyarmat, manufaktúra, tőkés, bér munkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás

Személyek: Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz

Kronológia: 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete

Topográfia: Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak

- Témakör: Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből

Fogalmak: szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás

Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Gyulaffy László, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia

Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi szabadságharc

Topográfia: Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs

- Témakör: Élet a kora újkori Magyarországon

Fogalmak: nemzetiség, ortodox, barokk

Topográfia: Debrecen, Temesvár

- Témakör: Forradalmak kora

Fogalmak: ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra

Személyek: James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon

Kronológia: 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata

Topográfia: Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia

- Témakör: A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora

Fogalmak: országgyűlés, közteherviselés, jobbágyfelszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés

Személyek: Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc

Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom,

1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés
Topográfia: Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad,
Osztrák-Magyar Monarchia

ETIKA

- Felismeri saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közös értékeket.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése, képes az emberek közötti hasonlóságok és különbségek felismerésére.
- Megfogalmazza, hogy a szeretetnek, a bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a családban, a barátságokban és a párkapcsolatokban.
- Felismeri a tudásszerzés módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére.
- Megfelelő döntéseket hoz arról, hogy az online térben, milyen információkat oszthat meg önmagáról.
- Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, törekszik mások helyzetének megértésére, felismeri a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket.
- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet. Felismeri az ökológiai,
- ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét.
- Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz.
- Saját életét meghatározó világnézeti elkötelezettség birtokában alkalmazza a kölcsönös tolerancia elveit.

7. OSZTÁLY

MAGYAR NYELV

- A tanuló legyen tisztában a 6. osztályban tanult szófajokkal: főnév, melléknév, számnév, névmás, ige, határozószó, igenév, igekötő, névelő, névutó.
- Ismerje az egyszerű mondat mondatrészeit és szintagmáit. Tudja felsorolni az alárendelő szószerkezetek fajtáit: alanyos, tárgyas, határozós, jelzős.
- Ismerje a mondatrészek aláhúzási módját, jelölését az ágrajzban.
- Ismerje fel a mondatrészeket, tudja kérdéseiket. Ismerje fel az alany, az állítmány, a jelzők fajtáit, valamint a határozós szószerkezetek gyakoribb fajtáit (hely, idő, mód, ok, cél, eszköz, társ, állapot, részes).
- Legyen képes egyszerűbb mondatok elemzésére, szerkezeti rajz készítésére.
- Írása legyen rendezett, olvasható. Legyen képes javítani tollbamondás után írt szövegében a hibáit.
- Alkalmazza a megfelelő mondatvégi írásjeleket, törekedjen a tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazására. Az alapvető és gyakran használt tulajdonneveket írja hibátlanul.
- Szövegértés: A tanuló legyen képes egy szöveg értelmező olvasására, szövegértési feladatok önálló megoldására.

IRODALOM

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv prózai és verses szövegeit. Az ismert szövegeket tudja értelmezni.
- -Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Csokonai Vitéz Mihály, Balassi Bálint, Janus Pannonius.
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály életét.
- Ismerje és tudja elmondani A néhai bárány, Szent Péter esernyője,
- A nagyenyedi két füzfa tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, regény (történelmi regény), mese/monda, jellem, epizód, elégia, novella, epigramma, dal, himnusz.
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek):Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály : Szózat, Petőfi Sándor: Nemzeti dal.
- Olvasás, írott szöveg megértése:
- -A tanuló olvassa önállóan a rövidebb szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket hangos olvasással.
- Emelje ki ezekből a leglényegesebb gondolatokat.
- Tudjon véleményt formálni a történetről, szereplőinek jellemzéséről, emberi helyzetekről.
- Legyen képes egy 10-12 mondatból álló összefüggő írásbeli szöveget alkotni / leírás, elbeszélés leírással/

TÖRTÉNELEM

- A tanuló ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos eseményt, történelmi folyamatot el tud helyezni az adott korszakban.
- Hozzá tudja rendelni a legfontosabb tanult eseményeket a megfelelő történelmi régióhoz, államhoz, személyhez, tárgyakhoz.
- Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit.
- Használni tudja a történelmi térképet a legfontosabb tanult események helyszínének azonosításához.
- A térkép segítségével legyen képes az országok területi változásait leolvasni.
- Saját szavaival össze tudja foglalni az órai vázlatok alapján az adott történelmi eseményt vagy folyamatot.
- Legyen képes megfogalmazni a tantervben szereplő személyek történelmi jelentőségét.
- Be tudja mutatni a kulcsfogalmak használatával a 19. és a 20. századi modernizáció gazdasági, társadalmi és kulturális hatásait Magyarországon és a világban, tudja jellemezni a demokráciákat és a diktatúrákat, illetve az első és a második világháború, valamint a hidegháborús korszak legfontosabb eseményeit és napjainkig ható következményeit.

- Saját szavaival képes egyszerű ábrán vagy képen megjelenített történelmi folyamatok és jelenségek leírására.

BIOLÓGIA

FÉLÉV

- szerezzenek megfelelő jártasságot a vizsgáldásokban, kísérletekben és a szakirodalom használatában
- ismerjék meg és gyakorolják az önálló tanulási módszereket
- ismerjék a rendszerezés történetét, a mesterséges és természetes rendszer alapelveit és jeles képviselőit
- tudják a főbb rendszertani kategóriákat és azok egymáshoz való viszonyát
- sajátítsák el megismert osztályok, törzsek, országok nevét és közös jellemzőit
- ismerjék fel a rendszerben az élővilág fejlődéstörténetét
- legyenek képesek a megismert fajokat jellemzőik segítségével besorolni a megfelelő rendszertani kategóriába
- szerezzenek alapvető jártasságot a növények állatok felismerésében
- ismerje a növények és állatok életműködéseit, felépítését
- tudja jellemezni a növényi és állati sejtek, szövetek felépítését, működését
- ismerje a különböző szaporodási módokat.

ÉV VÉGE

- ismerjék a trópusi esőerdők, a trópusi lombhullató erdők, a szavannák és sivatagok földrajzi helyét, éghajlatát, talaját
- legyenek képesek a hazai és a forróövi erdők és füves területek hasonlóságainak és különbségeinek a megállapítására
- tudják a forró övezet életközösségeihez tartozó jellemző fajok nevét, küllemét, életmódját, és egyedfejlődését
- állítsanak össze a megismert fajokból minél több táplálkozási láncot
- ismerjék a megismert élőlénycsoportok közös jellemzőit és legyenek képesek a közös tulajdonságok alapján a fajokat rendszerezni
- tudják az esőerdők és füves területek pusztulásának okait és következményeit
- ismerjék a keménylombú erdők, a bükkösök, a tölgyesek, a tajga és a préri földrajzi helyét, éghajlatát, talajviszonyait
- ismerjék az erdők szintjeit és a különböző erdők hasonlóságainak, különbségeinek okait
- legyenek képesek a megismert élőlényeket közös tulajdonságaik alapján rendszerezni
- ismerjék a tundra, az állandóan fagyos terület és a magas hegyvidékek földrajzi helyét, éghajlatát, talaját
- ismerjék a tengerek és tengerpartok környezeti tényezőit
- tudják a hideg övezet, a magas hegységek és a tengerek legtipikusabb, egymással táplálkozási kapcsolatban lévő fajainak nevét, küllemét, életmódját és az életközösségben betöltött szerepét
- ismerjék a tengerek és a vízpart környezeti tényezőit
- tudják a partközeli és a nyílttengeri vizek legtipikusabb, egymással táplálkozási kapcsolatban lévő fajainak nevét, küllemét, életmódját és az életközösségben betöltött szerepét
- tudják a megismert növény- és állatcsoportok közös jellemzőit, s legyenek képesek segítségükkel a fajok rendszerezésére.

- sajátítsák el az egyes táplálkozási szintek jellemzőit, lássák azok szerepét az anyag- és energiaforgalomban.

MATEMATIKA

Gondolkodási módszerek

- Gondolatok (állítások, feltételezések, választások stb.) világos, érthető szóbeli és írásbeli közlése.
- Egyszerű állítások igazságának eldöntése.
- Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4 elem esetén.

Számтан, algebra

- Alapműveletek helyes elvégzése kis abszolútértékű egészek, törtek, tizedestörtek körében egyszerű esetekben.
- 10 pozitív egész kitevőjű hatványai,
- 10-nél nagyobb számok normálalakja.
- Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása egyszerű konkrét feladatokban.
- Egyszerű százalékszámítási feladatok.
- Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak, néhány közös többszörösének megkeresése.
- Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel is.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Lineáris függvények ábrázolása értéktáblázattal egyszerű esetekben.
- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, néhány taggal megadott sorozat esetén szabály(ok) keresése.

Geometria

- Szög (fok), hosszúság, terület, térfogat, tömeg, űrtartalom, idő mérése a szabványos mértékegységeinek ismerete.
- Háromszögek területének kiszámítása.
- Adott pont középpontos tükröképének megszerkesztése.
- Szögfelező szerkesztése.
- Háromszöggel kapcsolatos legegyszerűbb szerkesztések.
- Háromszögek és konvex négyszögek belső szögeinek összege.
- Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok, valamint a forgáshenger felismerése, jellemzése.

Valószínűség, statisztika

A gyakoriság fogalma.

Egyszerű grafikonok olvasása, készítése.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

1. A tanuló legyen képes, ismerje:

- Ok-okozati összefüggések felismerése.
- A települések legfontosabb közművei, közszolgáltatásai – elektromos hálózat, vízvezeték, szennyvízelvezetés, csatorna, gázvezeték, távfűtés, szemétszállítás.
- Épület közműveinek tanulmányozása.
- A közművek megléte és a település élete, a lakóház használata közötti összefüggések felismerése, megfogalmazása.

A tanuló ismerje az alábbi fogalmakat:

- Közmű, közszolgáltatás, építési engedély, összközműves épület, elektromos hálózat, vízvezeték-hálózat, szennyvíz, csatorna, gázvezeték, távfűtés, szemétszállítás, szelektív hulladékgyűjtés.

2. A tanuló legyen képes, ismerje:

- Egészségtudatosság.
- A lakás életminőséget, komfortérzetet befolyásoló tényezői – vízminőség, hőmérséklet, levegő páratartalma.
- A rossz szigetelés káros hatásai.
- Információk és tapasztalatok gyűjtése a háztartás műszaki jellegű rendszereinek felépítéséről, működéséről – elektromos hálózat, vízvezeték-hálózat, fűtés, klimatizálás.
- Követelmények a fűtőberendezésekkel, fűtési rendszerekkel szemben, szabályozhatóság, egészségvédelem.
- A klíma fogalma, az egészséges levegő, hőérzet, komfortérzet.

A tanuló ismerje az alábbi fogalmakat:

- Komfortérzet, ivóvíz, levegő páratartalma, fogyasztásmérő, biztosíték, fűtés, klíma, környezettudatosság, tudatos fogyasztói magatartás.

3. A tanuló legyen képes, ismerje:

- Az ember személyes felelősségének felismerése a környezet alakításában.
- A városok kialakulásának és fejlődésének okai és szükségessége, a város fogalmának mélyítése.
- A különböző környezetszennyeződések hatása az épített környezetre és a településen élők életminőségére.
- Az épített környezet alakításának szempontjai, a zöld területek szerepe, környezetvédelem.
- Az épített tér és a természeti környezet közötti összhang szükségességének felismertetése.
- Parktervezés.

A tanuló ismerje az alábbi fogalmakat:

- Légszennyezés, környezetszennyezés, tervszerű városépítés, városrehabilitáció, tájépítészet.

4. A tanuló legyen képes, ismerje:

- Közlekedés a településen, a települések között.

A tanuló ismerje az alábbi fogalmakat:

- Tömegközlekedés, közút, kerékpárút, híd, aluljáró, felüljáró.

5. A tanuló legyen képes, ismerje:

- Az eddig tanult ismeretek mélyítése, alkalmazása.
- Kreativitás fejlesztése.
- „A jövő városa” – komplex modellezési feladat egyéni tervek alapján projektmunkában.

FIZIKA

1. A tanuló legyen képes, ismerje:

- A testek mérhető tulajdonságai: a hosszúság, térfogat, tömeg jele, mértékegységei és mérőeszközei, a mértékegységek átváltása.
- Az eltelt idő és a hőmérséklet jele, mértékegységei. A Celsius-skála.
- Azonos anyagból készült különböző tömegű testek tömegének és térfogatának kapcsolata. Az anyagra jellemző sűrűség megállapítása.
- Sűrűségadatok használata a tömeg vagy térfogat kiszámolására.

A tanuló ismerje az alábbi fogalmakat:

- Mérés, hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, idő, hőmérséklet.

2. A tanuló legyen képes, ismerje:

- A teljesítmény használata az energiafogyasztás meghatározására.
- A lakásban található legnagyobb fogyasztók kiválasztása, jellemző adataik (teljesítmény, energiafogyasztás) áttekintése.
- A háztartásban használt energiahordozók megismerése: elektromos áram, földgáz, szén, fa.
- A rugalmas energia mozgási energiává alakulásának (rugós eszközzel kilőtt golyó), a helyzeti energia mozgási energiává alakulásának (zuhanó test) megfigyelése. A mozgási energia belső energiává alakulásának (összedörzsölt tenyér) megfigyelése
- Az erőművekben bekövetkező energiaátalakulások vizsgálata, az energia megmaradása.
- A szélenergia, napelemek, napkollektor működésének értelmezése.

A tanuló ismerje az alábbi fogalmakat:

- Energiafogyasztás, teljesítmény, energiahordozók, energiamegmaradás, rugalmas energia, helyzeti energia, mozgási energia, belső energia.

3. A tanuló legyen képes, ismerje:

- A hely megadása, a környezetben tapasztalható mozgások megfigyelése, csoportosítása a pálya és a helyváltoztatás gyorsasága alapján.
- A sebesség nagysága, iránya, mértékegysége.
- A közel állandó sebességű mozgások (mozgólépcső, autó, korcsolya) megfigyelése, kialakulásuk körülményei, Newton első törvénye.
- A megtett út, az utazásból hátralévő idő kiszámolása a sebesség nagyságának segítségével.
- Az elejtett test mozgásának vizsgálata. A nehézségi erő és a nehézségi gyorsulás. Newton 2. törvénye.
- A gyorsuló és kanyarodó autó sebesség változását okozó külső hatás (súrlódás, súrlódási erő) azonosítása.
- A sebességváltozást okozó erő nagyságának és a tömeg szerepének megfigyelése fékezés során.

A tanuló ismerje az alábbi fogalmakat:

- Hely, pálya, elmozdulás, út, átlagsebesség, kölcsönhatás, gyorsulás, nehézségi gyorsulás, erő, Newton első és második törvénye.

4. A tanuló legyen képes, ismerje:

- A lendület kiszámítása, a lendület megmaradásának vizsgálata néhány hétköznapi helyzetben.
- A rakéta mozgásának kísérleti vizsgálata (léggömb-rakéta), fizikai magyarázata. Newton harmadik törvénye.
- Körmozgások és lengések (például a hinta lengései) megfigyelése, a periódusidő mérése. A periódusidőt befolyásoló tényezők azonosítása.
- Rugalmas és rugalmatlan alakváltozások megfigyelése, a kétféle viselkedés összehasonlítása.

A tanuló ismerje az alábbi fogalmakat:

- Lendület, a lendület megmaradása, periódusidő, fordulatszám, egyensúly, amplitúdó, rezgésszám, rugalmas alakváltozás, Newton harmadik törvénye.

5. A tanuló legyen képes, ismerje:

- A jég oladásának és a víz fagyásának kísérleti vizsgálata, a hőmérséklet időbeli változásának megfigyelése. Az olvadáspont.
- A környezetben lezajló termikus kölcsönhatások felismerése, összegyűjtése.
- A víz forrásának kísérleti megfigyelése, a hőmérséklet mérése: forráspont, vízgőz.
- A halmazállapotok és halmazállapot-változások értelmezése az anyagot alkotó részecskék (apró golyók) egyszerű modelljének felhasználásával.
- A víz tapasztalati tulajdonságainak kísérleti vizsgálata és értelmezése: összenyomhatatlanság, sűrűség, folyékonyság.
- A nyomás jele, mértékegysége. Alkalmazása a felületre ható erő kiszámolására.
- A hidrosztatikai nyomás kísérleti vizsgálata, a mélységtől való függés és az iránytól való függetlenség felismerése. A hidrosztatikai nyomás kiszámolása.
- Az acélból készült hajók úszásának fizikai magyarázata, a sűrűségfeltétellel és Arkhimédész-törvényének segítségével.
- Szilárd anyagok melegítésének kísérleti megfigyelése, a tapasztalt hőtágulás, hővezetés.
- A levegő fizikai tulajdonságai: nyomás, hőmérséklet, páratartalom

A tanuló ismerje az alábbi fogalmakat:

- Légnemű, folyékony, szilárd, fagyás, olvadás, párolgás, lecsapódás, forrás, nyomás, hidrosztatikai nyomás, felhajtóerő, úszás, lebegés, termikus kölcsönhatás, melegítés, felvett és leadott hő, nyomáskülönbség.

TÖRTÉNELEM

- A tanuló ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos eseményt, történelmi folyamatot el tud helyezni az adott korszakban.
- Hozzá tudja rendelni a legfontosabb tanult eseményeket a megfelelő történelmi régióhoz, államhoz, személyhez, tárgyakhoz.
- Használni tudja a történelmi térképet a legfontosabb tanult események helyszínének azonosításához.
- Saját szavaival össze tudja foglalni az órai vázlatok alapján az adott történelmi eseményt vagy folyamatot.
- Tanári segítséggel be tudja mutatni a kulcsfogalmak használatával a 19. és a 20. századi modernizáció gazdasági, társadalmi és kulturális hatásait Magyarországon és a

világban, illetve az első világháború legfontosabb eseményeit és napjainkig ható következményeit.

- Saját szavaival képes egyszerű ábrán vagy képen megjelenített történelmi folyamatok és jelenségek leírására.

ÉNEK-ZENE

- **Ismerje a tanuló a középkor, barokk és bécsi klasszicizmus jellemzőit!**
- **A következő dalokat tudja énekelni:**
 - Fecském, fecském
 - Kerek ucca szegelet
 - Megkötöm lovamat
 - A szennai lipisen- lapon
 - Ej, haj gyönyvirág
 - Moniot D' Arras: Nyári ének
 - Most szép lenni katonának
 - A szép fényes katonának
 - Beethoven: Örömóda
 - Te vagy a legény
- **Ismerje a következő zeneelméleti kifejezéseket:** szext hangköz, szeptim hangköz
- **Ismerje a zenei befogadás ismérveit:** polifónia, homofónia, opera, kantáta és passió fogalma.

ANGOL

- a személyes és környezeti tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával;
- a közéleti tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- a közéleti tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza;
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- tanult nyelvi eszközökkel és nonverbális elemek segítségével tisztázza mondanivalójának lényegét;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- következetesen alkalmazza a célnyelvi betű- és jelkészletet;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni;
- hibáit többnyire észreveszi és javítja;
- társai haladásának értékelésében segítően részt vesz;

- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait;
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja;
- megért és használ szavakat, szókapcsolatokat a célnyelvi, az életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel kapcsolatban;
- megérti és tájékozódásra használja a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírek, események lényegét;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet ismeretszerzésre;
- felhasználja a célnyelvet tudásmegosztásra.

FÖLDRAJZ

- Ismerje a kontinensek fő természetföldrajzi vonásait. Tudja ezeket a fekvés, felszín, kialakulás és a földrajzi övezetesség összefüggésrendszerében vizsgálni,
- Tudja értelmezni az egyes földrészek, tájak, országok természeti és társadalmi jellemzőinek összefüggéseit, kölcsönhatásait,
- Ismerje a kontinensek, tipikus tájak és országok regionális sajátosságait, a közöttük lévő hasonlóságokat, különbségeket, kapcsolataik rendszerét,
- Támassza alá példákkal a gazdasági élet jelenségeinek kölcsönhatásait,
- Ismerjen a tanult térségben környezetkárosító folyamatokat, tevékenységeket és az elhárításukra (megelőzésükre) tett intézkedéseket,
- Tudja használni a térképet információszerzésre a szemléleti- és tanári segítséggel az okfejtő térképolvasás szintjén,
- Mutassa meg (jelölje be kontúrtérképen) a tanult topográfiai fogalmakat, kapcsolja hozzájuk jellemző földrajzi tartalmukat.

KÉMIA

- Ismerje a kémia egyszerűbb alapfogalmait (atom, kémiai és fizikai változás, elem, vegyület, keverék, halmazállapot, molekula, tömegszázalék, kémiai egyenlet, égés), alaptörvényeit, vizsgálati céljait, módszereit és kísérleti eszközeit, a mérgező anyagok jelzéseit.
- Képes egyszerű kísérletek elvégzésére és elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban.
- Érti a kémia sajátos jelrendszerét, ismeri a periódusos rendszer és az atom elektronszerkezetének kapcsolatát.
- Ismeri az első húsz elem nevét és vegyjelét.
- Ismeri az oldat összetételét és segítséggel ki tudja számolni a tömegszázalékot.
- Érti az elsajátított fogalmakat, és a tanult törvények segítségével tudja magyarázni a halmazállapotok, halmazállapotváltozások jellemzőinek, illetve a tanult elemek és

vegyületek viselkedésének alapvető különbségeit, az egyes kísérletek során tapasztalt jelenségeket.

- Tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni.

TESTNEVELÉS

Természetes és nem természetes mozgásformák

- Gyakorlottság a célszerű óraszervezés megvalósításában.
- Egyszerű relaxációs technikákról tájékozottság.
- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.
- Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.
- Az összehangolt, feszes testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek.
- A kamaszkori személyi higiénéről elemi tájékozottság.
- Az eddig elsajátított relaxációs technikák, és a képtudati, szimbolizációs folyamatok

összekapcsolása.

Sportjátékok

- Gazdagabb sportjáték-technikai és -taktikai készlet.
- Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.
- A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása.
- A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése.
- A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.
- Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok,

vélemények szóban történő kifejezése.

- Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.

Atlétika jellegű feladatok

- Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása.
- Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.
- Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben.
- Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.
- A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete

Torna jellegű feladatok

- A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban.
- Talajon, gerendán, valamint gyűrűn növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.
- A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.
- Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása.
- Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.

Alternatív környezetben üzhető sportok

- Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágakban és népi hagyományokra épülő sportolási formákban bővülő gyakorlási tapasztalat és fellelhető erősebb belső motiváció némelyik területén.
- Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása.

- A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos előnyök, rutinok területén jártasság.
- A környezettudatosság cselekedetekben való megjelenítése.
- A verbális és nem verbális kommunikáció fejlődése a testkultúra hagyományos és újszerű mozgásanyagainak elsajátításában.
- A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása.
- A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.
- Állásküzdelemben jártasság.
- A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása.
- A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása.
- A fájdalomtűrésben és az önfegyelemben érzékelhető fejlődés.

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Elvont fogalmak vizuális ábrázolása
- A tér, térbeliség (pl. folyosó, saját szoba) ábrázolása. Az elkészült alkotások, rajzok kiegészítése.
- Tárgyak átalakítása, áttervezése meghatározott célok érdekében.
- Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás
- A közvetlen környezet hasznos átalakítása érdekében konkrét probléma feltárása és annak vizuális megjelenítése.
- Példák alapján a tér és idő valós érzékelésének, látványának, törvényszerűségeinek megfigyelése és összevetése

ETIKA

- Egyéni cselekvési lehetőségeket fogalmaz meg az erkölcsi értékek érvényesítésére.
- Célok és döntések meghozatalakor figyelembe veszi a személyes értékeit. Néhány személyes életcél megfogalmaz.
- Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.
- Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire, a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni.
- Tisztában van vele, hogy baráti- és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
- Döntéseket hoz arról, hogy milyen szokások kialakulásával járul hozzá a fenntartható fejlődés megvalósításához, milyen cselekvéseket tehet a társadalmi problémák kezelése érdekében.
- Nyitott és segítőkész a nehéz helyzetben levő személyek iránt.
- Ismeri a rá vonatkozó gyermekjogokat, ezek fő szabályozó dokumentumait, értelmezi kötelezettségeit, részt vesz szabályalkotásban.

8. OSZTÁLY

MAGYAR NYELV

- Rendelkezzen a tanuló az előző években szerzett nyelvtani ismeretekkel minimális szinten.

- Ismerje fel a mondatokat a beszélő szándéka szerint, az írásjeleket helyesen alkalmazza a mondatok végén.
- Tudja megkülönböztetni az egyszerű és az összetett mondatokat.
- Tudja elmondani az alárendelő összetett mondatok ismérveit, fajtáit, egyszerűbb összetett mondatot tudjon ábrázolni.
- Ismerje a mellérendelő összetett mondatok fajtáit, jeleit, néhány kötőszót, és tudjon elemezni egyszerűbb mellérendelő összetett mondatot.
- Írásképe legyen olvasható, áttekinthető.
- Tudjon szöveget leírni hallás után, 10-15 mondatot kb. 10 perc alatt.
- Írástempója legyen megfelelő.
- Az alapvető tulajdonneveket írja helyesen.
- Ismerje a mondatvégi és mondatközi írásjeleket, tudja kis hibával alkalmazni.
- Rendelkezzen minimális nyelvtörténeti ismerettel: tudja felsorolni nyelvrokonainkat, tudja jellemezni a magyar nyelv természetét.
- Legyen fogalma a nyelvjárásokról, a nyelvváltozatokról.
- Szövegértés:
- A tanuló legyen képes egy szöveg értelmező olvasására, szövegértési feladatok önálló megoldására.

IRODALOM

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv prózai és verses - szövegeit. Az ismert szövegeket tudja értelmezni.
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy-egy mű címét társítani: Ady Endre, Babits Mihály, József Attila, Kosztolányi Dezső, Juhász Gyula, Móricz Zsigmond, Szabó Magda, William Shakespeare
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Ady Endre, József Attila, Radnóti Miklós életét.
- Ismerje és tudja elmondani az Abigél, Pillangó/Légy jó mindhalálig tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: regény, jellem, epizód, elégia, novella, jellemfejlődés, groteszk, humor, abszurd.
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek): Ady Endre: Őrizem a szemed, József Attila: Mama, Születésnapomra,
- Radnóti Miklós: Nem, tudhatom (részletek).

MATEMATIKA

Gondolkodási módszerek

- Szabatos, pontos írásbeli és szóbeli fogalmazás.
- Szövegértelmezés egyszerű esetekben.
- A tanult halmazműveletek felismerése két egyszerű, konkrét halmaz esetén.
- Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb
- 4-5 elem esetén, az összes eset felsorolása.

Számtan, algebra

- Alapműveletek helyes sorrendű elvégzése egyszerű esetekben a racionális

számkörben.

- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesi értékének kiszámítása.
- Elsőfokú egyenletek megoldása.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Az $x+b$ függvény és ábrázolása konkrét racionális együtthatók esetén.

Geometria

- Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszíne és térfogata.
- Adott pont eltolása adott vektorral.
- Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi szituációkban.
- Pitagorasz-tétel ismerete (bizonyítás nélkül).

Valószínűség, statisztika

- Relatív gyakoriság.
- Leggyakoribb és középso adat meghatározása kisszámú konkrét adathalmazban.
- Grafikonok készítése, olvasása egyszerű esetekben.

BIOLÓGIA

FÉLÉV

- ismerjék a szerveződési szintek nevét, fogalmát, egymáshoz való viszonyát, a szervezetben betöltött szerepét,
- legyenek képesek a szövetek felismerésére és csoportosítására,
- tudják a szerkezet — működés — testbeni hely összefüggéseit példákkal bizonyítani
- ismerjék a sejtkutatással foglalkozó tudósok (R. Hook, Leeuwenhoek) munkásságának lényegét
- ismerjék a legfontosabb tápanyagokat, azok tulajdonságait és a szervezetben betöltött szerepüket,
- sajátítsák el az egészséges táplálkozás szokásait,
- ismerjék az anyag- és energiaforgalom lebonyolításában részt vevő szervrendszerek felépítését és működését,
- tudják, hogy a bőr szervezetük első védelmi vonala, s e feladatot milyen szerkezettel végzi
- ismerjék meg a bőr leggyakoribb kamaszkori elváltozásait és a tennivalókat
- sajátítsák el a bőrápolás és az egészséges öltözködés ismereteit
- ismerjék meg a mozgás szervrendszerének szerveit és a szervek szervrendszerben betöltött szerepét
- tudják, milyen az egészséges testtartás, s ez váljék személyiségük jellemzőjévé
- ismerjék meg a leggyakoribb mozgásrendszeri elváltozások okait, és igyekezzenek ezeket életvitelük során kiküszöbölni
- sajátítsák el e két szervrendszerrel kapcsolatos elsősegély-nyújtási alapismereteket
- értsék az ingerület keletkezésének: vezetésének és átadásának menetét.
- ismerjék a szabályozás alapelveit,
- ismerjék a hormonális szabályozást végző mirigyek működését

ÉV VÉGE

- ismerjék az idegrendszer szerveződését, fő részeit: központi, környéki szerveit; helyüket és felépítésüket,

- értsék az ingerület keletkezésének, vezetésének és átadásának menetét, valamint a szabályozás alapelveit,
- ismerjék a hormonális szabályozást végző mirigyek működését,
- ismerjék az érzékszervek felépítését és a bennük lejátszódó érzékelési folyamatokat
- ismerjék az élvezeti és kábítószeres káros élettani hatásait, s tudjanak ezek csábításainak ellenállni
- ismerjék a férfi és a női szaporító szervrendszer részeit, felépítését
- tudják, miben hasonlít és miben különbözik a két nem szaporító szervrendszerének működése,
- ismerjék fel a másodlagos nemi bélyegeket a női és a férfi szervezetben
- lássák a túl korai nemi élet veszélyeit
- tudják, miként lehet elkerülni a leggyakoribb nemi úton terjedő betegségeket
- sajátítsák el a személyi szexuális higiéné ismereteit, szokásait,
- ismerjék az egyes egyedfejlődési szakaszokat, kiemelten a magzati élet fejlődését károsan befolyásoló környezeti és életmódbeli hatásokat.

KÉMIA

- Érti egyszerű molekulák kialakulását, és fel tudja írni a képletüket;
- Érti az egyszerű ionok kialakulását, érti az ionvegyületek képletének megállapítását.
- Tudja, hogy az atomok és ionok között jellemzően erősebb, a molekulák között gyengébb kémiai kötések alakulhatnak ki.
- Ismeri a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolását korrózióállóságuk alapján, érti a vas korróziójának lényegét, valamint a korrózióvédelem módjait.
- Tudja, hogy a bennünket körülvevő anyagokat a természetben található anyagokból állítjuk elő.
- Érti, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában.
- Tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak.
- Tudja és érti, hogy a hétköznapi módon, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához.
- Megérti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján.
- Érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulását és emberiségre gyakorolt hatását.
- Konkrét lépéseket tesz annak érdekében, hogy mérsékelje a környezetszennyezést (pl. energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás).
- Megszerzett tudását alkalmazva képes felelős döntéseket hozni a saját életével, egészségével kapcsolatos kérdésekben, érti, hogy szerepet kell vállaljon a személyes környezetének megóvásában.

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Példák alapján a nyomtatott és online sajtó tervezésekor (pl. napilap, magazin, honlap) alkalmazott fontosabb figyelemvezető, kiemelő eljárások értelmezése és felhasználása.

- Művészeti élmények (pl. zene, mozgás, médiajelenség) vizuális megjelenítése, átírása különböző eszközökkel
- A különféle médium működésének felismerése
- Szögletes testek rajzi megjelenítése, térérzet ábrázolása.
- Elvont fogalmak (pl. hűség, szabadság, harmónia, zsarnokság, szorongás) változatos vizuális megjelenítése.
- Példák alapján a mozgókép működésének értelmezése (pl. képkivágás/kameramozgás, hanghatás) majd kreatív vizuális kifejezése.

ÉNEK-ZENE

- **Ismerje a tanuló** az eddig tanult zenetörténeti korokat tudja felsorolni, a XX. század zenéjét
- **A következő dalokat tudja énekelni:**
 - A csitári hegyek alatt
 - A bolhási kertek alatt
 - Gerencséri utca
 - Bújdosik az árva madár
 - Schubert: Pusztai rózsa
 - Aranyosom - lengyel népdal
 - Kossuth Lajos azt izente
 - Enni, inni van csak kedvem
 - Süvegemen nemzeti szín rózsa
 - Verdi: Nabucco - Szabadságkórus
- **Ismerje a zenei befogadás ismérveit:** romantika, neoklasszicizmus, folklorizmus

ANGOL

- a személyes és környezeti tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- a személyes és környezeti tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával;
- a közéleti tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- a közéleti tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- a közéleti tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza;
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.
- követi a célnyelvi normához illeszkedő beszédtempót a begyakorolt nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- tanult nyelvi eszközökkel és nonverbális elemek segítségével tisztázza mondanivalójának lényegét;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- következetesen alkalmazza a célnyelvi betű- és jelkészletet;
- ismeretlen szavak valószínű jelentését a szövegösszefüggéseinek alapján kikövetkezteti az életkorának és érdeklődésének megfelelő, konkrét, rövid szövegekben;

- egy összetettebb nyelvi feladat, projekt végéig tartó célokat tűz ki magának;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez megtalálja és használja a megfelelő eszközöket;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni;
- hibáit többnyire észreveszi és javítja;
- társai haladásának értékelésében segítően részt vesz.
- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja.
- megért és használ szavakat, szókapcsolatokat a célnyelvi, az életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel kapcsolatban;
- megérti és tájékozódásra használja a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírek, események lényegét;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet ismeretszerzésre; felhasználja a célnyelvet Tudásmegosztásra.

FÖLDRAJZ

- ismerje Közép-Európa regionális sajátosságait; a Kárpát-medencevidék tipikus tájait és Magyarország fő természeti-társadalmi-gazdasági jellemzőit, jelenségeit, folyamatait és összefüggéseit,
- tudja értelmezni és példákkal alátámasztani a kontinensrész sajátos gazdasági fejlődésének meghatározó összetevőit;
- tudja összehasonlítani és indokolni Közép-Európa országainak fejlettségét,
- értse az együttműködés szükségességét a régió és az Európai Unió tagállamai között,
- ismerje a térség környezeti állapotát károsító folyamatokat, tevékenységeket, s tudjon példákat mondani a megelőzés, az elhárítás lehetőségeire,
- indokolja az összefogás szükségességét hazánk és a közép-európai országok között; bizonyítsa példákkal sokoldalú kapcsolataikat, kötődésüket, egymásra utaltságukat társadalmi-gazdasági-környezetvédelmi kérdésekben,
- ismerje a régió népeinek, nemzetiségeinek, különféle társadalmi csoportjainak jellegzetességeit, értékeit, hagyományait,
- ismerje hazánk társadalmi-gazdasági adottságait és lehetőségeit, integrációs törekvéseit, nemzetközi kapcsolatait,
- legyen képes aktuális információk gyűjtésére megadott téma és szempontok szerint; adatok elemzésére, megfigyelésekre, következtetések levonására, önálló vélemény megfogalmazására,
- használja a térképet információszerzésre a szemléleti és a logikai térképolvasás szintjén egyaránt,
- tudja megmutatni térképen, bejelölni kontúrtérképen a tanult topográfiai fogalmakat és kapcsolja hozzájuk a jellemző földrajzi tartalmakat,
- ábrázolja ismereteit rajzokkal, térképvázlatok kiegészítésével, készítésével.

TÖRTÉNELEM

- Témakör: A forradalomtól az ezredfordulóig

Fogalmak: Molotov-kocka, sortűzek, munkásőrség, Magyar

Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőségvetkezeti, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer

Személyek: Nagy Imre, Kádár János, Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor

Kronológia: 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1999 Magyarország belép a NATO-ba

Topográfia: Corvin köz, Mosonmagyaróvár

- Témakör: Együttélés a Kárpát-medencében

Fogalmak: kitelepítés, asszimiláció

Személyek: Esterházy János, Márton Áron

Kronológia: 1944–1945 magyarellenés atrocitások

Topográfia: Szlovákia, Ukrajna

- Témakör: Népesedés és társadalom

Fogalmak: házasítás, nagy pestisjárvány, népességrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció

Személyek: Semmelweis Ignác

- Témakör: A demokratikus állam

Fogalmak: népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog

Személyek: Periklész, George Washington

Kronológia: Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2012 Magyarország Alaptörvénye

- Témakör: Régiók története

Fogalmak: integráció, euró, Európai Unió, visegrádi együttműködés, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán

Személyek: Lincoln, Gandhi, Mao Ce-tung

Kronológia: 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba

Topográfia: Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael

- Témakör: Mérlegen a magyar történelem

Személyek: Julianus barát, Körösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor; Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor

ETIKA

- Egyéni cselekvési lehetőségeket fogalmaz meg az erkölcsi értékek érvényesítésére.
- Célok és döntések meghozatalakor figyelembe veszi a személyes értékeit. Néhány személyes életcél megfogalmaz.
- Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.
- Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire, a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni.
- Tisztában van vele, hogy baráti- és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
- Döntéseket hoz arról, hogy milyen szokások kialakulásával járul hozzá a fenntartható fejlődés megvalósításához, milyen cselekvéseket tehet a társadalmi problémák kezelése érdekében.
- Nyitott és segítőkész a nehéz helyzetben levő személyek iránt.

- Ismeri a rá vonatkozó gyermekjogokat, ezek fő szabályozó dokumentumait, értelmezi kötelezettségeit, részt vesz szabályalkotásban.

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

- **Témakör: Család; a családi szocializáció jellemzői; a hagyományos családmódel**

Elvárás: értelmezi a családi kohézió alapelemeit, jellemzőit: együttműködés, szeretetközösség, kölcsönösség, tisztelet;

Fogalmak: család, házasság, családi szerepek, gyermekvállalás

- **Témakör: A család gazdálkodása és pénzügyei**

Elvárás: ismeri a családi háztartás összetevőit, értelmezi a család gazdálkodását meghatározó és befolyásoló tényezőket.

Fogalmak: családi háztartás, a család bevételei: jövedelmek, társadalmi juttatások, a tulajdonból származó jövedelmek, a család kiadásai fogyasztás, pénzügyi tudatosság

- **Témakör: Településünk, lakóhelyünk megismerése**

Elvárás: ismeri településének, lakóhelyének kulturális, néprajzi értékeit,

Fogalmak: intézmény, önkormányzat, polgármester, polgármesteri hivatal, jegyző, egyház

- **Témakör: Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségek**

Elvárás: megfogalmazza a nemzeti identitás jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából is.

Fogalmak: nemzet, nemzeti identitás, honvédelem, nemzeti kisebbség, nemzetiség, Európai Unió, jogok és kötelezettségek, hazaszeretet, globalizáció, nemzetpolitika

- **Témakör: A magyar állam alapvető intézményei; az állam szerepe a gazdaságban**

Elvárás: ismeri a magyar állam alapvető intézményeinek feladatkörét és működését; – értelmezi a törvényalkotás folyamatát;

Fogalmak: állam, államforma, állampolgárság, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvény, Kormány, Alkotmánybíróság, polgári per, büntetőper, bíróság, ügyészség, ügyvéd, közteherviselés, adó, adófajták

- **Témakör: Mindennapi ügyintézés, felkészülés a felnőttkori szerepekre**

Elvárás: azonosítja a mindennapi ügyintézés alapintézményeit, Fogalmak: ügyfélkapu, kormányablak, kormányhivatal, járási hivatal, polgármesteri hivatal,

- **Témakör: A fogyasztóvédelem alapjai**

Elvárás: fogyasztási szokásaiban érvényesíti a tudatosság szempontjait is Fogalmak: fogyasztóvédelem, fogyasztói jogok, fogyasztói társadalom, a fogyasztói érdekek védelme, tudatos fogyasztó, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom

- **Témakör: A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és a szociális ellátás**

Elvárás: értelmezi az alapvető ellátórendszerek funkcióját.

Fogalmak: köznevelés, felsőoktatás, szakképzés, egészségügyi rendszer, társadalombiztosítás, szociális ellátás, családtámogatás, kórház, rendelőintézet, szakorvos, háziorvos

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNY ESETÉN

5. OSZTÁLY

MAGYAR NYELV

- A tanuló írása legyen rendezett, olvasható.
- Megfelelő tempóban írjon diktálás esetén.
- Tudja, mit jelent a kommunikáció szó, mik a tényezői.
- Tudja felsorolni a beszélőszerveket.

- Ismerje a következőket: a magán- és a mássalhangzókat
- Ismerje a mély és magas magánhangzókat, a zöngés és zöngétlen mássalhangzókat.
- Tudja felsorolni és alkalmazni a helyesírási alapelveket: a kiejtés, a hagyomány
- Ismerje az abc-t, a betűrendbe sorolás szabályait, s ezt a gyakorlatban is tudja alkalmazni.
- Az elválasztás szabályait elsajátítva tudjon helyesen szótagolni.
- Tegyen különbséget egyjelentésű és többjelentésű szó között, legyen képes rokon értelmű kifejezéseket gyűjteni, ismerje fel az ellentétes jelentésű szavakat.

IRODALOM

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Petőfi életét.
- Ismerje és tudja elmondani a János vitéz, Az égig érő fa, Tündérszép Ilona és Árgyélus, A Pál utcai fiúk tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, népdal, regény, mese.
- Tudja felsorolni a szóképeket: hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoríterek):
- Petőfi: János vitéz 1. fejezet / 1-3.vsz.
- Az alföld (1.vsz.) Arany: Családi kör (1.vsz.)
- Legyen képes 5-6 mondatban összefüggően leírni egy történetet: meseírás, elbeszélés.

MATEMATIKA

Számtan, algebra

- A tanult számok helyes leírása, olvasása, számegyenesen való ábrázolása, két szám összehasonlítása.
- A tízes számrendszer biztos ismerete.
- Összeadás, kivonás, szorzás, kétjegyűvel való osztás a természetes számok körében.
- Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alpművelet esetén.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Konkrét pontok ábrázolása.

Geometria, mérés

- Szakaszmásolás, adott távolságok felmérése.
- Téglalap (négyzet) területének, területének
- Hosszúság és terület szabványmértékegységei és egyszerűbb átváltások konkrét gyakorlati feladatokban. A térfogat, űrtartalom, idő, tömeg mértékegységei.

Valószínűség, statisztika

- Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése

TERMÉSZETTUDOMÁNY

- tudja tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíteni
- ismerje a tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságait, tudja azokat felsorolni
- tudja, hogy tűz esetén hogyan kell segítséget kérni
- ismerje a termesztett növények, valamint a házi és ház körül élő állatok szerepét az emberek életében
- legyen képes felsorolni a tanult növények részeit és jellemzőit
- tudja felsorolni az időjárás elemeit és ezek segítségével önállóan jellemezni a napi időjárást
- tudja felsorolni és kijelölni a fő világtájakat a valóságban és a térképen
- ismerje a színek jelentését a térképen
- ismerje fel Magyarország természetföldrajzi térképét.

6. OSZTÁLY

MAGYAR NYELV

- A tanuló rendelkezzen az 5. osztályban megszerzett nyelvtani kommunikációs ismeretekkel.
- Ismerje fel a magánhangzókat, a mássalhangzókat, a helyesírási alapelveket.
- Alkalmazza megfelelően a tanult kommunikációs, nyelvtani és helyesírási szabályokat.
- Beszédkészség, szóbeli szövegek alkotása és megértése:
- Tudjon megnyilatkozni a beszédhelyzethez, a nyelvi illemhez alkalmazkodó módon, a kommunikációs gyakorlatokban.
- Alkalmazza helyesen a beszédtempót, a hangmagasságot, a hangerőt és a hanglejtést.
- Tudja megfogalmazni és megvédeni saját véleményét.
- Tudja megnevezni a nagyobb szófaji csoportokat és főbb sajátosságait ismerje: ige, főnév, melléknév, számnév, névmások
- Nyelvtani ismeretek:
- Egy szövegben képes legyen felismerni a szófajokat.
- Helyesírás:
- Írása legyen jól olvasható, rendezett. Diktálás után a tanuló képes legyen hibáit kijavítani az írott szövegben.

IRODALOM

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Arany János életét.
- Ismerje és tudja elmondani a Toldi, Egri csillagok és egy tanult monda tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, népdal, regény (történelmi regény), mese/monda, ballada,
- Tudja felsorolni a szóképeket: hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.

- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek):
Toldi részletek (2 versszak), A walesi bárdok részlet (2 versszak),
Kölcsy Ferenc: Himnusz (1. vsz.),
Vörösmarty Mihály: Szózat (1. vsz.+14. vsz.)

MATEMATIKA

Gondolkodási módszerek

- Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban.

Számtan, algebra

- Tört, tizedestört, negatív szám fogalma.
- Pozitív törtek szorzása és osztása pozitív egészszel.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű, konkrét arányossági feladatok megoldása következtetéssel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Biztos tájékozódás a derékszögű koordináta-rendszerben.

Geometria, mérés

- A pont, egyenes, szakasz fogalmának helyes használata.
- Háromszögek, négyszögek területének kiszámítása.
- A térfogat és űrtartalom mértékegységeinek átváltása.

Valószínűség, statisztika

- Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése.

7. OSZTÁLY

MAGYAR NYELV

- A tanuló legyen tisztában a 6. osztályban tanult szófajokkal: főnév, melléknév, számnév, névmás, ige,
- Ismerje az egyszerű mondat mondatrészeit és szintagmáit.
- Ismerje a mondatrészek aláhúzási módját, jelölését az ágrajzban.
- Ismerje fel a mondatrészeket, tudja kérdéseiket. Ismerje fel az alany, az állítmány, a jelzők fajtáit, valamint a határozós szó szerkezetek gyakoribb fajtáit (hely, idő, mód, eszköz).
- Legyen képes egyszerűbb mondatok elemzésére, szerkezeti rajz készítésére.
- Írása legyen rendezett, olvasható. Legyen képes javítani tollbamondás után írt szövegében a hibáit.
- Alkalmazza a megfelelő mondatvégi írásjeleket, törekedjen a tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazására.

Szövegértés:

- A tanuló legyen képes egy szöveg értelmező olvasására.

IRODALOM

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt..
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály életét.
- Ismerje és tudja elmondani A néhai bárány, Szent Péter esernyője,
- A nagyenyedi két füzfa tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, regény (történelmi regény), mese/monda, novella, dal, himnusz.
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek):Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály : Szózat, Petőfi Sándor: Nemzeti dal.
- Olvasás, írott szöveg megértése:
- A tanuló olvassa önállóan a rövidebb szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket hangos olvasással.
- Emelje ki ezekből a leglényegesebb gondolatokat.
- Legyen képes egy 7-8 mondatból álló összefüggő írásbeli szöveget alkotni / leírás, elbeszélés leírással/

MATEMATIKA

Gondolkodási módszerek

- Egyszerű állítások igazságának eldöntése.

Számtan, algebra

- Alapműveletek helyes elvégzése kis abszolútértékű egészek, törtek, tizedestörtek körében egyszerű esetekben.
- Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása egyszerű konkrét feladatokban.
- Egyszerű százalékszámítási feladatok.
- Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Lineáris függvények ábrázolása értéktáblázattal egyszerű esetekben.

Geometria

- Szög (fok), hosszúság, terület, térfogat, tömeg, űrtartalom, idő mérése a szabványos mértékegységeinek ismerete.
- Háromszögek területének kiszámítása.
- Háromszöggel kapcsolatos legegyszerűbb szerkesztések.
- Háromszögek és konvex négyszögek belső szögeinek összege.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű grafikonok olvasása, készítése.

TÖRTÉNELEM

- A tanuló tudja kezelni a legfontosabb történelmi személyekről gyűjtött életrajzi adatokat. Legyen képes elhelyezni őket időben és földrajzilag.

- Tudjon alapvető összefüggéseket említeni a világtörténelem és hazánk történelmének eseményei között.
- A nemzeti alapműveltséghez tartozó évszámokhoz tudjon történelmi eseményt és ismeretet kapcsolni.
- Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben képességeinek megfelelően számot tudjon adni írásban és/vagy szóban elemi történelmi ismereteiről.
- Meg tudja mutatni a történelmi térképen az első és világháború legfontosabb eseményeinek helyszínét. Alapvető információkat tud gyűjteni a térkép segítségével.
- Felismeri a modernizálódott Budapest jellegzetes, történelmileg nevezetes épületeit.
- Felismeri a trianoni békeszerződés veszteségeinek hazánkra gyakorolt hatását.
- Különbséget tud tenni a demokratikus és a diktatórikus államok jellemzői között, a fasiszta és a kommunista eszmék tartalmának lényegi elemeit felismeri.
- A tanult ismeretekhez kapcsolódó dokumentumanyagot képességei szerint értelmezni tudja, felismer egyszerű összefüggéseket, és azokból képes következtetéseket levonni.

BIOLÓGIA

- legyen képes példákon keresztül bemutatni egy-egy életközösséget veszélyeztető történést és az ember felelősségét
- vegyen részt a növények gondozásában, becsülje élő környezetét
- legyen igénye egészséges környezetre, tevőlegesen vegyen részt annak kialakításában
- fogadja el a másságot, lássa meg benne a természet sokszínűségét. Legyen toleráns a saját környezetében felfedezhető mássággal kapcsolatosan
- bővítse ismereteit különféle információhordozó anyagokon keresztül.

TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

- Alapvető ismeretek a kémiai, fizikai, biológiai jelenségekről, törvényszerűségekről, ezek felhasználása a gyakorlatban, a mindennapi életben, a háztartásban. Az élő és élettelen természet legfontosabb kölcsönhatásainak ismerete. A megfigyelésekben, kísérletekben önálló, szabálykövető részvétel.
- Egyszerűbb összefüggések megértése, tapasztalatok megfogalmazása szóban, vázlatkészítés. Törekvés a tanult szakkifejezések pontos használatára. Információk egyre önállóbb gyűjtése és feldolgozása.
- IKT-eszközök használata. Tudatos környezetvédelem és egészségvédelem, megoldások keresése a környezet- és egészségkárosítás elkerülésére. Az egészségügyi hálózat ismerete. Képesség segítségkérésre, segítségnyújtásra. Kialakult szabálytudat, képesség az együttműködésre, konfliktuskezelésre, reális önismeret.
- Tájékozódás a földrajzi térben: az eligazodáshoz szükséges topográfiai fogalmak felismerése, megnevezése bármilyen térképen. Térképolvasás nagy egyéni különbségekkel: szemléleti térképolvasás segítséggel, esetleg következtető térképolvasás. A fókuszterület segítségével történő helymeghatározás segítséggel. A szomszédos országok és fővárosaik megnevezése. A térképen a tanult tájak megmutatása. Elemi szintű tájékozottság a különféle méretarányú és jelrendszerű térképek olvasásában.

- A vízszintes és a függőleges övezetesség kialakulása okainak felfedezése. A gazdasági ágazatok szerepének ismerete a földrészek, térségek, országok gazdasági életében. A földrajzi térben zajló felismert kölcsönhatások és összefüggések elemi szintű magyarázata.
- Törekvés energiatakarékos magatartásra.
- A természetföldrajzi folyamatok és a történelmi események időnagyságrendi, valamint időtartambeli különbségeinek tudatosulása.
- Az állóvíz és a folyóvíz felismerése képen. A tanuló tudja, hogy a víz a természetben állandó körforgásban van. Ismeri a környezetvédelem feladatát, a vízszennyezés okait és elkerülésének lehetőségeit.

ANGOL

- A tanuló legyen motivált arra, hogy képességeihez mérten merjen megszólalni a különböző kommunikációs helyzetekben. Alkalmazza a tanult a nonverbális és verbális elemeket, a kommunikáció szabályait.
- Próbálja meg a beszédszándékokat automatikusan felismerni, a lényegét megérteni és azokhoz alkalmazkodni.
- Próbálja meg felismerni és megérteni a tanult szavakat és kifejezéseket, a tanár egyszerű utasításait, tömondatait. Ismerje fel a tanult kérdéseket, s azokra releváns válaszokat adjon. Próbálja a tanult nyelvtani szerkezeteket alkalmazni. Igyekezzen megfelelő ritmussal a tanult egyszerű mondatokat megismételni, törekedjen a megfelelő kiejtésre, hanglejtésre.
- Igyekezzen megtanulni néhány dalt, mondókát idegen nyelven. Próbáljon meg saját magáról 12-15 mondatban összefüggően beszélni.
- (Az eredményeket minden tanuló saját fejlődési szintjéhez kell mérni, s inkább az akarat, a motiváció dominál, semmint a pontos nyelvhasználat.)

8. OSZTÁLY

MAGYAR NYELV

- Rendelkezzen a tanuló az előző években szerzett nyelvtani ismeretekkel minimális szinten.
- Ismerje fel a mondatokat a beszélő szándéka szerint, az írásjeleket helyesen alkalmazza a mondatok végén.
- Tudja megkülönböztetni az egyszerű és az összetett mondatokat.
- Tudja elmondani az egyszerűbb összetett mondatot tudjon ábrázolni.
- Ismerje a mellérendelő összetett mondatok fajtáit, jeleit, néhány kötőszót, és tudjon elemezni egyszerűbb mellérendelő összetett mondatot.
- Írásképe legyen olvasható, áttekinthető.
- Írástempója legyen megfelelő.
- Az alapvető tulajdonneveket írja helyesen.
- Ismerje a mondatvégi és mondatközi írásjeleket, tudja kis hibával alkalmazni.
- Szövegértés:
- A tanuló legyen képes egy szöveg értelmező olvasására, szövegértési feladatok önálló megoldására.

IRODALOM

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv prózai és verses - szövegeit.
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Ismerje és tudja vázlatosan elmondani József Attila, Radnóti Miklós életét.
- Ismerje és tudja elmondani az Abigél, Pillangó/Légy jó mindhalálig tartalmát.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: regény, jellem, epizód, elégia, novella, humor,
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket.
- Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek): Ady Endre: Őrizem a szemed, József Attila: Mama, Születésnapomra,
- Radnóti Miklós: Nem, tudhatom (részletek).

MATEMATIKA

Gondolkodási módszerek

- Szabatos, pontos írásbeli és szóbeli fogalmazás.
- Szövegértelmezés egyszerű esetekben.
- A tanult halmazműveletek felismerése két egyszerű, konkrét halmaz esetén.

Számтан, algebra

- Alapműveletek helyes sorrendű elvégzése egyszerű esetekben a racionális számkörben.
- Elsőfokú egyenletek megoldása.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Az a $x+b$ függvény és ábrázolása konkrét racionális együtthatók esetén.

Geometria

- Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszíne és térfogata.
- Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi szituációkban.
- Pitagorasz-tétel ismerete (bizonyítás nélkül).

Valószínűség, statisztika

- Relatív gyakoriság.
- Grafikonok készítése, olvasása egyszerű esetekben.

BIOLÓGIA

- legyen képes információk rövid, tömör közlésére szóban és írásban
- ismerje saját teste felépítését, a szervrendszereket. Tudja elhelyezkedésüket, működésük lényegét
- ismerje a fogamzásgátlás néhány lehetőségét
- legyen képes megkülönböztetni a szervezet egészséges és beteg működését.

TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

- Alapvető ismeretek a kémiai, fizikai, biológiai jelenségekről, törvényszerűségekről, ezek felhasználása a gyakorlatban, a mindennapi életben, a háztartásban. Az élő és

élettelen természet legfontosabb kölcsönhatásainak ismerete. A megfigyelésekben, kísérletekben önálló, szabálykövető részvétel.

- Egyszerűbb összefüggések megértése, tapasztalatok megfogalmazása szóban, vázlatkészítés. Törekvés a tanult szakkifejezések pontos használatára. Információk egyre önállóbb gyűjtése és feldolgozása.
- IKT-eszközök használata. Tudatos környezetvédelem és egészségvédelem, megoldások keresése a környezet- és egészségkárosítás elkerülésére. Az egészségügyi hálózat ismerete. Képesség segítségkérésre, segítségnyújtásra. Kialakult szabálytudat, képesség az együttműködésre, konfliktuskezelésre, reális önismeret.
- Tájékozódás a földrajzi térben: az eligazodáshoz szükséges topográfiai fogalmak felismerése, megnevezése bármilyen térképen. Térképolvasás nagy egyéni különbségekkel: szemléleti térképolvasás segítséggel, esetleg következtető térképolvasás. A fókuszterület segítségével történő helymeghatározás segítséggel. A szomszédos országok és fővárosaik megnevezése. A térképen a tanult tájak megmutatása. Elemi szintű tájékozottság a különféle méretarányú és jelrendszerű térképek olvasásában.
- A vízszintes és a függőleges övezetesség kialakulása okainak felfedezése. A gazdasági ágazatok szerepének ismerete a földrészek, térségek, országok gazdasági életében. A földrajzi térben zajló felismert kölcsönhatások és összefüggések elemi szintű magyarázata.
- Törekvés energiatakarékos magatartásra.
- A természetföldrajzi folyamatok és a történelmi események időnagyságrendi, valamint időtartambeli különbségeinek tudatosulása.
- Az állóvíz és a folyóvíz felismerése képen. A tanuló tudja, hogy a víz a természetben állandó körforgásban van. Ismeri a környezetvédelem feladatát, a vízszennyezés okait és elkerülésének lehetőségeit.

ANGOL

- A tanuló legyen motivált arra, hogy képességeihez mérten merjen megszólalni a különböző kommunikációs helyzetekben. Alkalmazza a tanult a nonverbális és verbális elemeket, a kommunikáció szabályait.
- Próbálja meg a beszédszándékokat automatikusan felismerni, a lényegét megérteni és azokhoz alkalmazkodni.
- Próbálja meg felismerni és megérteni a tanult szavakat és kifejezéseket, a tanár egyszerű utasításait, tömondait. Ismerje fel a tanult kérdéseket, s azokra releváns válaszokat adjon. Próbálja a tanult nyelvtani szerkezeteket alkalmazni. Igyekezzen megfelelő ritmussal a tanult egyszerű mondatokat megismételni, törekedjen a megfelelő kiejtésre, hangjelzésre.
- Igyekezzen megtanulni néhány dalt, mondókát idegen nyelven. Próbáljon meg saját magáról 12-15 mondatban összefüggően beszélni.
- (Az eredményeket minden tanuló saját fejlődési szintjéhez kell mérni, s inkább az akarat, a motiváció dominál, semmint a pontos nyelvhasználat.)

5. sz. melléklet

Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program

A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program (a továbbiakban: NEP), célja, hogy a fiatalok élményszerű módon ismerkedjenek meg Magyarország történelmével és kulturális örökségével.

A program a köznevelési intézmények 7–8. évfolyamán tanuló diákok számára – szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül, térítésmentesen – lehetőséget biztosít nemzeti vagy történelmi emlékhelyek, emlékpontok felkeresésére, valamint az ott megvalósuló emlékezetpedagógiai foglalkozásokon való részvételre.

Az emlékezetpedagógia lényege, hogy összekapcsolja az iskolai tananyaghoz tartozó történelmi ismereteket, a nemzeti emlékhelyek szemléletes bemutatását és a közösségi élményszerzést. A diákok így nemcsak megtanulják, hanem személyesen is átélhetik a múlt értékeit, amely erősíti identitásukat és a közösséghez tartozás élményét a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célokhoz illeszkedve, a történelem, honismeret, magyar nyelv és irodalom tantárgyakhoz kapcsolódóan.

A NEP középpontjában a nemzeti emlékezet ápolása, a magyar történelem és kultúra értékeinek megismerése, valamint az örökséghez való személyes és közösségi kötődés erősítése áll. A program keretében szervezett tanulmányi kirándulások során a tanulók nemzeti és történelmi emlékhelyeket keresnek fel. Az élményalapú, interaktív foglalkozások során a diákok lehetőséget kapnak arra, hogy történelmi eseményeket, személyiségeket és helyszíneket közelebbről is megismerjenek, és a múlt feldolgozásán keresztül erősödjön nemzeti identitásuk, valamint a közösséghez tartozás érzése.

Az iskolai megvalósítás formái:

- a NEP programjaihoz kapcsolódó tanulmányi kirándulások, emlékhely-látogatások szervezése tanítási időben,
- az emlékhelyekhez kapcsolódó tanórai feldolgozás (pl. előkészítő és lezáró órák a történelem, magyar, osztályfőnöki órákon),
- a megszerzett ismeretek reflektív feldolgozása.

A program hozzájárul a tanulóknak:

- történelmi tudatának és nemzeti önazonosságának fejlődéséhez,
- társadalmi érzékenységének és értéktudatának erősítéséhez,
- együttműködési, kommunikációs és reflektív képességeinek fejlesztéséhez.

A program a Nemzeti Örökség Intézete és a Klebelsberg Központ együttműködésében valósul meg, a tankerületi központok koordinálásával.